The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

14./242. n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 20. FEBRUĀRĪ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA —
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas 7ēlpu 1 slejā

Teodors Reiters ar daiļajām koristēm Stokholmā. No kr.: M. Šnikvalde, T. Reiters, G. Sakārne.
H. Kligera foto

VAI KOREJAS LIKTENI IZLEMS ŽENĒVĀ?

JAUNS MOLOTOVA PRIEKŠLIKUMS
VĀCIJAS JAUTĀJUMĀ
PAR VĀCIJAS APVIENOŠANU VAIRS NERUNĀ

No Berlīnes ziņo, ka Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs nācis ar jauniem priekšlikumiem Vācijas jautājumā. Molotovs gan nerunā par iespējamu Vācijas apvienošanu, vienīgi par ciešāku sadarbību Rietumvācijas un Austrumvācijas starpā. Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless izteicies, ka Molotova priekšlikums apvienotai Vācijai esot vājš aizstājējs

Varētu sacīt, ka Molotova priekšlikumi būtu nokāvuši vēl pēdējās cerību atliekas par Vācijas iespējamu apvienošanu tuvākā nākotnē.

Molotovs esot licis priekšā izveidot kopēju Rietumvācijas un Austrumvācijas komiteju, kuŗas uzdevums būtu tirdzniecības koordinēšana abu Vācijas joslu starpā. Šī komiteja rūpētos par satiksmi un starpjoslu robežproblēmu atrisināšanu. Bez tam tiktu dibināta vēl otra komiteja, uz tiem pašiem principiem, tās uzdevums būtu sporta, kultūras un zinātnes sadarbība abu Vāciju starpā. Molotovs lika priekšā arī pārbaudīt policistu skaitu un viņu apbruņojumu kā Austrumvācijā, tā Rietumvācijā. Šis negaidītais komūnistu priekšlikums nāca sakarā ar abpusējiem apvainojumiem, it kā policija īstenībā esot maskēta armija.

Kamēr nav ne mazāko cerību, ka sabiedrotajiem un komūnistiem izdosies vienoties Vācijas un Austrijas jautājumos, mazs gaismas stariņš ir paspīdējis Tālajos Austrumos. Domā, ka ārlietu ministriem varētu izdoties vienoties vienā punktā — par sarunām ar komūnistu Ķīnu Tālo Austrumu problēmu iztirzāšanai. Visoptimistiskākie šai jautājumā ir franči, kas cer, ka sarunās ar komūnistu Ķīnu izdosies panāk Korejas un Indoķīnas miera līgumu parakstīšanu. Amerikāņi tomēr netic, ka arī šai jautājumā varētu panākt visām ieinteresētām partijām pieņemamu kompromisu.

Jāatzīmē, ka Korejas un Indoķīnas jautājumā nedēļas sākumā ministri noturēja slēgtu apspriedi, kas ilga 2 stundas. Šī bija ceturtā slepenā sēde kopš Berlīnes konferences sākuma.

ASV, Anglijas un Francijas ministri lika Molotovam priekšā sasaukt Ženēvā. Šveicē, Korejas konferenci ar sarkanās Ķīnas piedalīšanos. Noteica pat konferences dienu — 15. aprīli. Miera sarunas Panmundžomā beidzās pag. gada decembrī.

Slēgtajā sēdē Molotovs principā arī piekrita Korejas konferences sasaukšanai Ženēvā, bet uzstādījis savus noteikumus. Vispirms Molotovs prasījis, lai sarkanā Ķīna tiktu pielaista konferences organizēšanā kā līdztiesīgs loceklis ar pārējām četrām lielvalstīm. Tādējādi sabiedrotie Ķīnu netieši atzītu par piekto lielvalsti. Bez tam Molotovs prasa paplašināt konferences darbu, apspriežot arī citas Tālo Austrumu problēmas.

Pieminēsim mūsu varoņus

Aicinājums visiem latviešu ev.-lut. mācītājiem, draudzēm un draudžu kopām ASV

Tuvojas atkal vēsturiskās marta dienas, kuŗās mēs pēc svētīgās tradicijas pieminam tos, kas pierādījuši vislielāko mīlestību pret savu tautu un tēvzemi, ziedodami savu dzīvību, kā to saka mūsu Pestītājs Jēzus Kristus: „Nevienam nav lielākas mīlestības, kā ja kāds savu dzīvību nodod par saviem draugiem."

(Jāņa ev. 15.13. p.)

Uzaicinām tādēļ visus mācītājus, draudzes un draudžu kopas laikā no 6.—14. martam pieminēt dievkalpojumos un aizlūgšanās plkv. Oskaru Kalpaku un visus atbrīvošanas cīņu dalībniekus, kā arī vecos latviešu strēlniekus ar plkv. Briedi, leģionārus un mūsu tautiešus, kas cīnījās un krita Korejā.

Lai viņu piemiņa būtu mūžam svētīta mūsu tautā un lai Dievs vēl ilgi uzturētu mūsu vidū vēsturisko cīņu dalībnieku piemiņu!

Latvijas ev.-lut. Baznīcas pārv Sav. Valstīs

Ūdeņražbumbas laikmetam sākoties

No Čikāgas ziņo, ka Sav. Valstu atomenerģijas komitejas priekšsēdis Sterlings Kole kādā runā izteicies, ka 1952. gadā izmēģinātās ūdeņražbumbas eksplozija esot bijusi tik spēcīga, ka, kādā pilsētā nosviesta, tā spētu radīt pilnīgu iznīcību trīs jūdzes uz visām pusēm no eksplozijas centra. Ūdeņražbumbas caurmēra iznīcības spēks esot 300 kvadrātjūdžu. Savā runā Kole neķavējās uzsvērt, ka 1952. gada eksplozija esot bijusi tikai pašreizējo ūdeņražieroča sencis. Tātad var secināt, ka pašreiz ražotās ūdeņražbumbas ir vēl daudz spēcīgākas.

Runas turpinājumā Kole pasvītroja, ka nepietiekoŧ ienaidniekam tikai paziņot, ka uzbrukuma gadījumā viņa pilsētas tiks noslaucītas no zemes virsus. Turpretī esot nepieciešami desmitiem tūkstoši dažādu atomieroču, kas stāvētu kā biedinošs valnis, atņemdams ienaidniekam vismazāko vēlēšanos uzbrukuma sākšanai.

Kole sniedza līdz šim vispilnīgāko informāciju par ūdeņražbumbas eksploziju 1952. gada rudenī Enivetokā. Pirmā ūdeņražbumbas eksplozija pasaulē esot pilnīgi iznīcinājusi izmēģinājumam paredzēto salu. Okeana dzelmē drausmīgais eksplozijas spēks esot izracis krāteri vienu jūdzi diametrā 175 pēdas dziļu. Smagajai mašīnai mēģinot šo krāteri aizbērt, būtu jābrauc pēc grants 4,5 milj. reižu. Bet tas vēl nav viss. Sešas jūdzes diametrā absolūti viss tiktu noslaucīts no zemes virsus, septiņas jūdzes diametrā iznīcība būtu gandrīz pilnīga, no septiņām līdz desmit jūdzēm diametrā iznīcība būtu daļēja.

Eizenhauers pieprasa atoma „atbrīvošanu" miera laika vajadzībām

No Vašingtonas ziņo, ka Sav. Valstu prezidents Eizenhauers esot pieprasījis Sav. Valstu Kongresam atoma „atbrīvošanu" brīvās pasaules aizsardzībai un miera laika rūpniecības tālākai attīstīšanai. Pēc Eizenhauera domām šāda rīcība cilvēcei būtu jauns ceļš miera un progresa sasniegšanai.

Līdzšinējā atomenerģijas likumā Eizenhauers esot pieprasījis 13 dažādus grozījumus. Ja Senāts šos grozījumus pieņem, tad turpmāk ASV varēs sniegt saviem sabiedrotiem informāciju (gan tikai teorētisku), kā atomenerģija izlietojama kaujas laukā un kā jācīnās pret atomuzbrukumiem. Tāpat amerikāņi varētu draudzīgām valstīm sniegt informāciju par atomattīstību dažādiem miera laika nolūkiem. Privātiem amerikāņu rūpniecības uzņēmumiem savās mājās un ārzemēs tiktu dota iespēja sākt pētījumus atomenerģijas izmantošanai.

SABOTIERI ANGLIJĀ

Britu karalisko floti piemeklējis sabotāžu vilnis. Pēdējos 9 mēnešos notikuši vismaz 17 sabotāžas gadījumi, no kuriem seši atklājušies pēdējās nedēļās. Kā pēdējais sabotāžas gadījums minams 38.800 tonnu lielā lidmašīnu bazes kuģa „Eagle" apbruņojuma sabojāšana. Kad kuģis manevru laikā ieradās Gibraltarā, atklājās, kā elektriskās kontroles ierīces pretgaisa aizsardzības lielgabaliem pārmestas bortam, telefoni torpos bija sabojāti, tāpat bojāti citi signāliācijas un kontroles aparāti.

Izmeklēšanas ierēdņi mierina, ka šeit nav darīšana ar komūnistu organizētu sabotāžu, bet nodarījumam ir huļiganisma raksturs. Par iemeslu tam varot arī būt jūrnieku nepatika un riebums pret pārāk sarežģītajām ierīcēm, kā arī to atraušana no parastās privātās dzīves.

Vai viņu spriedums ir pareizs, pierādīs laiks, bet neaizmirsīsim, ka šis ir jau otrais sabotāžas gadījums uz „Eagle". Pirmoreiz bija sabojāti salūta lielgabalu stobri.

ASV vieglie bumvbeži Indoķīnā

No Indoķīnas Tokio atgriezies ASV gaisa spēku komandieris Tālajos Austrumos ģen. Veilends, kuŗš žurnālistiem paskaidroja, ka ASV nolēmušas nodot franču rīcībā Indoķīnā ievērojamu skaitu vieglo bumbvežu B—26. Pirmais transports ar 12 bumbvežiem jau ceļā.

GRŪTĪBAS BĒGĻU IECELOŠANĀ

Bēgļu iecelošanas programmas administrātors S. Meklauds paskaidroja ASV Kongresam, ka programmas iedzīvināšanai par šķērsli esot tas apstāklis, ka liela daļa ārvalstu vēl nav devušas garantijas, ka tās uzņems atpakaļ bēgļus, kas ieguvuši vīzas viltus ceļā. Līdz šim šādas garantijas devušas tikai Italija un Grieķija.

Liels šķērslis esot arī iecelošanas likuma stingrie noteikumi par darba un dzīvokļa garantijām iecelotājiem. Pieaugošais bezdarbs ASV stāvokli padarījis vēl grūtāku.

Ik dienas ienāk ap 100 galvojumu, bet nav iespējams pateikt, cik bēgļu varēs izturēt stingrās pārbaudes un saņemt vīzas. Likums paredz ielaist līdz 1956. g. 31. decembrim 209.000 bēgļu.

Brīvības zvana sitiens pieminot Baltijas valstis

Brīvības zvans Neatkarības halles tornī Filadelfijā atskanēja Linkolna dzimšanas dienā, 12. februārī par godu Baltijas un citām verdzinātām tautām. Cere monija notika Brīvās Eiropas komitejas rīkotajā Krusta gājienā par brīvību ietvaros. Neatkarības halles priekšā bija sapulcējušies daudz ļaužu, kas noklausījās brīvības zvana 7 sitienus, piemino okupētās valstis: Poliju, Čehoslovakiju, Ungāriju, Rumāniju, Bulgāriju, Albāniju un Baltijas valstis.

ASV Kongress piemin Lietuvu

Lietuvas neatkarības 36. gada dienā 16. februārī, ASV Senāta sēdi atklājot, īpašu aizlūgumu par Lietuvu teica monsinors Mendelis, lietuviešu garīdznieks no Baltimoras. ASV Tautas vietnieku namā vairāki deputāti, kas ievēlēti no apgabaliem ar lielākām lietuviešu kolonijām, savās runās piemineja Lietuvu. Lietuvai veltītās runas ilga apm. vienu stundu.

Lietuvas valsts svētku aktā 14. februārī Ņujorkā nolasīja valsts sekretāra vietnieka Voltera Bedela Smita vēstījumu, kuŗā viņš izsaka cerību, ka Lietuva atkal būs brīva un neatkarīga. Dallesa prombūtnes laikā Smits aizstāj valsts sekretāru. Apsveikumus bija piesūtījuši arī Ņujorkas valsts gubernātors Djuijs un Ņujorkas mērs Vagners. Aktā runāja Kongresa loceklis Varburtons, kas uzsvēra, ka ASV jānoraida visas padomju pretenzijas uz Lietuvu.

KRIEVIEM JAUNI BUMBVEDĒJI

Žurnāls Aviation Week publicē sensācionālas ziņas par jaunām Padomju Savienības lidmašīnām. Ar lielām grūtībām no dzelzs aizkara paslēptuves iegūti divu jaunu lidmašīnu tipu uzņēmumi: Tupeļevs 200 un Iļjušins 38.

Pirmais tips ir šešmotoru smagais bumbvedējs, 200 pēdu garš ar 236 pēdu slīpuma spārniem, tā ātrums ir 465 jūdzes stundā ar 4.800 jūdžu darbības radiju un 50.000 pēdu augstuma kapacitāti.

Otrs tips ir četrmotoru smagais bumbvedējs ar 132 pēdu garu ķermeni, 168 pēdu spārniem, 480 jūdžu ātrumu stundā, 50.000 pēdu augstuma kapacitāti, 3000 jūdžu darbības rādiju un četriem 4.850 zirgu spēku stipriem motoriem.

Vismaz 400 no jaunajiem bumbvedējiem novietoti Krievijas ziemeļu provincēs, un ar tiem viegli iespējams sasniegt Amerikas kontinentu pāri ziemeļpolam. Interesanti, ka Andreja Tupeļova konstruēto bumbvedēju parastā sarunā apzīmē par „Ameriku" — tā izsakot tā uzdevumus un mērķi.

Pad. Savienība nedod informāciju par vergu darbu

Sakarā ar Apvienoto Nāciju vergu darba izmeklēšanas komitejas ziņojumu, kuŗā teikts, ka Padomju Savienībā tiek izmantots vergu darbs, Apvienotās Nācijas atkārtoti lūgušas no Padomju Savienības informāciju šinī lietā. Maskavas valdība lūgumu noraidījusi, apzīmējot izmeklēšanas komitejas ziņojumu par apmelojumu un provokāciju.

Apakšzemes Pentagons

Vašingtona — 65 jūdzes no galvaspilsētas nobeigtā „apakšzemes Pentagona" būve, kas turpinājās 3 gadi un izmaksāja 35 milj. dol.

Pentagons iebūvēts Rok Reiven kalnu aizās. Atomkara gadījumā tanī novietos visas Vašingtonas centrālās iestādes un Aiszardzības ministriju.

Komūnistu šausmu darbi Indoķīnā

No Hanojas ziņo, ka Indoķīnas vietminiešu komūnisti uzbrukuši kādam ciemam 40 jūdžu dienvidaustrumos no Hanojas un ar lozmetējiem nošāvuši vismaz 1400 ciema iedzīvotāju.

Than Thvong ciemā vispār ir tikai 2000 iedzīvotāju. Komūnistu uzbrukuma laikā apmēram 600 cilvēku atradušies darbā rīsu laukos, kas tad arī ir vienīgie dzīvi palikušie.

Komūnistu uzbrukumā nogalināts arī ciema katoļu mācītājs. Iznīcinātais ciems atrodas tikai 35 jūdzes no tās vietas, kur pašreiz novietoti uz Indoķīnu nosūtītie amerikāņu lidotāji un mēchaniķi.

Pēc 1400 ciema iedzīvotāju nogalināšanas komūnisti uzspridzinājuši un nodedzinājuši visas ciema ēkas.

Daži dzīvi palikušie, kas bija redzējuši komūnistu šausmu darbu, vēlāk izteicās, ka komūnisti ciemā esot ienākuši ģērbušies zemnieku drānās, kamēr viņu automatiskie ieroči bijuši paslēpti vai nu grozos, vai arī zem plataijiem tērpiem. Pēc ciema sargu nogalināšanas komūnisti nekavējoties atklājuši uguni uz ciema iedzīvotājiem. Franču karaspēkam komūnistu šausmu darbu izdevās atklāt tikai pēc vairākām dienām, kad kādai franču armijas vienībai gadījās atrasties ciema tuvumā.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

BERLĪNĒ

Berlīnes ārlietu ministru konferencei beidzoties un ārlietu ministriem šķiroties nekā nepanākušiem, Austrumvācija tiek atstāta jaunas krizes priekšā. Pārtikas trūkums sāk kļūt arvienu akūtāks, trūkst lopbarības, nav kartupeļu. Lai Austrumvācija varētu kaut cik izkulties, tad viņai nepieciešamas vismaz 400.000 tonnas kartupeļu. Pašreiz tiek apēsta pavasara sēkla.

Austrumvācijas lauksaimnieki gatavojas cūku bērēm masu apmēros, jo nepietiekošo barības līdzekļu dēļ nav ne mazāko cerību, ka tās varētu izbarot līdz pavasarim. No pārējām komūnistu satelitu valstīm Austrumvācijai vēl līdz šim palīdzību saņemt nav izdevies. Un Padomju Savienība ir par daudz nodarbināta, tirgojoties ar brīvo pasauli, lai domātu par Austrumvācijas vajadzībām. Ja Padomju Savienība kādam graudus sūtīs, tad tā būs Anglija. Vācieši var gaidīt.

Cerības, kas Austrumvācijā bija uzplaukušas ārlietu ministru konferences laikā, tagad pārvērtušās izmisumā. Desmitiem tūkstošu austrumvāciešu bija atlikuši bēgšanu uz Rietumiem, cerībā, ka ārlietu ministru konferencē tiks panākts labvēlīgs Vācijas jautājuma atrisinājums. Tagad skaidri pierādījies, ka viņu cerības bijušas pilnīgi veltas un ka apvienotā Vācija šodien ir tikpat tāls un nesasniedzams sapnis, kā tas bija pēc Otrā pasaules kara beigām. Deviņus gadus no vietas ir cerēts un ticēts; tagad tam visam pārvilkta svītra.

Līdz ar izrušajām cerībām nemiers Austrumvācijā pieaug. Komūnisti savu varu tagad ir militāri pastiprinājuši, visur redzami tautas policisti, un slepenpolicisti smaidīgām sejām un dzirdīgām ausīm jaucas pa tautas vidu . . ., jo kaut kas tomēr nav tā, kā tam vajadzētu būt. Pienākot pavasarim un pārtikas stāvoklim vēl pasliktinoties, komūnistiem sāksies īstais pārbaudījumu laiks.

Komūnistu satelitu zemēs saimnieciskais stāvoklis nav neko iepriecinošāks. Čechoslovakijā komūnistu pārvaldītās fabrikas nestrādā tik precīzi, kā tas plānā paredzēts. Agrākos laikos privātās čechu fabrikas bija pazīstamas ar savu ražojumu augsto kvalitāti. Zem komūnistiem strādājot, tās pašas fabrikas ražo daudz lietu ar tik zemu kvalitāti, ka tās vienkārši jāsvież ārā. Kollektīvsaimniecības nespēj pieražot pietiekami daudz pārtikas, pārtikas importi jāpalielina, un tai pašā laikā čechu maizes rieciens kļūst plānāks.

Arī no Ungārijas pienāk ziņas, ka komūnistu vadītās lauksaimniecības nevar lepoties ar panākumiem. Īstenībā stāvoklis kļuvis tik bēdīgs, ka mazie lauksaimnieki vairs netiekot spiesti ieslēgties kollektīvsaimniecībās. Tie, kas grib, var no kollektīvsaimniecībām izstāties, lai ar valsts apgādātu zemi un sēklu sāktu saimniekošanu paši uz savu roku. Tādā veidā komūnisti cer izmantot visu āķīgāmzemi, kultivēt jaunus tīrumus un panākt pārtikas produkcijas palielināšanu.

Tāds pats stāvoklis ir Polijā. Pārtikas maz, rūpniecība strādā nepietiekoši, patērētājiem sniedzot zemas kvalitātes ražojumus. Slavenās Polijas kuģu būvētavas strādā tikai ar visminimālāko jaudu, nespēdamas tuvoties iepriekš nospraustiem darbības plāniem.

Rumānijā sāka rakt milzu kanāli. Kaut arī tika lietots vislētākais vergu darba spēks, kanāla rakšanas darbi bija jāpārtrauc — rīkojums no Maskavas. Un tā šodien Donava no Melnās jūras atrodas tikpat tālu kā vienmēr. Purvu drudzī un badā mirušie vergu tūkstoši ar savu priekšlaicīgo nāvi bija pārvilkuši svītru kādam komūnistu sapnim, kam bija jāpierāda viņu celtniecības varenība.

PARĪZĒ

Indoķīnas jautājumā Francija ir kļuvusi loti pesimistiska. Indoķīna bija Francijai atstātā kolonija pēc Otrā pasaules kara. Tagad šī kolonija jau ir zaudēta. Indoķīnā ir izveidojušās trīs noteiktas valstis, kas visas grib neatkarību. Tādēļ nav brīnums, ja franči domā, ka Indoķīnas karš nav vis Francijas privātais karš, bet gan brīvās pasaules mēģinājums pasargāt Āzijas dienvidaustrumus no komūnisma. Un ja tas tā ir ,tad Sav. Valstis tas interesē vismaz tikpat daudz kā Franciju. Kādēļ gan Francijai visa atbildība būtu jānes uz saviem pleciem?

Oficiālais Francijas viedoklis Indoķīnā ir apmēram šāds: Francija turpinās cīnīties un tai pašā laikā mēģinās apbruņot un apmācīt pēc iespējas daudz iedzimto. Lai tie ar laiku atbildību varētu pārņemt savās rokās.

Francijas iedzīvotāji uz karu Indoķīnā skatās apmēram tādām pašā acīm, kā amerikāņi uz Korejas karu. Un cilvēki nav apmierināti ar to, ko viņi redz, jo Indoķīnā, tāpat kā tas bija Korejā, nav cerības par noteiktu militāru uzvaru.

LATĪŅU AMERIKĀ

Venecuēlas galvaspilsētā drīzumā sanāks desmitais Amerikas kongress. Šajā kongresā piedalīsies Dienvidamerikas valstis un Ziemeļamerikas Sav. Valstis.

Sav. Valstīm būs jāklausās Gvatemalas apsūdzības, it kā amerikāņi būtu bijuši aizmugurē revolūcijas mēģinājumam Gvatemalā. Sav. Valstis šādu apsūdzību noraidā kā nepatiesu. Attieksmes Sav. Valstu un Gvatemalas starpā kļūst arvienu vēsākas, īpaši vēl tagad, kad no Maskavas atgriezušies vairāki Gvatemalas komūnisti. Nav šaubu, ka viņi atveda līdz arī jaunas instrukcijas pašreizējās Gvatemalas valdības tālākai darbībai.

Konferencē paredzams pārrunāt arī Latīņu Amerikas saimniecisko nestabilitāti. Latīņu Amerika baidās no Sav. Valstu importierobežošanas, kas Latīņu Amerikas valstis varētu novest līdz saimnieciskai bojāejai. Tāpat Latīņu Amerika nevar saprast Sav. Valstu rīcību, izšķiežot milzu naudas summas visā pasaulē, kamēr saviem vistuvākiem kaimiņiem dienvidos tiekot atmestas tikai sēnalas.

NENOKAVĒJIET SEZONAS PĒDĒJO LIELO IZPRIECU!
Nakts atombumbas krāterī
26. FEBRUĀRĪ POĻU NACIONĀLĀ ZĀLĒ (Queen-Dovercourt) pl. 19.59
LABS DEJU ORĶESTRIS
MASKU GODALGOŠANA
NEREDZĒTAS DEKORĀCIJAS
BOLES KAUSI
BALONI UN SERPENTĪNI
TĪKAMI SPIRDZINĀJUMI
Uzmanību — Neplēst kabatas!!
Dzērieni no paša Vilibalža kantīnes par sezonas izpārdošanas cenām
Nenokavējiet rezervēt galdiņus pa tel. EM 8-0792
DV TORONTO NODAĻA

LIELDIENAS IR TUVU

Augšāmcelšanās svētkos iepriecināsim tautiešus trūkumā

Ziedojumus var iemaksāt DV KV kasierim A. Putniņam, 280 Wright Ave, Toronto, Ont.; DV Toronto nod. kasierim P. Ratniekam, 123 Huron St. un visās DV nodaļās

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

DARBINIEKU KOPSAJŪTA

P. DREIMANIS

Ikviens cilvēks grib būt laimīgs, bet kā to sasniegt, par to gandrīz katrs indivīds ir citās domās. Vieni meklē laimi materiālā labklājībā, citi bezrūpīgā dzīvē, mīlestībā, sasniegumos kādā kultūras nozarē vai pat kādā ikdienas darbā; reizēm cilvēks ir laimīgs, ja ir brīvs, paēdis, apģērbies. Liekas, ka cilvēku sasniegumi iedzimto dispozīciju robežās un reizē ar to attiecīgo tieksmju apmierināšana izraisa labsajūtu, kas tuvu laimes pārdzīvojumam, sasniedzot, protams, lielu dažādību intensitātes ziņā.

Lai šī pašapmierinātība būtu iespējama, ikvienam cilvēkam nepieciešama brīva, viņa spējām un tieksmēm atbilstoša darba un dzīves veida izvēle. Par to eiropieši ir cīnījušies gadu simtenus. Dažās veco kontinentu valstīs šī cīņa vēl arvienu turpinās un arī jaunajos kontinentos tā vēl nav izbeigusies. Iecelotāji jau pašā sākumā lika kopdzīves un kopdarbības pamatos brīvību, bet aizmirsa vietējos iemītniekus un melnās rases iedzīvotājus. Arī jaunieceļotāji šos kontinentos bieži ierobežoti darba izvēlē. Bez tam daži vecāki, rūpēdamies par bērnu nākotni, īpaši viņu materiālo labklājību, ieteic viņiem gatavoties tādai profesijai, kas neatbilst viņu spējām. Tādas rīcības rezultātā izaug pilsoņi, kuŗus izraudzītā profesija neapmierina.

Atzīmēto kategoriju darbiniekiem nav sevišķu panākumu darbā. Ar sevi viņi ir neapmierināti. Šī kopsajūta reizēm tādā mērā pārņem attiecīgo personu, ka viņš jūtas neapmierināts ar visu sabiedrību, sāk citus vainot savā nelaimē un nonāk vientulības grūtsirdībā. Tādā stāvoklī šīs personas bieži vien sāk pastiprināti lietot nikotīnu un alkoholu, lai vismaz uz laiku aizmirstos un nomierinātos. Sabiedriskās attieksmēs neapmierinātiem trūkst ieciešības, kāpēc domstarpības ar viņiem grūti izlīdzināt.

Cita aina vērojama, kad pilsonis ir izvēlējies sev nodarbošanos, kas atbilst viņa spējām un tieksmēm. Vispirms darbs viņam labi sokas. Viņš strādā viegli un ātri, it kā rotaļādamies. Sakarā ar to sevišķu nogurumu viņš reti piedzīvo, un pēc darba viņam ir laba sajūta. Savās sarunās ar citiem darbiniekiem, ģimenes locekļiem un vispāri pilsoņiem viņš parasti ir nosvērts, atlaujas humoru, asprātības. Ar savu nostāju viņš izlīdzina sabiedriskās pretešķības, ierosina pasākumus, kam sakars ar viņa profesiju, un reizēm kļūst par iecienītu personu, ap kuŗu grupējas viņa garam radniecīgi sabiedrības locekļi. Protams, šādu darbinieku saimē ir arī izņēmumi, tāpat kā neapmierinātiem ar darbu varbūt tādas rakstura īpašības, kas viņus padara par vēlamiem un interesantiem sabiedrības locekļiem. Vispāri atzīmētie darbinieku tipi ar pretēja rakstura kopsajūtu uzskatāmi par galējībām, starp kuŗām ir daudz kopsajūtas pakāpju, kas tikai zināmā mērā atgādina vienu no minētiem tipiem.

Tomēr darba ietekme uz viņiem neapšaubāma, un kopsajūta parasti atkarīga no šīs ietekmes. Personas ar dažādas intensitātes labsajūtu brīvlaikā un brīvdienās biežāk pārdzīvo ilgas pēc garīgas veldzes, mākslas vai kādas zinātnes nozares darbiem, kas viņu dzīvei piešķir garīgo spraigumu un idejisko apgarojumu, ar to atstājot pozitīvu iespaidu arī uz darba rezultātiem. Garīgo vērtību cienītāji reizēm atrod savā darbā jaunus paņēmienus, kas techniski uzlabo darba procesu un paātrina to.

Tātad no darba parasti atkarājas cilvēka kopsajūta, sabiedriskās attieksmes un saimnieciskie rezultāti. Tāpēc tas jāizvēlas ar lielu nopietnību un uzmanību. Kam pašam grūti izvēlēties sev piemērotu nodarbošanos, tam jāgriežas pie attiecīgas padomdevējas iestādes, kādas pastāv gandrīz visās kultūrālās valstīs. To norādījumi sevišķi ieteicami jauniešiem, kuŗiem bieži vien grūti orientēties savās spējās un tieksmēs. Daudziem iecelotājiem svešajās zemēs minētie norādījumi maz var līdzēt, jo viņiem grūti atrast savām īpatnībām piemērotu darbu. Atsevišķu speciālistu organizācijas, kas atrodas kontaktā ar attiecīgo zemju arodbiedrībām un valsts iestādēm, var noskaidrot darba iespējas un prasības, kādas jāievēro ikvienam darbiniekam, kas grib strādāt attiecīgā darba nozarē. Šo organizāciju ciešāka sadarbība ar vairāku lielāko centru biedrībām un apvienībām arī sekmē informēšanos par darba apstākļiem un iespējām.

Katoļu centra darbs Toronto

No kr.: prof. Dr. B. Kokins, c iemiņš no Brazilijas prof. E. Baginskis, prāv. S. Mozga

7. februārī Toronto notika LKKCĶ sēde, kuŗā piedalījās prdis J. Niedra, vicepr-dis V. Rundāns, kapelans Dr. B. Kokins, sekretārs V. Mileiko valdes locekļi J. Grodnis un J. Dubrovskis.

Priekšsēdis ziņoja par organizācijas darbu sēzu starplaikā. Sakarā ar gadu miju LKKC.K gadu mijā sveikuši: V. E. bīskaps A. Urbšs no Spānijas, V. E. bīskaps B. Sloskans no Beļģijas, mons. J. Čamanis no Romas, prelāts E. Stukelis un mons. J. Velkme no ASV, Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs A. Dinbergs, LNAK valde, Daugavas Vanagu Kanadas valde un citas draudzīgas organizācijas.

Gandrīz visas LKKCK vienības Ziemassvētkus atzīmējušas ar eglītēm un attiecīgiem sarīkojumiem. Toronto vienības rīkotais eglītes vakars bijis viens no lielākiem un kuplāk apmeklētiem. Kā programmas izpildītājos tā klausītājos šoreiz bijis liels skaits hamiltoniešu un bramptoniešu. Arī Montreālas vienības jaungada sarīkojums noritējis labā noskaņā.

9. un 10. janvārī Hamiltonā viesojās prof. Dr. B. Kokins, tur noturot dievkalpojumus.

24. janvārī Toronto, sv. Mīķeļa katedrāles zālē notika prof. B. Baginska priekšlasījums par Braziliju. Tā kā prof. B. Baginskis bija ieradies pats no Brazilijas un izvēlētais temats daudzus interesēja, priekšlasījums bija pulcējis kuplu klausītāju pulku.

24. janvārī notika Londonas vienības kopsapulce. Par vienības vadītāju no jauna ievēlēja V. Pakuli, bet valdē P. Zvāguli un S. Lāci. Sekojot iepriekšējo gadu piemēram vienība nolēma arī šī gada augustā rīkot Aglonas Dievmātes svētku atceri.

30.janvārī Toronto vienība bija sarīkojusi saviesīgu vakaru, kas bija labi apmeklēts.

20. februārī plkst. 3 p. p. Sv. Mīķeļa katedrāles zālē notiks Toronto vienības kopsapulce.

Īsi pirms Ziemassvētkiem Montreālas vienību pārsteidzis traģisks negadījums. Uz ielas auto sabrauca vienības locekli Onufriju Smani, kuŗš turpat miris. Nelaikis bijis kārtīgs, visu iecienīts tautietis. Viņa apbedīšanā kuplā skaitā piedalījušies vienības locekļi ar prāv. J. Graudu priekšgalā. Toronto vienībā mirusi Marija Skraustiņa, kuŗas apbedīšanai LKKCK bēru fonds piešķīris pabalstu.

Valde plaši pārrunāja Eiropā palicēju aprūpes jautājumus un aprūpes darba saskaņošanu. Tika piešķirti arī nelieli pabalsti trūcīgiem studējošiem. Valde nolēma palīdzēt no Francijas izceļot uz Kanadu A. Vanaga ģimenei.

LKKCK apkārtrakstam, kas pēdējo reizi iznāca iespiestā veidā, radušies daudz cienītāju, tāpēc valde nolēma turpmāk apkārtrakstu izdot reizi mēnesī. Martā nolēma rīkot diskusiju vakaru par mūsu starptautisko stāvokli. Vakaru ievadīs J. Grodnis no Braptonas ar apskatu.

Pēc Lieldienām LKKCK rīkos plašāku sarīkojumu ar programmu un saviesīgo dzīvi.

100 vakaru gadā veltīti latviešu dziesmai

DAINAS KORIS SĀK JAUNU DARBA POSMU

Dainas koŗa dziedātāji bija sanākuši 10. februārī DV namā uz savu gādskārtējo pilnsapulci. No 53 koŗa dalībniekiem bija ieradušies 38, un uz neilgu laiku arī diriģente Ērika Freimane.

Sapulces dalībnieki pārrunāja iepriekšējā gadā veikto, ievēlēja valdi un lēma par koŗa turpmāko darbību. Sapulci vadīja Arnolds Jankovskis, protokolējo Anna Vītola. Pārskatu par pagājušo darbības gadu sniedza diriģente Ērika Freimane. Pavisam noticis 81 mēģinājums un 21 koŗa priekšnesums gan latviešu, gan kanadiešu sarīkojumos. Pagājušā gadā iestudētas 12 jaunas jauktā koŗa un 6 vīru koŗa dziesmas. Oktobris un novembris prasījuši no koristiem un diriģentes vislielākās pūles. Tanī laikā koris bez Dziesmu svētkiem vēl piedalījās 4 teātŗa izrādēs, Trīsvienības baznīcas koŗu festivālā, prof. Jāzepa Vītola piemiņas vakarā un 18. novembŗa sarīkojumā.

Tātad koristi un diriģente no 365 vakariem gadā 102 ir veltījuši latviešu dziesmai!

Iepriekšējā gada protokolu pilnsapulce pieņēma vienbalsīgi. Koŗa priekšnieks Arnolds Jankovskis valdes vārdā pateicās par lielo saprašanās un draudzības garu, kas valda koristu starpā, kas ir tik reta parādība trimdas organizācijās, un par lielo atsaucību un atbalstu koŗa valdes darbam.

Valdes vēlēšanās koŗa valdi ievēl vecajā sastāvā: priekšnieks — Arnolds Jankovskis, pr. palīdze — Emma Dzeguze, kasieris Jānis Petzalis un sekretāre — Anna Vītola.

Pārrunās par turpmāko darbību koris nolēmj galveno vērību piešķirt jaunu dziesmu iestudēšanai 5. g. pastāvēšanas svētku koncertam š. g. decembŗa sākumā. Sanemts aicinājums piedalīties vai rākos DV sarīkojumos. Koris nolemj dziedāt plkv. Januma sagaidīšanas un Līgo svētku sarīkojumos.

Tiek pārrunāta iespēja maijā viesoties Montreālā. Pilnsapulce uzdod Pēterim Brokam stāties sakaros ar Montreālu un noskaidrot transporta izdevumus. Sakarā ar Montreālas braucienu pārrunāja koncerta iespēju Otavā.

Koris nolemj pēc gaŗā darba posma rīkot slēgtu groziņu vakaru.

Pagaidām korim ir 3 nedēļu darba pārtraukums. Mēģinājumi sāksies 24. februārī un notiks trešdienās plkst. 8 vakarā DV namā, 123 Huron St. Tanī pašā laikā var pieteikties jauni dziedātāji visās balsu grupās.

Aicinājums medicīniskajam personālam

LSK draugu kopa čikāgā aicina medicinisko personālu visā pasaulē uzdot: 1) tagadējo dzīves vietu, 2) dzimšanus datus, 3) kad un kur beidzis skolu, 4) kad ieguvis tiesības praktizēties a) Latvijā, b) Vācijā, c) Kanadā, d) ASV, e) citur? 5) Vai praktizē un kādā nozarē? 6) Vai ir apmierināts ar savu darbu. Ja ne, tad kādēļ? 7. Vai strādā kādu „maizes" darbu un kādu. 8) Vai var nākt palīgā ar padomiem vai darba izkārtojumu kollēgām? 9) Minēt citus, še neatzīmētus jautājumus, kuŗus atrod par vajadzīgu atzīmēt.

LSK draugu kopa čikāgā vēlas būt saite starp visu medicinisko personālu, it sevišķi starp studējošo jaunatni, māsām, laborantiem, apzināt tos un rast saskari savā starpā. Pastāv nodoms izdot savu biļetenu, kuŗā iespiestu apcerējumus par veselības jautājumiem, pieredzēm darbā, informāciju u. t. .t Rakstīt lūdz kopas pr-kam Dr. Andrejam Kirsteinam, 660 E. Gloveland Park, Chicago 16, Ill., vai Mr. Otto Krolls, Hull House, 800 S. Halsted St.

ZIŅOJUMS NO KRĀTERA MALAS Nr. 1.

Pavasarig nāk virsū ar joni, un arī lielajai ziemas ballēšanai tuvojas gals. Spožu punktu tai pielikt sola sezonas pēdējais karnevāls.

NAKTS ATOMBUMAS KRĀTERĪ

kur varēs sastapties visi torontieši, — jauni un veci, kanaki un nekanaki, namsaimnieki un bezpajumtnieki, taučieši ar un bez bankas grāmatiņām, tāpat ar vai bez l. L. P. pases, jo kantīnes saimnieks Vilibaldis Drosmiņš solās to nevienam neprasīt, turklāt uzsmaidīt katram par palētinātu maksu, lai karnevāla viesiem lieki nebūtu jāplēš kabatas... Kā jau atbrīvotas atomu enerģijas ietekmē, karnevāla viesi var sagaidīt dažādus nebijušus pārsteigumus kā no rīkotāju, tā paši no savas puses. Lai tos vieglāk pārciestu, ieteicams ierasties maskās, drošs paliek drošs. Interesantākām maskām paredzētas arī vērtīgas godalgas, un, saprotams, arī attiecīga godināšana ar ordeņiem un medaļām.

Tādēļ sāksim jau virzīties uz notikumu vietas pusi — piektdien, 26. februārī, plkst. 8.00

Tuvākas ziņas sekos

BIJ. BĒRNU DRAUGU B-BAS PRIEKŠNIEKA ED. PAEGLES AICINĀJUMS

Bij. Latvijas bērnu draugu b-bas priekšnieks Ed. Paegle ar audzēknēm Rīgā, Meža parka kolonijā, 1938. g. Jāņos

Vācijā Vircburgas nometnē pašreiz ir 291 latvietis. Minētā skaitā ietelp 45 bērni, no kuŗiem 29 pamatskolas audzēkņu vecumā. Ar sesto gadu bērni apmeklē vācu skolu, bet nacionālā audzināšana paliek vecāku rokās. Apzinīgākie vecāki vēlas jaunās paaudzes mācību pamatā likt tēvu - tēvu valodu, ieražas, tikumus, lai, brīvības zvaniem atskanot, atgriežoties mājup, viņu dēliem un meitām Latvija nebūtu svešs zemes stūris.

Izpildot vecāku vēlēšanos, skolotāja Z. Kraukle jau 2 gadus pašaizliedzīgi māca bērniem lasīt, rakstīt, iepazīstina viņus ar Latvijas ģeografiju un vēsturi, nesaņemot pabalstu ne naudā, ne graudā. Pašreiz audzēkņu pulciņā ir 11 bērnu no 6 līdz 13 gadiem, to starpā mīļskaimiņš — igaunis. Visi ar lielu dedzību seko mācībām. Paplašināt šo teicamo pasākumu nav iespējams mācības līdzekļu — grāmatu, rakstāmlietu u.t.t. trūkuma dēļ, jo nometnes iedzīvotāju vairākums pārtiek no Aizgādības valdes pabalsta.

Vērojot šo ainu un redzot tās trūkumus, griežos pie atsaucīgiem aizjūras tautiešiem pēc atbalsta.

Nejausim jaunaudzei aizaugt nezālēm! Par visu, kas noderīgs latviskai pamatmācību iestādei, būs nākošie Latvijas pilsoņi pateicīgi ar saviem darbiem dzimtenes labā.

Adrese: Mrs. Zelma Kraukle, (13a) Wuerzburg, Woerthstr. 21, Bar. 1.

Ed. Paegle.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VĀRDS TĒVZEMES KLUBAM

„Latvijā" š. g. 31. janvāŗa numurā iespiesta šāda ziņa:

„Indiānā grupa katoļu darbonu jau nodibinājusi un atklājusi Tēvzemes klubu, kuŗā uzņems tikai tādus latviešu katoļus, kam, kā tas Tēvzemes kluba paziņojumā teikts — „atziti nopelni valsts un sabiedriskā dzīvē brīvās Latvijas laikā". Tālāk seko prātojumi feļetoniskā garā.

Paskaidrojam, ka Tēvzemes klubā nekad nekas tamlīdzīgs nav ne lemts, ne runāts, ne paziņots. Visa minētā ziņa ir nepatiesa un aplama. Mums nav zināms, kas un kādā nolūkā to izdomājis.

Piebilstam, ka TK atrodas Čikāgā, bet Indiānāpolē darbojas tikai kluba nodaļa.

TK Indiānāpoles nod. valde.

KĀ VARĒTU RAŽOT BEZ „LIEKĒŽIEM"?

„Latvijas Amerikā" 11. n-ra rakstiņā par lielīšanos un zemošanos, starp lielībniekiem autors R. K. ierindo arī „kancelejas žurkas", kas „savu labklājību ceļ ar citu rokām".

Vai vēstules autors varētu nosaukt kaut vienu lielāku uzņēmumu pasaulē, kas varētu pastāvēt bez kantoŗa darbiniekiem.

Katrā lielākā fabrikā vai citā uzņēmumā ir nepieciešams kantoŗa darbinieku personāls, kas, tāpat kā pārējie strādnieki un meistari pie mašīnām, ir labi skoloti un apmācīti grāmatniecībā pie sarežģītām rēķin- un rakstāmmašīnām un citiem kantoŗa darbiem. Nav iespējams neko ražot, nesarakstoties ar pircējiem un pārdevējiem, nerēķinot un nerakstot rēķinus par piegādājamām precēm un nerūpējoties par naudu un citām vērtībām, bez kuŗām neviens uzņēmums nevar pastāvēt.

Ja R. K. mācētu tādu „bezliekēžu" kantoŗa sistēmu praksē izvest, tad viņš varētu nopelnīt milzu kapitālus!

J. S., Okvillē.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasmerka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

KANADĀ

TORONTO

Svētdien, 21. februārī, plkst. 3 pp. Toronto latviešu katoļu dr. pilnsapulce sv. Mīķeļa katedrāles zālē Bond ielā.

Straujī pieaugušais Toronto iedzīvotāju skaits rada jaunas rūpes ūdens apgādē. Ūdensvadu tālakai izbūvei tuvākā laikā būs nepieciešami 104.290.000 dolaru. Daļa ūdens patērētāju vēl joprojām maksā pēc tā sauktā „pausaltarifa", bet pamazām paredz visur ierīkot skaitītājus, kas izmaksās ap 6 milj. dolaru. Pilsētas centra rajonos no 160.000 pieslēgtiem punktiem tikai 8822 ir ar skaitītājiem.

Ir aplēsts, ka 1963. gadā tikai iekšpilsētai vien būs vajadzīgi lieki 40 milj. galonu ūdens dienā. Pašlaik iespējams dienā dot 240 milj. galonu un paliek pāri 25 miljoni.

13. febr. Toronto bija pulcējušies Vienību savienības Līdums Kanadas kopas locekļi kopā ar pieaugušiem, lai atzīmētu savus gada svētkus. Bija ieradušies līdumnieki arī no Londonas un St. Kateŗines, bet sveicienus bija sūtījuši draugi no Savienotām Valstīm un Austrālijas. Pārrunāja arī Līduma 30. gada svētku dienas svinību svinēšanu nākamā gadā. Par Līduma Kanadas kopas vecāko ievēlēja V. Plampi. Līdums nolēma arī iestāties par biedru Baltijas pētīšanas institūtā Vācijā.

Svētdien, 14. februārī, mācītajs A. Lūsis Sv. Jāņa baznīcā kristīja Andŗi Jāni Leimani, Stanislava un Ausmas dēliņu. Sv. Andreja baznīcā mācītājs A. Čops kristīja Gunaru Jāni Šķiliņu, Nikolaja un Sarmītes dēliņu.

Svētdien, 28. februārī, Sv. Andreja baznīcas draudzes koris kopā ar solistiem Hertu Lūsi, Pēteri Geistautu, ērģelnieci Editi Ozolu - Timermani, diriģenta - komponista T. Ķeniņa vadībā, Hamiltonā atkārtos iepriekšējā dienā Toronto sniegtā garīgā koncerta programmu, kuŗa pirmo reizi atskaņos godalgoto T. Ķeniņa kantāti Kurzemes kareivim. Koncertu rīko Hamiltonas latviešu draudze, un tas notiks plkst. 6 vak., Trīsvienības baznīcā.

Toronto Latviešu tautas augstskola klusu veic lielu darbu. Galveno vērību pašlaik veltī Latviešu ģimnazijai, kuŗu apmeklē ap 27 audzēkņu. Tautas augstskolai, kuŗu vada profesors V. Burkevics, ir izdevies labvēlīgi atrisināt skolotāju jautājumu, un skolotāju komplekts ir pilns. Labi darbojas arī mākslas amatniecības nodaļa, kuŗā sevišķi aktīvs ir mākslinieks H. Mercs. Pašlaik galveno vērību piegriež latvju ornamentikai. Pie tautas augstskolas rosīgi darbojas arī virpotāju kursi. Tautas augstskola paredzējusi sarīkot priekšlasījumu par latviešu mājas iekārtošanu, referēs H. Mercs.

Viena no īsākām Toronto latviešu organizāciju sanāksmēm notika piektdien, 12. februārī. Bija ieradušies pārslāvji no Latvešu sporta apvienības, Gaujas gaidu vienības, Latviešu YMCA's un LNAK palīdzības nozares vadītājs A. Liepiņš. Sanāksmi vadīja LNAK priekšsēža biedrs F. Skujiņš, protokolēja Ž. Zentiņš. Tā kā dienas kārtībā bija paredzēti vairāki svarīgi jautājumi, kuŗus varētu apspriest tikai klātesot lielāko organizāciju pārstāvju skaitam, tad sanākušie tikai pavisam īsi pieskārās mazsvarīgākiem jautājumiem, atstājot pārējo uz nākošo sanāksmi Tika izteiktas domas, ka sarīkojumu kalendārā laikrakstā Latvija Amerikā būtu jāparādās visiem sarīkojumiem, vienalga, vai tos piesaka, vai ne. Pašlaik daudzi sarīkojumi parādās Toronto ziņās, bet tos neredz kalendārā.

A. Liepiņš ziņo, ka LNAK ar DV drīzumā būs kopēja apspriede aprūpes jautājumā, un tāpēc šī jautājuma izturzāšanai pašlaik nav nozīmes. Nākošo sanāksmi apņēmās sasaukt Latviešu YMCA marta mēneša beigās.

12. februārī Toronto latviešu studentu kopa rīkoja savu tradicionālo masku balli. Nakts latīņu kvartālā. Labu noskaņu radīja gaumīgais telpu dekorējums, ko bija veicis gleznotājs K. Langenfelds ar saviem palīgiem — A. Brūveri, R. Kaufmani un D. Miezāju. Pirmo godalgu ieguva 20. gadsimteņa dāma, Aija Matisa, saņemot Bruno Puriņa balvu galda spuldzi; 2. godalgu — J. Benjamiņa dāvāto foto kameru ar piederumiem piešķīra V. Pētersonei, kuŗas tērps bija veidots no laikraksta „Laiks" galvām un saucās „Laiks". 3. godalgu piešķira tērpam „Ragana", un tā nēsātāja V. Kurēna saņēma Studentu kopas dāvāto kamīna pulksteni; 4. godalgu piešķīra Burbuļtēvam un Burbuļmātei (Z. Asmuse un J. Kurēns), bet 5. godalgu, — Ludviķa XVI galma pāris — saņēma N. Jozāne un Ed. Ābele. Žūrijas komisijā bija Ed. Kraujiņš, prof. E. Žubeckis, V. Leinvēbere - Langenfelde, B. Tiruma un A.Jankovskis. Kā kopas priekšsēdis U. Matiss izsakās, tad atlikums būs pāri par 1000 dolaru. Masku balli apmeklēja ap 800 personas.

Toronto Latviešu tautas augstskola klusu veic lielu darbu. Galveno vērību pašlaik veltī Latviešu ģimnazijai, kuŗu apmeklē ap 27 audzēkņu. Tautas augstskolai, kuŗu vada profesors V. Burkevics, ir izdevies labvēlīgi atrisināt skolotāju jautājumu, un skolotāju komplekts ir pilns. Labi darbojas arī mākslas amatniecības nodaļa, kuŗā sevišķi aktīvs ir mākslinieks H. Mercs. Pašlaik galveno vērību piegriež latvju ornamentikai. Pie tautas augstskolas rosīgi darbojas arī virpotāju kursi. Tautas augstskola paredzējusi sarīkot priekšlasījumu par latviešu mājas iekārtošanu, referēs H. Mercs.

Viena no īsākām Toronto latviešu organizāciju sanāksmēm notika piektdien, 12. februārī. Bija ieradušies pārslāvji no Latvešu sporta apvienības, Gaujas gaidu vienības, Latviešu YMCA's un LNAK palīdzības nozares vadītājs A. Liepiņš. Sanāksmi vadīja LNAK priekšsēža biedrs F. Skujiņš, protokolēja Ž. Zentiņš. Tā kā dienas kārtībā bija paredzēti vairāki svarīgi jautājumi, kuŗus varētu apspriest tikai klātesot lielāko organizāciju pārstāvju skaitam, tad sanākušie tikai pavisam īsi pieskārās mazsvarīgākiem jautājumiem, atstājot pārējo uz nākošo sanāksmi Tika izteiktas domas, ka sarīkojumu kalendārā laikrakstā Latvija Amerikā būtu jāparādās visiem sarīkojumiem, vienalga, vai tos piesaka, vai ne. Pašlaik daudzi sarīkojumi parādās Toronto ziņās, bet tos neredz kalendārā.

A. Liepiņš ziņo, ka LNAK ar DV drīzumā būs kopēja apspriede aprūpes jautājumā, un tāpēc šī jautājuma izturzāšanai pašlaik nav nozīmes. Nākošo sanāksmi apņēmās sasaukt Latviešu YMCA marta mēneša beigās.

12. februārī Toronto latviešu studentu kopa rīkoja savu tradicionālo masku balli. Nakts latīņu kvartālā. Labu noskaņu radīja gaumīgais telpu dekorējums, ko bija veicis gleznotājs K. Langenfelds ar saviem palīgiem — A. Brūveri, R. Kaufmani un D. Miezāju. Pirmo godalgu ieguva 20. gadsimteņa dāma, Aija Matisa, saņemot Bruno Puriņa balvu galda spuldzi; 2. godalgu — J. Benjamiņa dāvāto foto kameru ar piederumiem piešķīra V. Pētersonei, kuŗas tērps bija veidots no laikraksta „Laiks" galvām un saucās „Laiks". 3. godalgu piešķira tērpam „Ragana", un tā nēsātāja V. Kurēna saņēma Studentu kopas dāvāto kamīna pulksteni; 4. godalgu piešķīra Burbuļtēvam un Burbuļmātei (Z. Asmuse un J. Kurēns), bet 5. godalgu, — Ludviķa XVI galma pāris — saņēma N. Jozāne un Ed. Ābele. Žūrijas komisijā bija Ed. Kraujiņš, prof. E. Žubeckis, V. Leinvēbere - Langenfelde, B. Tiruma un A.Jankovskis. Kā kopas priekšsēdis U. Matiss izsakās, tad atlikums būs pāri par 1000 dolaru. Masku balli apmeklēja ap 800 personas.

Pirms apmēram 30 gadiem Kanadā ieviesusies paraža, ka inženieriem pēc profesionālā zvēresta nodošanas kā pazīšanās zīmi uzmauc pirkstā dzeltzs gredzenu. ASV gredzeni ir dažām universitātēm, bet ne atsevišķām profesijām.

Šogad 60 gredzenu saņēmēju vidū Toronto bija arī latviešu inženieri, kas nodeva amata zvērestu. Telpā, kur nodod zvērestu, ir lakta, no kuŗas starveidīgi iziet ķēdes. Zvēresta devējs, turot ķēdi rokās, saka zvēresta tekstu. Zvēresta beigās ceremonijas vadītājs ar āmuru uz laktas izsit zināmu tekstu morza zīmēs, bet viņa palīgi uzmauc jaunajiem inženieŗu saimes locekļiem pirkstos gredzenus. Diplomus, kas dod tiesības gredzenus nēsāt, piesūta mājās. Ar to tad jaunie inženieŗi ir uzņemti par pilntiesīgiem locekļiem Kanadas inženieŗu saimē. No latviešiem gredzenus saņēma inženieŗi A. Kraulis, J. Popelis un A. Černavskis.

13. februārī notika LNAK Izglītības un kultūras nozares sēde, un tanī piedalījās LNAK priekšsēdis A. Svenne, V. Upeslācis, J. Mežaks, H. Tichovskis, Ed. Dzenis, K. Tannis, B. Senkēviča un A. Nulītis. Sēdi vadīja Ž. Bukovskis.

Tā kā Dr. H. Tichovskis ir LNAK valdē un pārstāv Izglītības un kultūras nozari, tad viņš turpmāk Izglītības nozares sēdēs piedalīsies kā LNAK valdes pārstāvis.

Sakarā ar A. Nuliša iesniegto lūgumu, atbrīvot viņu no tēlojošās mākslas referenta pienākumiem, šo amatu līdza uzņemties gleznotāju Ed. Dzeni. Ž. Bukovskis sniedza plašāku ziņojumu par Neklātienes skolas sekmīgo darbu. Ž. Bukovskis ziņoja, ka Neklātienes skola ir aizgājusi no DV Toronto nodaļas, bet skolas darbā nav nekādu pārmaiņu. Tā kā skolas darbs ietilpst plašumā un tanī mācās ap 70 skolēnu, pat no Dienvidamerikas, tad pēc skolas vadītāja Ž. Bukovska domām skola būtu jāpakļauj LNAK. Šo domu visi atbalstīja, un LNAK valde nākošā sēdē pieņems attiecīgu lēmumu, kuŗš, domājams, būs pozitīvs.

Pārrunājot vispārējos izglītības jautājumus, nolēma turpināt vēl lielāku vērību veltīt sadarbībai ar ASV un pārējām trimdas zemēm, kā skolas programmas saskaņošanā, mācības līdzekļu vienveidošanā, kopējā grāmatu izdošanā u. t. t. J. Mežaks izteicās par skolu satversmes istrādāšanas nepieciešamību, ieteikdams šo darbu veikt sadarbībā ar ALA's izglītībabs nozari. Šim nolūkam nolēma sastādīt 8 personu paidagogu komisiju. Izejas baze satversmei varētu būt Zviedrijas latviešu skolu valdes 1951. gadā izstrādātā satversme, kuŗa gan būs jāpārstrādā, jo tā nav piemērota ASV un Kanadas apstākļiem.

Skolu daļas kasē pašreiz atrodas 135 dolaru (80 dolaru no Kultūras fonda, 50 no Preses biedrības, 5 dolari ziedojums). Šī nauda sadalīta: 85 dolari Mācības līdzekļu apgādam, 50 dolari Neklātienes skolai. Latviešu biedrības Lielbritanijā izteikto vēlējumu, abonēt 30 eksemplārus Ceļa zīmes, līdzekļu šaurības dēļ bija jānoraida.

KIČENERĀ

DV Kičeneras - Vaterlo nod. rīkotais karnevāls „Pie trakā āža" bija pulcinājis gan vietējos tautiešus, gan arī viesus no Hamiltonas, Toronto un citām apkārtējām pilsētām. V. Krustāna vadībā polonēze vienoja kā jaunos, tā arī vecākos balles apmeklētājus draudzīgā saimē.

Masku godalgošanas komisijai nenācās viegli izšķirties, kuŗai no daudzajām, rūpīgi gatavotām maskām piešķirt godalgas. Pirmo godalgu guva Pussieviete — Dz. Taube, otro — Melnā jātniece — V. Sumane un trešo — Mūsu mājas Grietiņa — V. Berkmane.

Pulkstenis rādīja stipri pāri pusnaktij, kad vakara viesi sirsnībā šķīrās, lai atkal tiktos nākošajā DV nod. sarīkojumā.

DV Kičeneras - Vaterlo nod. drāmatiskā ansambļa pirmizrāde notiks 27. febr., plkst. 7 vakarā Kičenerā, St. Mathews baznīcas zālē. Ieeja no Church ielas. Izrādīs V. Stravera 3 cēl. komēdiju „Nebēdnieki". Režisors Kr. Spricenieks,, dekorātors V. Krustāns. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem (Pieaugušiem sākot ar dolaru.).

DV Kičeneras - Vaterlo nod. rīkotais Kalpaka un leģiona atceres vakars notiks 6. martā, pl. 18,30 Kičenerā, St. Mathews baznīcas zālē. Piedalās DV vīru koris „Vieturs", diriģenta komp. V. Lindes vadībā.

VANKUVERĀ

Dr. J. Bišmanis, kuŗš nodarbināts par profesoru pie vietējās universitētes medicīnas fakultātes ir uzsācis ārsta praksi. Viņa kabinets atrodas: 1955, West Broadway, tel. BA 2916, mājas adrese: 4306 West 8th Ave, tel. AL 1776-R. Tā kā Dr. J. Bišmaņa runas stundas nav vēl stingri noteiktas, pacienti tiek lūgti iepriekš pieteikties pa telefonu.

DAUGAVAS VANAGI

ZIEMASSVĒTKU AKCIJA BOSTONĀ

DV apvienības Bostonā Ziemassvētku ziedojumu akcijā savākti $1.321.41. No šīs summas nosūtīti DV Centrālai valdei Vācijā izlietošanai aprūpei $500; DV nodaļai Lībekā (saskaņā ar ziedotāju vēlēšanos) $50.00; Augustdorfas ģimnazijai $100.00; Gautingenas sanatorijas iemītniekiem $40.00; DV valdei Austrijā $260.00; kādai Lāčplēša ģimenei Memmingenā $25.00; kādai Lāčplēša ģimenei Anglijā $25.00. Kopā nosūtīts aprūpei Eiropā $1.000.00. Izlietots aprūpei uz vietas $320.00. Atstāts DV apvienības kasē $1.41.

Šī ir līdz šim lielākā aprūpes zied. akcija Bostonā. Bostonas DV apvienība izsaka dziļāko pateicību visiem atsaucīgajiem ziedotājiem par bagātīgo atsaucību aprūpes darbā un uzticību Bostonas Daugavas Vanagiem. Tāpat sirsnīgs paldies visiem čaklajiem talciniekiem — Vanadzēm, Vanagiem, gaidām, skautiem, latviešu skolas skolēniem, par pūlēm un neatlaidību šīs ziedojumu akcijas izvešanā.

DVA Bostonā valde

PATEICĪBAS VĒSTULES

DV Toronto nod. saņēmusi šādas pateicības vēstules no aprūpējamiem Vācijā:

„Šodien saņēmu bankas orderi par $20.00, par ko izsaku mīļu un sirsnīgu latviešu paldies. Šis sūtījums man un manai sievai sagādā gaišus un priecīgus Kristus dzim. šanas svētkus grūtajā un vienmuļigajā dzīvē Vācijā.

Esmu vecs karavīrs, kas cīnījies Pirmā pasaules karā, atbrīvošanas cīņās un Otrā pasaules karā, bet Vācijā nav nevienas iestādes, kas atceretos un atbalstītu. Piederīgo un radu nav.

Jānis Gailītis, Memmingenā.

*

Savā un savu meiteņu vārdā izsaku sirsnīgu pateicību par bagāto svētku dāvanu $20.00 apmērā. Tas man bija negaidīts pārsteigums. Lūdzu nododiet manu pateicības apliecinājumu visiem tiem, kas ar savām čaklajām rokām un mīļajām sirdīm ir gādājuši, lai arī bāra bērniem būtu gaiši Ziemassvētki.

A. Jenkevice, Memmingenā.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putninam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

ĪRES KONTROLE TORONTO PILSĒTĀ

Noteikumi, kas jāievēro īrniekiem un namsaimniekiem

Namsaimnieku un īrnieku savstarpējās attieksmes parasti nokārto Ontario namsaimnieku un īrnieku likums (The landlord and Tenant Act of Ontario), kā arī kara laikā federālās valdības izdotie un provinču sīkāk izstrādātie rīkojumi par īres maksas ierobežojumiem.

II Pasaules kara apstākļi prasīja visu rūpniecību novirzīt bruņošanās vajadzībām, kāpēc būvniecība, materiālu un darba spēka trūkuma dēļ, apsīka. Lai nodrošinātu strādnieku prasības pēc dzīvokļiem, federālā un provinču valdības izdeva rīkojumus par īres maksas pacēluma aizliegumu un aizliegumu uzteikt dzīvokļus šiem noteikumiem bija pakļauti tikai patstāvīgi dzīvokļi vai patstāvīgi apdzīvojamas dzīvokļu daļas, bet tie neattiecās uz istabām.

Provinces nodibināja īres kontroles, kuŗas noteica dzīvokļu un to patstāvīgo daļu īres lielumu, ko namsaimnieki nedrīkstēja pārsniegt, izīrējot minētās telpas. Katrā laikā katrs īrnieks vai namsaimnieks varēja griezties īres kontrolē un lūgt noteikt kāda dzīvokļa īres lielumu, sakarā ar to mainot īres maksu. Bez tam šie paši noteikumi noliedza uzteikt īrniekam īri, ja viņš kārtīgi izpildīja savus īrnieka pienākumus. Izņēmuma veidā namsaimnieks varēja īrniekam uzteikt telpas,ja tās bija nepieciešamas paša namsaimnieka apdzīvošanai. Uzteikuma termiņš 6 mēn. Vēlāk šos noteikumus grozīja, atļaujot uzteikt īri arī gadījumā, ja telpa vajadzīga namsaimnieka radiniekam. 1953. g. janv. grozījums atļāva namsaimniekiem uzteikt īri 6 mēn. laikā bez kāda iemesla.

Bez šiem provinču noteikumiem katra pilsēta un pašvaldība izdeva savus papildnoteikumus. Pie kam izrādījās, ka, ja provinču noteikumi centās aizstāvēt īrnieku tiesības, tad pilsētas izdeva bieži pavisam pretējus noteikumus. Piem. Toronto pilsēta ieveda rajonus, kur noliedza izīrēt telpas un istabas.

Šie kara laika noteikumi pastāvēja arī pēckara laikā, ko izskaidroja ar dzīvokļu trūkumu.

Beidzot Ontario province šo ierobežojumu kā kara laika pārpalikumu nolēma izbeigt 1954. g. 1. martā, dodot tomēr tiesības pilsētām un pašvaldībām šos noteikumus turpināt, kur tas pēc apstākļiem ir vajadzīgs. Sakarā ar to tad arī izcēlās avīzēs liels troksnis par īres kontroles izbeigšanu. Īrnieki paredzēja, ka, pastāvot dzīvokļu trūkumam, namsaimnieki ar 2. martu sacels lielas īres. Namsaimnieki priecājās,ka varēs tikt vaļā no nekārtīgiem un bezkaunīgiem īrniekiem. Abām pusēm bija taisnība. Daudzi vecie īrnieki maksā tādas pašas īres šodien kā pirms 7 g., lai gan strādnieku izpelņa ir cēlusies apm. par 145 proc. Saprotams, ka namsaimnieki nevar apmierināties ar šādiem apstākļiem un prasa īres kontroles izbeigšanu, jo visa Kanadas saimnieciskā dzīve dibinās uz brīvas **konkurences** pamata.

Pēc ilgākām debatēm Toronto pilsēta atzinusi, ka, pastāvot dzīvokļu trūkumam pilsētā, īres kontrole nav izbeidzama un pati pārņēmusi Ontario provinces īres kontroli turpināt nākamos 6 mēnešus, t. i., līdz 1954. g. 1.sept., pēc tam, ja vajadzīgs, tos atkal pagarināt. Pirms darbības uzsākšanas (2. marta) tā jau ievedusi noteikumos zināmus grozījumus:

1. Namsaimnieki var 60 d. laikā uzteikt pastāvīgi izīrētās dzīvokļa daļas vai 90 d. laikā patstāvīgus dzīvokļus un namus, ja tie vajadzīgi viņam pašam vai tā radiniekam.

2. Nekārtīgus īrniekus var izlikt ar tiesas spriedumu, nesaņemot ar īres kontroli.

3. Pastāvošās īres var paaugstināt līdz 10 proc. ar katrreizēju īres kontroles atļauju. Īres paaugstināšanai pamatā liekama š. g. janvāŗa īre.

4. Ar augstāku īres maksu ir pieļauti līgumi, ja tie slēgti rakstveidā un vismaz uz 1 gadu.

Īres kontrolei nav pakļautas telpas, ja namsaimnieks pēc 1. marta no savas mājas izīrē patstāvīgas telpas, ne vairāk par trim istabām. Tāpat kontrolei nav pakļautas telpas, ko sāk apdzīvot pēc 1. marta (jaunbūves), kā arī tās, kas atbrīvojas pēc 1. marta.

Par īres kontroles rīkojumu pārkāpšanu draud sods līdz 5.000 dolariem.

Liekas, ka pilsēta, paturot un pārgrozot īres kontroles noteikumus, cenšas izlīdzēt abām pusēm.

J. Jakāns.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

UZSKATA MAIŅA VAI DIVI MĒRAUKLAS?

Līdz ar laiku var mainīties arī uzskati. Bet dažreiz uzskati paliek tie paši, bet rodas divi mērauklas, kas vienam atļauts, nav atļauts arī otram.

Savas darbības sākumā ALA's valdes vairākums aizstāvēja uzskatu, ka latviešu trimdas politiskās lietas nepiederas apvienībai, un, izejot no koordinācijas principa, ja kāda latviešu organizācija dara kaut ko, tad viņai to neatņemt, bet gan veicināt. Un tādēļ, kad Vašingtonā bija notikusi ALA's pastāvēšanas laikā pirmā Austrumeiropas tautu eksilpolitiķu konference, tad ne tikai kā latviešu pārstāvjus nenozīmēja ALA, bet tiem ALA's valdes locekļiem, kas nākamajā ALA's valdes sēdē vēlējās ziņāt, kas runāts un lemts minētā konferencē, atbildēja, ka tā nav ALA's valdes kompetence, un šī politiskā informācija katram valdes loceklim, kam par to ir interese, jāiegūst privātā ceļā no delegātiem, kas minētā konferencē piedalījušies.

Pēc tam ir notikušas dažādas līdzīgas konferences bez kādiem pārpratumiem.

Bet šī gada 9. janvāŗa ALAs valdes sēdē daudz laika un vārdu pēkšņi patērēts par to, ka Latviešu informācijas centrs uzņēmies iniciatīvu apspriedēm ar ukraiņiem un citām tautībām par baltiešu un ukraiņu kultūras institūta dibināšanu pie kādas amerikāņu universitātes, jo tā, lūk, esot politiska lieta, ko pienākoties kārtot ALA'i. Tas ir jauns vaibsts ALA's diezgan vienmuļīgajā sejā, un to šoreiz vilkuši tie valdes locekļi, kas kādreiz aizstāvēja gluži pretējo viedokli.

Nav šaubu, ka ALA's valdē ir nosvērti vīri, un tādēļ jācer, ka tie ALA's valdes locekļi, kas tagad uzskata, ka politisku lietu kārtošana piekrīt ALA'i, šo uzskatu attiecinās ne tikai uz kādu atsevišķu organizāciju, bet uz visām organizācijām. Citādi vietā būtu runāt par divām mērauklām.

Turpretim, tanī pašā gadījumā paustais uzskats, ka latviešiem nav izdevīgi vai pat jābaidās no kultūrālās sadarbības ar slavu tautām, jo tad kāds varētu domāt un teikt, ka latviešu kultūrai ir kaut kas kopējs ar slavu kultūru, ir pārspīlēts, jo runā pretī Eiropas ūnijas idejai, kuŗas pamatā taču ir visu Eiropas tautu sadarbība.

Tanī pašā ALA's valdes sēdē pārāk daudz runāts arī par latviešu delegātu izraudzīšanu O. K. Armstronga sasauktajā Konferencē brīvībai un mieram ar atbrīvošanu. Arī tas ir pirmais gadījums, kad radušās šādas domstarpības ALA'ā.

Lai atceramies, kādu traci cēla Stokholmas politiķi par latviešu delegātu izraudzīšanu apspiesto tautu brīvības deklarācijas parakstīšanas sanāksmē Filadelfijā 1951. g. Toreiz pašam Latvijas sūtnim Vašingtonā vajadzēja paskaidrot ka latviešu delegātus aicinājusi Brīvās Eiropas komiteja.

Arī uz šo konferenci brīvībai un mieram ar atbrīvošanu latviešu delegātus aicināja minētās konferences sasaucējs O. K. Armstrongs. Kādēļ šoreiz tā uztraukusies pati ALA's valde? Vai tādēļ, ka šajā konferencē nepatika delegātu sejas? Latviešu nacionālais centrs, informācijas centrs, Daugavas Vanagi u. c., kuŗu pārstāvji piedalījās minētajā konferencē, neslimo ar mazvērtības kompleksu, un tādēļ piedalījās un piedalīsies katrā darbā dzimtenes labā. Ar to šīs organizācijas nekavē citus darīt to pašu.

Saturns.

PATEICĪBA

Insulas latviešu komiteja izsaka sirsnīgu pateicību A. Zālītei Hartfordā, Latv. soc. str. part. Londonā, Kanadas latv. nac. apv., Dz. Livingood Vācijā, DV Upsalas nod. Zviedrijā, Latv. universitātes st. korp. Gaujmaliete Ņujorkā par ziedoto naudu, kā arī visiem tiem, kas mūs atcerējušies ar dažādiem ziedojumiem. Tāpat pateicamies apgādam Grāmatu Draugs, J. Reitmanim Dānijā un apgādam Liesma Vācijā, kā arī redakcijām Latvija Amerikā, Laiks, Latvija Vācijā un Londonas Avīze Anglijā, par ziedotām grāmatām un laikrakstu brīveksemplāriem.

Lai Dievs svētī visus ziedotājus, kas mūs, vientuļus sērdiešus, atcerējušies.

Insulas latv. komiteja Vācijā.

VAI JŪS ZINĀT, KA...

...jau šovasar Toronto paredz sākt būvēt publisku akvāriju, kuŗā novietos iespējamos visas pasaules zivju paraugus. Ēkas centrālā daļā būs 100 akvāriju tropisko ūdeņu zivīm un 15 akvāriju Kanadas zivīm. Virs katra nodalījuma būs pasaules karte, un piespiežot pogu krāsainas ugunis rādīs, no kuŗienes attiecīgā zivju suga nāk. Ēkas pagrabos atradīsies pētniecības laborātorijas, pirmā stāvā akvāriji, bet otrā stāvā būs auditorija, bibliotēka un biroju telpas.

...Ontario provinces valdība pašlaik pārbauda vēža pētīšanas institūta būvprojektu. Jaunā ēka izmaksās 8.500.000 dolaru un to paredz celt Toronto, Velleslij un Šerburna ielu stūrī.

... Cyr ģimenē Kanadā piedzimis 25. bērns. No tiem 18 ir dzīvi, spirgti un veseli un ieradās vecāku mājās svinēt mazās Dianas dzimšanas dienu. Ģimenes galva ļoti mīļo bērnus, un arī mātei nav nekādu iebildumu pret ģimenes pieaugumu. Visi 25 bērni piedzimuši 26 gadu laikā. Tēvam ir 47, bet mātei tikai 42 gadi.

ČAKLIE DRAUDZES MĒNEŠRAKSTI

Vācijas nometņu rotēto presi Savienotajās Valstīs aizstāj vairāki reliģiska rakstura izdevumi, kas iznāk ar zīmētām un iespiestām galvām, bet multiplikatoru tehnikā. Pa visām Savienotajām Valstīm tiek izplatīts garīgs mēnešraksts Mājas Draugs, ko izdod Čikāgā, māc. O. Gulbja redakcijā un ar NLC atbalstu. Par patīkamu ilustratīvu ietērpu tam gādā māksl. Ansis Bērziņš, bet starp rakstu līdzstrādniekiem minami prof. K. Kundziņš, māc. Br. K. Beldavs, A. Gulbis, paid. H. Kreicers, misionāre Anna Irbe ,prāv. E. Bergs, māc. H. Jesifers, J. Strautnieks, doc. E. Ķiploks u. c. Šis izdevums it kā turpina Baznīcas virsvaldes izdoto garīgo laikrakstu Pie svētavota, kas pirms lielās izceļošanas iznāca Vācijā.

Kalifornijas Zelta vārtu vēstnesis, kur viens no darbīgākiem vadītājiem ir publicists T. Silis, ir pabieza formāta un cenšas apvienot garīgo un laicīgo rakstūru.Māc. Edg. Ķiploks, kas vispār enerģisks garīgo rakstu darbinieks- arī Dziesmu grāmatas redaktors, pats izdod žurnālu. Avots prērīļā. Sīkāki izdevumi, apmēram biļetena rakstūra, ir vairākās vietās, piemēram, Bostonā vien iznāk veseli trīs: Misijas draudzei (māc. N. Ozols), Latviešu luterāņu draudzei (māc. K. Selmers) un Trīsvienības draudzei (māc. J. Graudiņš). Pēdējie divi ir pat iespiesti vecajā ortografijā, jo draudzes locekļu starpā daudz veclatviešu.

Viens no interesantākiem garīgajiem mēnešrakstiem ir Latviešu Baznīcas Vēstis, kas iznāk ik mēnesi Detroitas ev. lut. latviešu Kristus draudzes apgādē un prāvesta Alberta Birnbauma redakcijā. Vēstis nupat uzsākušas trešo gada gājumu un ievērojamas ar to, ka sniedz rakstus ne vien par reliģiskiem, bet arī par sabiedriskajiem cik tālu tie attiecas dzīvi. Mēnešraksta sauklis ir: „Par nacionālu un demokratisku tautas baznīcu latviešiem Amerikā." Bez tam žurnāls par motto līcis archibīskapa T. Grīnberga latviešu stājas apliecinājumu, kas lasāms arī Latvijas Amerikā katrā numurā. Prāvests Birnbaums baudījis labu izglītību nevien Latvijā, bet arī Francijā, tādēļ viņam ir plašs skats garīgos jautājumos un bieži mēnešrakstā atbalsojas idejas, kas risinās arī citur pasaulē. Piemēram, pēdējā numurā ievadā ievietots izraksts no Nobeļa prēmijas laureāta Alberta Šveicera sacerējumiem. Blakus tam pieminētas mūsu tautas ievērojamās dienas, Veco strēlnieku atcere. Draudzīgais aicinājums u. c. žurnālā allaž var lasīt ar gaumi izvēlētus un zīmīgus patriotiskus dzejoļus, kā arī latviešu rakstnieku darbus, veltītus lielajiem baznīcas svētkiem. LBV reliģiskajā daļā atrodami paša redaktora prof. K. Kundziņa, doc. E. Kiploka, prāvesta A. Skrodeļa, māc. A. Švalbes un citu sacerējumi. Apskata daļā šā gada pirmā numurā ir korespondences par mācītāju konferenci Vācijā un latviešu draudžu dzīvi Lielbritanijā. Pirmā starp citu rededzams, ka Luterāņu vispasaules federācija turpmāk samazinās līdzekļus kristīgajam bērnu žurnālam Bitīte, ko rediģē pats archibīskapa tēvs.

Olģ. Liepiņš.

Aug divi jaunas māsas pianistes

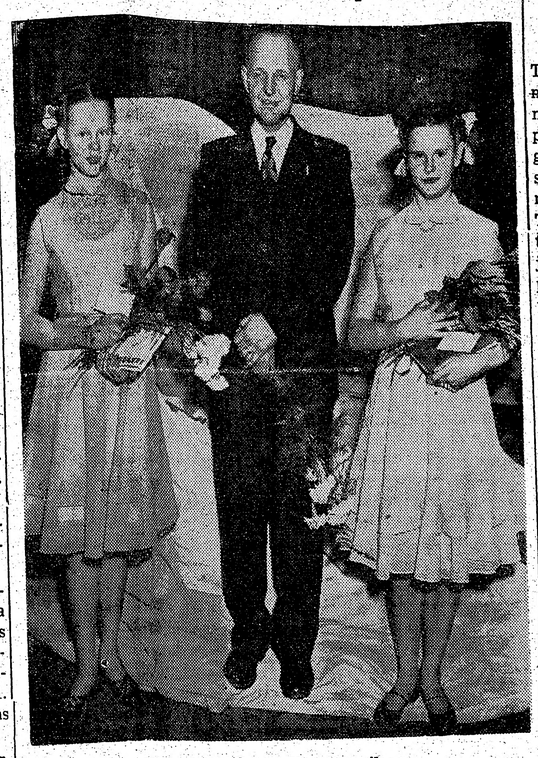

Jaunās pianistes māsas Aija un Ilga Purgailes.

V. Grāviņa foto.

Klaviermeicēm māsām Ingridai un Karīnai Gūtbergām latviešu mūzikas druvā ir jau sava noteikta vieta. Blakus viņām trimdā klavieŗu spēles mākslā jau krietni paaugušās divi jaunas māsas — Aija un Ilga Purgailes. Meitenēm ir tikai 11 un 12 gadu, bet par viņu talantu jau sākušas pirmās rakstīt nevis latviešu, bet amerikāņu avīzes.

Abas visjaunākās latviešu pianistes dzimušas Rēzeknē. No pašas mazotnes abas meitenes mācās klavieŗu spēli pie savas mātes. 6 gadu vecumā, jau trimdā Vācijā, Silenbuchā pie Štutgartes meitenes mācās pie brīvmākslinieces Dainas Fogelmanes, bet iecelojot ASV 1951. gadā un vecākiem apmetoties mazajā provinces pilsētā Džuett Sitijā (Conn.), abas māsas atsāk klavieŗu spēli pie amerikāņu mūzikas skolotāja J. Olsona. Jau 1952. gadā beigās Aija un Ilga sniegušas 1 stundu garu klavieŗu mūzikas programmu vietējā sieviešu klubā. Ziemassvētku sarīkojumā. Priekšnesums klausītājus pilnīgi pārsteidzis, un ar šo pirmo atklāto uzstāšanos abas māsas kļūst populāras pilsētā, un tās apkārtnes latviešu sekcijas sarīkojumos. Informācija iegūstama pie šacha sekcijas vadītāja, Arņa Jeremics, 1850 Phelan Pl., Bronx 53, N.Y.

ČIKĀGĀ

Par reimatisma simptomiem un ārstēšanu rīko priekšlasījumu Latvijas Sarkanā Krusta draugu kopa otrdien, 23. februārī, plkst. 7,30 vakarā Hull House, 800 Halsted St.

Dr. V. Medenis savā runā iztirzās arī citus locītavu iekaisumu veidus un pastāstīs par moderno ārstniecības līdzekļu, jo sevišķi ACTH, kortisona, hidrokortina, zelta preparātu un citu medikamentu nozīmi ārstēšanā. Mēs zinām, ka ar šo slimību sirgst daudzi mūsu tautieši, kādēļ svarīgi dzirdēt lietpratēja atzinumus. Lekcijai sekos pārrunas un atbildes uz jautājumiem.

Apmeklējot studentu dienu sapņu veidi un likumības. Sapņu nozīmes hipotēze. Pēc lekcijas pārrunas.

BOSTONA

Sakarā ar studentu dienu atklāšanu 13. un 14. martā Bostonā, sestdien, 20. martā plkst. 6.30 vakarā Latviešu namā, 64 Sigourney St., Jamaica Plain, notiks Bostonas latviešu studentu biedrības pilnsapulce ar šādu darba kārtību: 1. Sapulces vadības vēlēšanas; 2. Iepriekšējās pilnsapulces protokols; 3. Biedru lietas; 4. Studentu dienas Bostonā; 5. Statūtu lietas; 6. Dažādi jautājumi. Kvoruma nesanākšanas gadījumā pēc stundas pilnsapulce būs pilntiesīga pie katra biedru skaita. Pēc pilnsapulces draudzības vakars. Līdzi ņemami groziņi. Tehnisku izdevumu segšanai ieeja 50c.

GRAND RAPIDI, MICH.

Visai svētīgu darbu veiktu kāda no pastāvošām organizācijām, ja tā izdarītu latviešu apziņošanu Grand Rapidos. Kā zināms, ar labām sekmēm šo darbu veica kaimiņu pilsētā Detroitā, un cerams, ka savu padomu neliegtu turienes latviešu apvienība, kas organizēja un veica skaitīšanas darbus. Līdz šim tautiešu apzināšanā pūlējusies latviešu biedrība, un tās rīcībā atrodas kartotēka, kas tomēr ne tuvu nav pilnīga, jo ne visi atsaukušies aicinājumam un paziņojuši savas adreses biedrībai. Pie šī pasākuma varētu kerties latviešu biedrība sazinā ar abām ev.-lut. draudzēm un Rom.-kat. latviešu draudzi, un čakli talcinieki tai būtu gaidas un skauti. kas biedrības telpās sanāk uz nodarbībām un līdz šim nekad nav atteikušies no dažādu sabiedrisku pienākumu veikšanas. Piezīmējams, ka Grand Rapidos ir dažas atsevišķas latviešu ģimenes, kas pieder amerikāņu draudzēm, ir arī tādas, kas nav nevienā latviešu draudzē vai organizācijā, bet vairākas ģimenes ir sv. Jāņa draudzē Kalamazū. Ja ierosinājumu varētu īstenot, tad pilnībā noskaidrotos arī latviešu namsaimnieku skaits šinī pilsētā, un vēl daudz citas lietas.

Dziesmu vairoga koris 24. aprīlī rīko savu konvertu Grand Rapidos. Programmā tikai latviešu tautas dziesmas. Koncerts notiks latviešu biedrības namā.

Pirmā Latvijas armijas virspavēlnieka pulkveža Oskara Kalpaka piemiņas vakaru rīko 6. martā Grand Rapidu latviešu baba kopā ar vietējo korporāciju kopu. Paredzēta arī piemērota programma. Sākuma laiks tiks izziņots vēlāk.

Pie latviešu ev.-lut. Vienības draudzes nodibināts baznīcas iekārtas fonds, kuŗā kā pirmo iemaksu ieskaitīts Iekšmisijas solīto 600 dolaru bezprocentu aizdevumu. Draudzes padome un mācītājs cer arī uz draudzes locekļu speciāliem ziedojumiem. Jauniepirktajā baznīcā izveidojams altāris ar visiem tā piederumiem, bez tam ir vēl daudz citu vajadzību augsminētam mērķim. Draudzes mājā, kur dzīvos mācītājs, paredzēts iekārtot pagaidu apmešanos jaunatbraukušiem tautiešiem.

V. Z.

MIČIGENĀ

Mičigēnas latviešu mežu darbinieku grupā mainījusies vadība, un rotācijas kārtībā rakstveida vēlēšanu ceļā tagad par priekšnieku izraudzīts Kr. Brūveris no Kalamazū, bet par viņa palīgu J. Zieding no Grand Rapidiem. Aktīvo biedru skaits pieaudzis uz 17, kas dzīvo un strādā Detroitā, Kalamazū, Grand Rapidos, Traversē pilsētā, Saginavā u. c. Biedru veicinātāju pašreiz ir septiņi.

DAITONĀ, OHIO

Daitonas Latviešu kopa sestdien, 20. februārī, plkst. 19,30 YMCA's zālē rīko rakstnieku vakaru. Savus darbus lasīs rakstnieki Ilmārs Krasts, Hugo Purinš un Ģirts Salnais. Priekšnesumiem sekos sarunu vakars. Lūdz ņemt līdzi groziņus. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem."

SAVIENOTAS VALSTĪS

— Bet manā dienas grāmatā 14. oktobrī rakstīts: „Savu jauno kleitu tu varēsi nopirkt lētāk februāŗa izpārdošanā."

Jēkabs Poruks, bij. Nac. Operas direktors.

REITERA KORIS

V

Tas garantēja vismaz nevainojamu priekšnesumu. Un Reiters meklēja jaunos, dažus mēnešus priekš koncerta personiski arvien gandrīz lūgšus izlūgdamies no visiem pieejamiem autoriem vismaz pa vienai jaunai dziesmai. Tas ierosināja ne vienu vien vērtīgu jaundarbu, tas vispārīgi deva jaunu rosmi kordziesmā, jo komponistam nu nebija jāraizējas, vai tikai koris to varēs izdziedāt. Ja vien gabalā bija mūzika, koris izdziedāja visu, nebūt nemeklēdams vienīgi darbus, kas vairotu tā personiskos laurus.

Tuvojas Teodora Reitera jubilejas diena — 23. marts. Brīvajā Latvijā T. Reiters, droši vien, saņemtu Tautas balvu no mūsu valsts, bet trimdā mums tā jāpasniedz pašu spēkiem. Pierādīsim, ka mēs mākam lepoties ne tikai ar saviem automobiļiem, mājām, banku kontiem un dzīvokļiem, bet arī ar savu garīgo stāju un cieņu pret izciliem tautas darbiniekiem.

Līdzekļus Tautas balvai var vākt līdz 15. martam, bet neatliksim visu uz pēdējo dienu! Ziedojumu sarakstī ir visos lielākos centros pie latviešu organizāciju pārstāvjiem. Būsim aktīvi un nāksim paši ar savu ziedojumu, bet ziedojumu vācēji ņemēr lai neaizmirst klaudzināt pie katrām durvīm, jo esam bieži noguruši, vienaldzīgi, neuzņēmīgi, kaut sirds laba un roka devīga.

Spilgts piemērs tam ir reiteriete B. P. kundze, kuŗa bez prasīšanas no provinces atsūtījusi 5 dolarus, bet tikpat daudz savākts ar sarakstu 283 pa visu Montreālu!

Nododot ziedojumu, katrs var parakstīties īpašā sveicienu daļā, ko vēlāk nodos jubilāram. Ziedojumu ar novēlējumu var nosūtīt arī tieši jubilejas komitejas priekšsēdim, Mr. V. Kaļins, 21 Denison Rd. W., Weston (Toronto), Ont., līdz 20. martam. Jubilejas dienā, 23. martā, komiteja nosūtīs Reiteram sveicienus un paziņos galv. komitejai Zviedrijā balvas lielumu.

Atmiņā kopā saplūduši daudzie Reitera koŗa koncerti; kas nu vairs bez palīgmateriāliem pateiks, kāda dziesma kuŗā gadā pirmoreiz dziedāta. Izveidojies viens kopējs jēdziens, viena kollektīvatmiņa kur detaļas pazūd, it kā daudzas līdzīgas fotofilmas būtu kopētas uz viena papīra. Jā, šie vakari bija Rīgas mūzikas dzīves lielie notikumi, lielāki par operas pirmizrādēm, jo retāki un mūsu oriģinālmūzikai svarīgāki. Sākumā Amatnieku zālē vai Konservātorijā, vēlāk Universitātes aulā uz divām stundām bija sastopama visa latviskā gara Rīga un daudzi iebraucēji no provinces. Komponisti, dziedātāji, rakstnieki, gleznotāji, profesori, ministri, deputāti, ārsti, juristi, ierēdņi, tirgotāji, lauksaimnieki, studenti, strādnieki — tur bija pārstāvētas visas profesijas, visas vecuma pakāpes. Uz estrādes suminātо dziedoņu falangas, ārēji mierīgas kā klavieŗu kauliņi: dāmas baltā, kungi frakās. Starptautiskā balles tērpa vietā dāmas gan biežāk bija redzamas dažādu novadu krāšņajos tautas tērpos. Pats meistars drusku apmulsis, juzdamies pēc mēģinājumos padarītā darba gandrīz it kā lieks. Ar katru gadu viņa sākumā izšķērdīgie mājieni kļūst atturīgāki, skopāki. Pietiek jau tikko manāmas pirkstu kustības, lai koris pārietu uz citu niansi, lai dzidrā pianissimo plūsmā iedzeltu ass sforcato, lai sāktos vai aprautos kāpinājums. Viss izkārtots, viss pārbaudīts, nejaušības neiespējamas. Vētrainajiem aplausiem diriģents pateicas ar mierīgu palocīšanos, nopietns, bez satraukuma. Neatceros Teodoru Reiteru uz estrādes redzējis smejamies, augstākais viegls smaids uz brīdi pazib lūpās, kad viņš suminājumus novirza vai nu uz klātesošo autoru, kam tad aplaudē viss koris, vai uz kādu koŗa solisti. Beigās viss koris palokās pēc kādas slepenas zīmes.

ROMANTIĶIS UN JŪSMOTĀJS

Tādā daudzveidībā grūti raksturot īsumā koŗa priekšnesuma stilu. Vienā autorā, pat viena un tā paša autora vienā darbā izceļas liriskais pamattonis, otrā episkais, trešā drāmatiskais, viens ir rotaļīgs, otrs monumentāls, trešais mistisks, un klausītājs visur prasa pilnvērtīgu sniegumu. Reitera koris viņu nevīla, Reitera koris viņam deva vairāk nekā viņš spēja prasīt. Tomēr katram atskaņotājam māksliniekam ir sava individuālitāte ar kādas īpašības pārsvaru par citām, un koris taču ir tikai sava vadoņa individuālitātes spogulis un instruments. Reitera koris bija tiešām ideāls instruments sava šefa rokās.

Smalkdarbā, mūzikāla kameju griezējā grūtajā mākslā Reiteram nav līdzīga. Bet zeltkalis nav akmeņkalis, lielās, parupjās, šķautnainās līnijas, tikko apdarinātie plašie laukumi, neapvaldītie šķēlumi nav viņa dabā. Viņa darbs nav celt monumentālas katedrāles, ciklopiskus triumfa vārtus, debesīs iestiegrotas pieminekļu smailes. Kordziesma pēc savas dabas un apjoma jau pa laikam tādus mērķus sev arī neuzstāda, un ja uzstāda, tad atrisina miniatūrā, ne tā kā simfonija. Benvenuto Čellini ir Mikelandželo cienīgs. Vienā kā otrā var izpausties viss cilvēks ar saviem priekšiem un bēdām un nebeidzamām ilgām pēc galējās skaidrības. Vienīgi abstraktam aistēticismam, mākslai mākslas dēļ Reiters nav kalpojis, meklēdams visur un vienmēr sakaru ar dzīvo cilvēku un dzīvo dabu. Ja vajadzētu kādu etiķeti piespraust, tad sauksim viņu par romantiķi un jūsmotāju, ne reālistu, paturēdami vērā, ka viņa romantiskā pamatuztvere izpaudās klasiski skaidrā priekšnesumā.

Protams, arī Reitera koris bija dzīvs organisms un kā tādam tam varēja būt arī mazāk laimīgi brīži, bet atmiņa būtu ar varu jāpiespiež izcelt virspusē jau sen aizmirstās kļūmītes, kādu apjukumu, kādu saškobījušos intonāciju.

(Nobeigums sekos).

CEĻA VĀRDI

Mēs visi nevaram būt varoņi, jo jābūt taču kādam, kas sēž ietves malā un aplaudē, kad zēni sojo gaŗām.

Vils Rodžers.

*

Katra cilvēka sirdī mīt tīģeris, čūska, eželis un lakstīgala. Raksturu dažādību iemesls ir šo četru nevienādā iedarbošanās. Embross Birss.

*

Ir divi gadījumi, kad jums vajadzētu turēt savu muti ciet: peldot un esot niknam. Anonims

*

Ko gan sievietes teiktu, ja vīrieši savu bikšu gaŗumu mainītu katru gadu?

Lēdija Astore

*

Dodams padomu, raugies, kā palīdzēt, ne kā izpatikt.

Solons.

EIROPĀ SPRĒGĀ SALŪ

V. AKAČA VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO VĀCIJAS

Par spīti optimistiskajiem meteorologu pareģojumiem, sausajam rudenim un siltajam ziemas sākumam. Eiropu šoziem piemeklējusi barga ziema, kaut gan īstais, pirmais sniegs Vidus- un Rietumeiropā sāka krist tikai pašās pēdējās pagājušā gada dienās. Sniegs bira kā no pilnības raga no Skandināvijas ziemeļiem līdz Vidusjūrai, un Jaunais gads ienāca gluži baltā Eiropā. Tā tas turpinājās līdz janvāra vidum, kad sāka lit. Temperatūra sakāpa pāri plus 15 Celzija gradiem, un kalnainajos apvidos sākā gāzties lavīnas tādos apmēros, kādi pēc zinātāju domām nebija manīti kopš cilvēces mūža. Austrijā, Vācijā un Šveicē, lavīnas prasīja dažus simtus upuru, un glābšanas akcijās ar labiem panākumiem iesaistīja ne vien slavenos šveiciešu glābšanas suņus, bet arī amerikāņu armiju un tās helikopterus.

Jūras piekrastē tai pašā laikā trakoja 12 balles stipra vētra, grima kuģi, un stipri cieta piekrastes apgabali ap Hamburgu un Libeku. Holandē bija sacelta trauksme, jo zīmes rādīja, ka tikko izlabotie, pagājušā ziemā sagrautie jūras aizsardzības valņi ilgstošo vētru var arī neizturēt, bet tie visumā jauno jūras uzbrukumu pārcieta. Taču pamatīgo siltumu un lietu neizturēja sniegs, kurš Vidus- un Rietumeiropā pazuda krietni vien ātrāk kā snidzis, slēpotājiem par prieku palikdams vienīgi pašos kalnainākos apgabalos. Siltās saules pārsteigti pat kaķi, uzmanīgi cilājot ķepas pāri ūdens peļķēm,gan vēl diezgan apdomīgi, ap sētu stūriem slaistoties, sāka mēģināt balsis. Un nebija jau brīnums, ka pat kaķiem sajuka laika rēķins, jo janvārī pavasarīgi smaržoja zeme, un arī cilvēki ar gauži pavasarīgām cerībām raudzījās uz sanākošo Berlīnes konferenci.

Bet līdz ar Molotova ierašanos Berlīnē no Sibirijas ar austrumu vējiem Eiropā iebrāzās pamatīgs un ilgi nepiedzīvots kailsals.No tālajiem Eiropas ziemeļiem līdz pat Afrikas Vidusjūras piekrastei, kur sasnidzis vairāk kā metru dziļš sniegs, salst. Temperatūra visu februāra pirmo pusi svārstās ap -20 Celzija gradiem. Aizsaluši ne vien parasti neaizsalstošie Viduseiropas ezeri, bet arī varenās Reinas straume visā upes garumā no Bodenes ezera līdz pat ietekai jūrā pārklāta ar ledus segu, kas nav noticis kopš 1928./29. gada bargās ziemas. Par nosalušiem cilvēkiem radio ziņo no Parīzes, Londonas un Romas, un līdz šim šīs ziemas sals, neskaitot slidojot noslīkušos, prasījis jau 300 eiropiešu dzīvības.

Rietumvācijā, tīri kā sensācijas pēc, sals no kalnainiem mežiem izdzinis arī daudzus bārdainus un garmatainus meža cilvēkus — vientuļniekus, kuri pēc 30 gadu kara parauga, cilvēkiem nerādoties un pārtiekot no tā, ko dod mežs un lauki, mežā vientulībā pārlaiduši ne vien karu, bet arī visus pēckara gadus. Nav tādēļ brīnums, ka eiropiešu — sevišķi vāciešu skati uzmanīgi seko termometra stabiņam un notikumiem Berlīnē, kuras konference, pēc zobgaļu domām, esot vainojama sala briesmās.

Cilvēki dienu dienā gaida dzīvsudraba stabiņa kāpšanu un, bez šaubām, to arī sagaidīs, bet tie, kas gaidīja kādus pozitīvus Berlīnes lēmumus, ļoti vīlušies.

Gandrīz neatrisināma problēma bijusi arī Austrumvācijas valdīšanai ar Molotova un tā delegācijas locekļu uzņemšanas gastronomisko pusi, jo tie bijuši spiesti sūtīt uz „Badā mirstošo" Rietumvāciju un Franciju īpašus kurjērus, kuru uzdevums bija sagādāt smalkākus padzērienus un šo to citu krievu izlepušajiem vēderiem. Šai pašā sakarā Austrumvācijā nodibināta seviška komisija, kuras uzdevums iepirkt īpaši mīkstus cālīšus, maksājot par labākajiem pat 500 marku prēmijas, jo lielākā daļa uz pieprasījumu piegādātie esot par sīkstiem cāļu cepetim a la Pāvests Pijs V, kādu sevišķi cienot Molotovs.

Ar Berlīnes konferences daļējo norisi no 1948. - 1951. gadam celtajā krievu sūtniecībā Berlīnē rietumu žurnālistiem bijusi iespēja tuvāk ieskatīties šajā mazajā Kremlī, un atzinums vienā ziņā ir ļoti vienprātīgs: jaunceltne ir varenākā, gerznākā un reizē arī negaumīgākā ēka, kada jebkad uz vācu zemes pacēlusies, jo pat Hitlera celtā Reichskanceleja pret šo celtni esot bijusi tikai nožēlojama ģimenes mājiņa. Lai gan savā laikā, lai apklusinātu runas, ka celtnē iebūvē Reichskancelejas marmoru un granītu, krievi apgalvoja, ka marmors tiekot ievests no Padomijas, žurnālisti izpētījuši, ka krievu viem daļēji tomēr bijusi taisnība, jo PSRS marmors neesot nekas cits, kā tīra marmora imitācija ģipsā. Lai nenosmērētu drēbes, neesot ieteicams tuvoties šīm varenajām „marmora" sienām, bet esot prātīgāk turēties pie 16 varenajām kolonnām Kolchozu zālē, kuras rotātas sešpadsmit PSRS republiku ģērboņiem, un kuras zinātāji teicās pazīstam Reichskancelejas atliekas.

Šajā Kolchozu zālē konferences laikā krievi ierīkojuši atspirdzinājumu telpu - bāru. Navzināms, vai šajā bārā pasniedz arī zobgaļīgu krodzinieku maisīto un slavēto Berlīnes kokteili, kurš sastāv no 0,25 krievu vodkas, 0,25 amerikāņu džina, 0,25 angļu viskija, 0,25 franču konjaka (tas pēc grādiem pats vājākais) un vienas olīves, bet jāšaubās, vai arī iestiprinājušies rietumnieki spēj aizrādīt, ka vismaz trīs ģērboņi Kolchozu un trīs ģērboņi Kolonnu zālē, kā patiesībai neatbilstoši, krieviem steidzami vien būtu noārdāmi.

Kam gan siltumā sēdot, pļāpājot, omulīgi iestiprinoties un noskatoties' īpaši Berlīnes konferencei importēto Maskavas baleriņu dančus, patīk atcerēties nelaimīgos Siberijas salā un trīs valstis pie Baltijas jūras, kuras nez jau kuro gadu aprakusi sarkanā lavīna?

V. Akacis.

Kāda boļševika liktenis

Kāds austrietis, kas atgriezies no gūsta Padomju Savienībā, zina stāstīt, ka Z. Čepuriņiks, kas 1948. g. bija padomju vicekonsuls Ņujorkā, kad Oksāna Kosenkina izlēca no logu krievu konsulātā, notiesāts uz 15 gadiem cietumā. Sakarā ar Kosenkinas incidentu ASV valdība pieprasīja padomju konsula Lomakina atsaukšanu, bet vicekonsuls Čepuriņiks negaidot aizbrauca ar kuģi 25. augustā.

Minētais austrietis bijis ar Čepuriņiku vienā cietumā.

Par savu likteni Čepuriņiks stāstījis:

„Kara beigās mani atsūtīja uz Ņujorku. Tā bija man pilnīgi jauna pasaule. Man bija draugi Amerikā. Viss gāja labi, kamēr nāca šis nepatīkamais gadījums ar Kosenkinu. Kādu dienu man paziņoja, ka man ar nākamo kuģi, kas atiet pēc 6 dienām, jādodas ceļā uz Maskavu. Man bija sieva un divi bērni un man bija grūti tik īsā laikā sagatavoties ceļam. Es telegrafēju uz Maskavu un lūdzu termiņa pagarinājumu, bet nesaņēmu atbildi. Es izbraucu ar kuģu divas nedēļas vēlāk. Kad es ierados Maskavā, mani arestēja. Pēc laiciņa apcietināja arī manu sievu.

Nopratināšanā man kļuva skaidrs, ka es esmu izdarījis pārkāpumu, novilcinot savu atgriešanos. Tā bija nepaklausība un nodevība. Ja es butu bijis frontē, es būtu ticis nošauts. Amerikā es biju arī savā ziņā frontē. Man piesprieda 15 gadus. Manas divas meitas, kuras lielā mērā samaitājusi dzīve Amerikā, atrodas kādā pāraudzināšanas iestādē. Mana sieva ir Vorkutā, pie Ziemeļu ledus okeana. Viņa man no turienes atrakstīja."

ZIEDOJUMI

(Nobeigums)

LNAK Palīdzības nozare laikā no 1. — 31. janvārim š. g. saņēmusi šādus ziedojumus:

T. Zirnis, J. Markevičs, V. Priedītis, V. Cirulis, E. Baumanis, A. Salna, A. Akmens, O. Slocenieks, P. Kamruts $1.00 katrs. U. Pavlovics, V. Korolkevics, A. Strods, D. Romanovskis, K. Smaukstelis, J. Pokuls $0.50 katrs. P. Kalniņš $0.25.

Lezbridžes tautieši: M. Skujiņš, V. Skujiņš, M. Tiltiņš, E. Spruģis, A. Zvingevics, G. Lapainis, V. Teteris $1.00 katrs.

St. Katarinās apv. org. 18. novembra rīcības komiteja $10.00, St. Katarinas latviešu ev.-lut. dr. $10.00, St. Katarinas latviešu dāmu klubs $5.00.

Orondžvillē: N. Feodorovs, R. Ozoliņš, A. Kalniņš, I. Boriss $1 katrs.

Sadberijas tautieši: E. Zemītis $10.00; J. Sprogis, V. Bucenieks $3.00 katrs; L. Putniņš, A. Rudusāns, U. Žiginnas, E. Zagorskis, A. Ungurs, R. Galdmanis, Vuškāns, O. Broks, E. Purgalis, $2.00 katrs; V. Kics, U. Bērziņš, nezināms, nezināms, V. Bluķis, J. Rozе, E. Zariņš, K. Plaviņš, V. Roms, A. Plucis, O. Dreika, A. Šinkis, J. Miglinieks, A. Aboliņš, M. Žirbulis, A. Ansons, M. Padrats, I. Akermanis, A. Janitēns, J. Zariņš $1.00 katrs; Ž.Neimanis,J. Borovijs $0.50 katrs; E. Segliņš $0.40.

Šeridanas: V. Uiska, J. A. Murfijs $2.00 katrs.

Niagāras tautieši: M. un P. Treijers $2.00; V. Egle $3.00 E. Mundeciems, E. Kārkliņš $5 katrs.

Vankuveras ev.-lut. draudze (puse no 18. nov. dievkalpojuma kollektes) $20.28; J. E. Bētiņš $3; P. O. Didiks $2.00.

Dofinas tautieši: P. Ziruls $4.00; J. Ziruls $2.00; L. Aller $2.00; A. Gulbis $2.00; R. Terin $2.00 J. Birkhans $1.00; R. Fišmeisters $2; J. Devarle $1.00; T. Kalejs $4.00; V. Cīruls $2.00; R. Cīruls $1.00; E. Zuzan $1.00 O. Gulbis $3.00; V. Šarna $1.00;

Vinipegas tautieši: V. D. $5.00; M. S., J. Jugbārdis $2.00 katrs; 18. nov. sarīkojuma ziedojumi — $29.50. Kopā $424.43.

4) Augustdorfas gimnazijai: Vinipegas latv. b-bas jaunatnes pulciņš $13.25.

Kopsummā janvāra mēnesī LNAK Palīdzības nozarei iemaksāts $501.53.

Draudzīgā aicinājuma atceres atceres gadījumā LNAK bibliotēkas papildināšanai J. Kārkliņš nodevis $16.00, izdevn. Astra — 2 grāmatas, izdevn. Latvju Grāmata 1 gr., E. Alberinga 2 gr., anonīmi 2 gr., J. Lūsis 1 gr., H. Tichovskis 1 gr. Visiem ziedojumu devējiem un ziedojumu vācējiem sirsnīga pateicība!

SMAGI VIEGLĀS MŪZAS ZAUDĒJUMI

Nesen vēl dzīvoja un ar savu mūziku mums kalpoja operešu karalis Lehārs. Pagājušā gadā vieglā mūza zaudēja vairākus ievērojamākos pārstāvjus: Teo Makebenu, Eduardu Kineki un Emerichu Kalmani. Un šī gada otrās nedēļas beigās izdzisa Freda Raimonda un Oskara Štrausa gaišās vieglās mūzas lāpas.

Freds Raimonds mira ar sirdstrieku savā mājā, Ueberlingenā, 53 gadu vecumā. Mošais operešu meistars bija vēl labākajos spēka gados, salīdzinot ar līdzgaitnieku Štrausu. Viņa darbi pēdējā laikā kļuva visai populāri, kā piem.: Zilā maska, Zalcburgas sezona, Skrējiens laimē un Mācīju balle. Viens no viņa pirmajiem šlāgeriem bija populārā dziesma: Es esmu pazaudējis savu sirdi Heidelbergā... Viņa komponētās arī Vācijā tik plaši pazīstamās: Und die Musik spielt dazu..., Die Julischka aus Budapest, Wenn der Toni mit der Vroni un In einer kleinen Konditorei. Apklusa viņa gaišā un jautrā dziesmu kokle, bet melodijas dzīvos.

Oskars Štrauss, dzimis 1870. g. 3. martā, valšu pilsētā Vīnē, bija kompozicijas skolnieks pie slavenā Maksa Brucha, tad darbojās kā teātra kapelmeistars Bruennā, Teplicā, Maincā un Berlīnē. Pēc veselas serijas kamermūzikas darbu komponēšanas O. Štrauss pievērsās operetei. Štrauss iegūst slavenību ar savu Valša sapni. Berlīnē 1907. g. 1951. gadā viņš pārveido šo operetī un tā Minchenes pirmuzvedumā piedzīvo atdzimšanu. Kā Chocolate Soldier kļūst plaši pazīstams viņa Drošsirdīgais kareivis Anglijā un Amerikā. Vācijā vai uz visām skatuvēm uzvesti viņa Ciema mūzikanti un Pēdējais valsis. Savā Kēniņienē Štrauss pirmoreiz lieto džesa toņus. Desmit gadus O. Štrauss dzīvo Holivūdā un komponē mūziku daudzām skanufilmām. Otrreiz viņš emigrē uz ASV 1939. gadā, pēc 10 gadiem atgriežas atkal Eiropā, jo jaunā pasaule viņam paliek būtiski pasveša. Kā īsts vīnietis Štrauss rāda neaizmirstamās valša melodijas.

A. S.

Latviešu preses biedrības Kanadas kopai jauna vadība

1954. gada LPB Kanadas kopas valdes un revizijas komisijas vēlēšanās, kas notika pa pastu no 28. janvāra līdz 10. februārim, no 34 kopas balsot tiesīgiem biedriem piedalījās 28. Ar šādu balsu vairākumu valdē ievēlēti: A. Gailīte 22 b., V. Upeslācis 21, I. Vīksna 20, H. Tichovskis 18 un B. Senkēviča 14 b.

Kandidātos alfabēta kārtībā ar 10 balsīm katrs paliek I. Grebzde, B. Rubess un V. Ziediņš.

Revīzijas komisijā ievēlēti: J. Deksnis 23 b, A. Lūsis 16, P. Plisis 15 b. Kandidāti — P. Dreimanis un T. Krūka.

J. Vītols, Vēlēšanu komisijas priekšsēdis.

J. Deksnis, sekretārs

Arī mūsu dienās gadās vēl pasakas

KĀ ARISTOTELS ONASIS AR 100 DOLARIEM NOPELNĪJA MILJONUS

ASV valdība apsūdz teiksmaino grieķu miljonāru Aristoteli Onasi, kurš kļuva pasaulē populārs ar Monte Karlo kazino nopirkšanu un ar to, kā viņš pēc Otrā pasaules kara iepircis ASV „izbrāķētos" kara kuģus, jo šādus pirkumus varēja izdarīt tikai ASV pavalstnieki vai pēdējiem piederošas sabiedrības.

Izdzirdējis baumas par apsūdzības sagatavošanu, Onasis atgriezās ASV, kur labprātīgi ierādās tiesā, nevis lai padotos, bet gan lai nomazgātu viņa vārdam pierakstītās aizdomas.

Onasis paskaidro, ka pirkumi izdarīti par apmēram 30 miljoniem dolaru, bet ka katrā gadījumā pirkuma līgumus pārbaudījusi attiecīgās jūras lietu komiteja.

Interesanta ir šī slavenā un bagātā vīra pagātne. Viņš dzimis Mazāzijā — Smirnā, kur viņa vecāki bijuši bagāti tirgotāji. Laikā, kad jaunajam Aristotelim būtu bijis jābrauc uz Oksfordus studēt, Turcijā izcēlās nemieri un daudzi grieķi tika nogalināti, to starpā arī 3 Aristotela tēvoči, kuŗus pakāra, bet viņa tēvu un māsu sadēdzināja kādā baznīcā kopā ar 500 citiem dievlūdzējiem. Jauno Aristoteli paglāba amerikāņu vicekonsuls Turcijā — Parkers, kurš to pārgērba jūrnieka drēbēs un nogādāja uz kādas grieķu salas. Drīz vien viņš pārcēlās uz Argentīnu ar drusku vairāk kā 100 dolaru lielu „kapitālu." Sākumā viņš strādāja kā telefonists, līdz iesāka pārdot tabaku grieķu importieriem. Drīz vien viņš kļuva par ievērojamu eksportieri, un viņa kapitāls ap 1930. gadu, kad viņam pašam bija tikai 24 gadi, jau sasniedza 1 miljonu dolaru.

Onasis saka, ka pirmais miljons ir visgrūtākais, jo tad visvieglāk visu pazaudēt. Ieguvis sākuma kapitālu, Onasis pievērsās kuģniecībai, jo ļoti mīlēja jūru. Depresijas laikā viņš par 20.000 dolariem gabalā nopirka 6 kanadiešu kuģus (tā bija pavisam niecīga cena). Viņš bija ļoti uzmanīgs, jo mazākā kļūda varēja visu samaitāt. Bet jau 1936. gadā viņam bija pietiekami naudas jauna tankkuģa iegādei. Viņš paredzēja vajadzību pēc kuģu tonnāžas naftas pārvadāšanai un tāpēc centās pasūtināt pēc iespējas vairāk tankkuģu. Tagad Onasis ir vairākkārt dubultojis savu kapitālu, kuŗu aplēš uz 200 miljoniem dolaru, un dibinājis ap 30 kuģu sabiedrības. Viņam piederošie kuģi peld visās pasaules jūrās zem 5 dažādu nāciju karogiem, un, iepērkot slaveno spēļu namu Monte Karlo, viņš esot gribējis tikai atrast vietu savam kuģu kantorim, kur arī viņam patiktos pakavēties...

Onasis daudz ceļo, un viņam ir rezidences Parīzē, Ņujorkā, Montevideo un Antibēs. Pēdējais viņa darījums ir ar Saudiarabiju, kurai viņš apņēmies sagādāt naftas eksportu.

VĪRS PAR AUKSTU

Springfildā, Mo., iesniegta interesanta laulības šķiršanas prasība. Sūdzētāja ir 10 bērnu māte, kuŗa drīzumā gaida 11. Savā iesniegumā viņa pārmet vīram aukstumu un vienaldzību pret savu laulāto draudzeni, piebilstot, ka vīrs esot palicis arī naktī vēlu ārpus mājas un kādreiz iemetis viņai sejā krējuma trauku.

KAS NOTIEK KANADĀ?

Piekritīgas iestādes atzinušas, ka neuzmanīgiem auto braucējiem par satiksmes noteikumu nievērošanu sodi nekādā ziņā neesot mīkstināmi. Tātad zināmam skaitam autobraucēju ar šiem „papildizdevumiem" turpmāk būs arī jārēķinās.

Visvairāk apmeklētās iestādes ziemas mēnešos, šķiet, ir Unemployment Insurance Commision, 118 Richmond St. West un 174 Spadina Ave. Pirmajā darbojas Women's Division, bet otrā — Men's Division. Abās iestādēs visu dienu pulcējas darba meklētāji. Sevišķi liels pieplūdums ir vīriešu nodaļā, Spadina Ave. Bezdarbnieki drūzmējas nevien visos nama stāvos, kur ierēdņi izdara reģistrāciju un sniedz informāciju, bet liels ļaužu pūlis redzams arī ārpusē uz ielas. Tie ir galvenokārt ārzemnieki, kas palikuši bez darba, dažādiem uzņēmumiem ziemu darbus sašaurinot, bet ir arī daudz jaunie braucēju, kas tikko uzsākuši savas dzīves gaitas šinī zemē. Šeit dzirdamas visādas valodas, visvairāk itāliešu. Bet darbu meklē arī daudz vāciešu, jugoslavu, ukraiņu, krievu un arī paši kanadieši. Toronto pilsētā pašlaik reģistrēti 32.000 berdarbnieku, ko atzīst par vēl nepiedzīvotu skaitu. Bezdarba problēmai veltī lielu ievērību nevien pašu kanadiešu prese, bet arī vietējās iecelotāju avīzes.

Ko saka statistiķi? 32.000 Toronto vien! Bet skaitļi vēl tālu nepasaka visu. Tūkstoši vēl nedēļām ilgi dzirdēs atbildi: „The position has been filled." Ietaupītie dolari izsīkst.

Kā paskaidrojis tirdzniecības ministrs C. D. Hove, ar St. Labrenča kanāļa būves iesākšanu nākamā vasarā, būvdarbi spēs uzsūkt lielu daudzumu darba roku, kas ievērojami mīkstinās pašreizējo bezdarba stāvokli. To pašu paskaidrojis arī parlamentārietis Toms Ross Hamiltonā. Drīzumā bezdarbnieku skaits noslīdēšot līdz minimam.

6 g. v., Dāvidam Velfredam pie kāda dārza dzelzs žoga piesalusi mēle. Zēns šādā stāvoklī bijis „piesiets" 15 minūtes, kamēr ieradušies ugunsdzēsēji un mēli atkausējuši. Tagad zēns priecājas, ka mēle esot tikpat kā jauna.

Arī Kanadā drīzumā būs skatāma jaunā Vīnes filma 1. aprīlis 2000. Filma jautri attēlo tagadējās okupētās Austrijas dzīvi.

Pagājušais 1953. gads bijis rekordgads Kanadas automobiļu rūpniecībā, kad automobiļu produkcija cēlusies par 11 proc., salīdzinot ar gadu iepriekš. No 484.000 automobiļiem 325.000 aizgājuši vietējai satiksmei un tikai 40.000 eksportēti. Auto rūpnieki norāda, ka par saražotajiem automobiļiem nodokļos vairāk samaksāts nekā izmaksāts algās. Piemēram, par 484.316 Kanadā ražotajiem auto algās esot izmaksāti 146 milj. dolaru, bet nodokļos — 162 milj. dol., Kanadas automobiļu cenas tāpēc esot gandrīz par 1/5 daļu augstākas nekā ASV.

Kanadas rūpnieku savienība (Canadian Manufacturer's Association) atkal sākusi cilāt jautājumu par saukli: „Pērciet Kanadas ražojumus!" lai cīnītos pret ārzemju preču patēriņu. Alus cienītāji izsakās, ka viņiem šo saukli būtu grūti ievērot, jo Kanadas alus mājā vešanai dabūjams tikai vairāku pudeļu kartona iesaiņojumos, bet no Anglijas importēto alu varot dabūt atsevišķas pudeles. Kā lai taupīgāks alus dzērājs, kas vēlas mājā patērēt tikai dažas pudeles alus, tiek pie šī grūtā padzēriena, ja tas vēlētos tikai Kanadas ražojumu? Un ko teiktu, piemēram, Toronto policija, ja tā slēgtā Kanadas alus kartona oriģinālā iesaiņojumā divpadsmit pudeļu vietā alus patērētāja automašīnā atrastu tikai 11?

KANTS UN ČETRU „LIELO" KONFERENCE

Neparasti liels bija docentu un studentu pieplūdums Berlīnes universitāšu studiju dienās, kas notika Berlīnes Brīvajā Universitātē, sakarā ar Kanta 150. nāves dienas atceri. Studiju dienu temats bija: „Kants fakultāšu strīdū".

Universitātes rektors prof. Dr. Ernests Hiršs atklāšanas runā iziteica cerību, ka šim studiju dienām vajadzētu pārliecināt sabiedrību, ka universitāte nav vienīgi skola aroda mācībai, bet gan arī zināmā mērā „studium generale", kas cilvēkam dod teoloģisku un filozofisku pamatu. Un tieši šai brīdī, kad notiek četru lielo konference, kuŗā lemj par pasaules miera būt vai nebūt, Kanta filozofijas aktuālitāte var izrādīties ļoti noderīga, jo Kants bija nenogurstošs praktisko un pasaulīgo valstsvīru pamācītājs. Savās miera sarunās un spriedelēšanās valstsvīriem nebūtu jāaizmirst filozofijas maksimu pamācības un cilvēciskās esmes dziļākā jēga.

Priekšlasījumos un diskusijās izskanēja doma, ka Kanta atziņas šodien tikai daļēji izmantojamas un vienīgi ar attiecīgiem papildinājumiem vai labojumiem,jo pašreizējā modernā pasaule atrodas pavisam citādā situācijā. Šodien jārok dziļāk, kā tas bija Kantam nepieciešami, un cilvēka uzdevumi jāņem no tās vietas, kur Kants pārtrauca sava laika celšanu. Taču Kanta problēmatika par sevi ļoti svarīga arī šajā brīdī, kad cilvēce nonākusi tik tuvu garīgam un eksistenciālam bezdibenam.

Apkārt zemes lodei

Kāda meitenīte Ņujorkā kļuvusi par 1000 dolariem bagātāka, jo tās atrasto 1000 dolaru naudas zīmi neviens nav pieprasījis kā savu. Meitenīte naudu atrada pagājušā gada 10. oktobrī uz ietnes, ejot uz mājām no baleta stundas. Atrasto naudu meitene nekavējoties nodeva policijai, kuŗa tagad to atdod atpakaļ, jo likumā paredzētais pieprasījuma termiņš ir notecējis.

Neveiksmes vajā Albānijas ekskarali Cogu, kurš kara laikā zaudēja savu troni, bet pēc tam viņu padzina Ēģiptes diktātors Nagibs, kurš Cogu nodeva arī tiesai. Ekskaralis bija nodzīvojis 8 gadus Ēģiptē kā bijušā karaļa Faruka viesis. Kad Faruks zaudēja troni, arī Cogu dienas aptumšojās. Jaunā valdība nekavējās pārmest viņam nodokļu falsifikācijas, kā arī izrīcību „zināmas ārvalsts" labā. Tagad pret svešumā klīstošo karali iesākuši kaŗu komūnisti Albānijā, apsūdzot Cogu par Anglijas uzpirktu aģentu un amerikāņu samaksātu spiegu. Bet ekskaralim laikam gan mazāk rūp, ko sarkanie spriež par viņa ādu Tirānā, bet gan vairāk kā paglābt savus zelta gabalus no mantkārīgās Ēģiptes valdības.

Slavenā tenora Karuso mantinieki iesūdzējuši tiesā Koka - Kolas dzērienu un Metro - Goldvina filmu sabiedrību par miruša dziedātāja pieminas zaimošanu, jo kādā filmu plakātā rādīts, ka filmu aktieris Mario Lanza, kuŗš tēlo Karuso, dzer pudeli Koka - Kolas. Tiesas process ievelkas, jo Karuso mantinieki pieprasījuši ne vien šāda zaimojoša plakāta aizliegšanu, bet pieprasījuši arī sāpju naudu 100.000 dolaru apmērā.

Visbriesmīgākais zvērs pasaulē ir publika, paskaidrojusi slavenā portugāļu matadore Tamara Lau. Šī skaistule, kas savu nodarbošanos kā foto modelis Johanisburgā apmainījusi pret zobenu, ir atzīta par ļoti drošsirdīgu un aukstasinīgu cīnītāju, jo tā saņem vismaz 1.500 dolaru par katru uzstāšanos arenā. Viņai nemaz neesot bail no briesmīgajiem vēršiem, jo to ričību un izturēšanos katru reizi varot daudzmaz iepriekš paredēt, bet neatvairāmas bailes tai radot publika. Šī briesmīgā nezvēra kaprizes piespiedušas skaisto matadori doties uz Londonu un griezties pie psichiatriem, lai tie palīdzētu pārvarēt nervu drudzi, kuŗš viņu pārņem, skatoties uz arenas publiku.

Itālijas ekskarala Emanuela manta tagad ar tiesas lēmumu sadalīta starp mantiniekiem. Mantojumu, kuŗa vērtība ir ap 2.000.000 dol., saņem grāfiene Jolanda Kalvidi Bergolo, Bulgārijas ekskaraliene Džovanna no Savojas, dižciltīgo Savojas Burbonu Parmas dzimtai piederošā firste Marija un Buchenvaldes koncentrācijas nometnē mirušās meitas Mafaldas 3 bērni. Vienu piekto daļu paņem valsts, jo Umberto, Viktora Emanuela dēls, pazaudēja savas mantošanas tiesības sakarā ar uzkāpšanu tronī 1944. g. 12. aprīlī, no kuŗa to atcēla ta paša gada 13. jūnijā ar tautas nobalsošanu.

Mantojumā, starp citu, ietelp Villa Savoja Romā un skaistā un greznā Racconigi pils ziemeļrietumu Italijā. Pēdējo karalis Viktors Emanuels dāvāja savam dēlam Umberto uz kāzām 1929. gadā, kad tas apprecējās ar Mariju Žozē no Beļģijas.

10.000 angļu mārciņu cer saņemt kāda Anglijā miruša elektriķa atraitne, pārdodot Hitlera testamentu. Šo testamentu viņas nelaikis vīrs 1954. g. esot atradis Berlīnes drupās. „Daily Express" atzīmē, ka testaments attiecoties uz 1938. g., un tanī esot Hitlera klauzula partijai, ka Evai Braunai, kas toreiz bijusi tikai 17 g. veca, Hitlera nāves gadījumā mēnesī izmaksājamas 1000 marku. Laikraksts tālāk ziņo, ka testamenta atradēja atraitne aizceļojusi uz Berlīni, lai stātos sakaros ar dokumentu ekspertiem testamenta pārdošanas lietā.

Gregors Pjatigorskis atguvis savu iemīļoto Stradivārija čellu, kas bija pazudusi 11 gadus. Vāciešiem bija „okupējuši" slaveno un vērtīgo instrumentu (25.000 dol. vērtībā), kuŗš glabājies tai laikā Pjatigorska sievas mātes dzīvoklī Parīzē. Sievas mātei — baronesei Rotšildei kopš neilga laika izdevās sadzīt instrumenta pēdas Āchenā, no kurienes tā instrumentu steidzīgi aizveda lidmašīnā uz ASV. Pjatigorskis paskaidro, ka vērtīgais instruments ir viens no tiem nedaudzajiem eksemplāriem, kuŗus Stradivārijs izgatavojis pirms 240 gadiem. Pavisām zināmi tikai 6 Stradivārija čelli, no kuŗiem vienu spēlē mūsu slavenais tautietis Ingus Nāruns.

Vācijā, Celles un Lineburgas apkārtnē pēdējā laikā uzklīduši un nošauti vairāki vilki. Pēc vācu mežkopju domām un novērojumiem pēckara gados sot vērojama vilku parādīšanās tādos Eiropas apgabalos, kur tie nav manīti jau gadu simtus, jo Austrumeiropā medību atļauju un ieroču trūkuma dēļ vilki esot tagad savairojušies sen nepiedzīvotā skaitā. Bijušajos vācu apgabalos aiz Oderas - Neisas līnijas un ap Vislas krastiem, pēc pašu poļu ziņojumiem, kas parādoties presē, vilki esot iznīcinājuši 80 procentu stirnu, kā arī dažos gadījumos saplosījuši cilvēkus. Arī Dienvidslavijā 1951. gadā vien nošauti 6:500 vilki un, pēc daudzām ziņām spriežot, arī Baltijas valstīs vilki vairs nav reti ieklīdeņi, bet kļuvuši patstāvīgi turienes mežu iemītnieki. Pesimisti spriež, ka vilku savairošanās norādot uz tuvu kaŗu, kuŗā tie paredzot sev vārenus eiropiešu lopu un cilvēku miesu mielastus.

Aiz dzelzs priekškara

MOLOTOVS UN MAĻENKOVS

„kandidēs" PSRS augstākās padomes vēlēšanās okupētajā Latvijā. Šos abus Kremļa varas vīrus „vienprātīgi izvirzījuši" VEF'a un Šķirotavas depo strādnieki. Zīmīgi, ka Molotovu VEF'a strādniekiem ieteicis kāda cecha pr-ks krievs Marjākins. Bez tam par kandidātiem „pieteikti" kompartijas sekretārs Kalnbriņš un VEF'a atslēdznieks Grasis. Pēdējais kara laikā bijis sarkanarmijā un 9 gados izstrādājis trīsdesmit normas.

Līdz ar šo kandidatūru „uzstādīšanu" strādnieku sapulcēm jāpieņem lēmumi par darba ražības kāpināšanu. Pāri plānam saražotas vērtības aizrīpo uz Krieviju, kā to rāda Daugavpils konservu fabrikas strādnieku sapulces „lēmums", nosūtīt līdz š. g. 27. janvārim „uz brāļīgām republikām" 20 vagonus konservu. Nekavējoties sākuši ripot vagoni ar okupētajā Latvijā ražotajiem konserviem uz Kolas pussalu, Archangeļsku, Murmansku un Vologdu.

Republikāniskās vēlēšanu komisijas adrese: Rīgā, Komjaunatnes ielā 11, LPSR namā; tālrunis — 20214.

LATVIEŠU BĒRNI

krieviski mācās vāji. Rīgas 11. vidusskolas 7. klases audzēkne Dzidra Kalniņa ļoti mīlot krievu valodu, bet nezināmo vārdu bijis tik daudz, ka nav varējusi lasīt krieviski Krilova fabulas. Ja pēc sešu gadu mācīšanās vārdu krājums niecīgs — kas gan tad vispār iemācīts? Pat sarunas ar krievu tautības meitenēm Dzidrai neesot veikušās. Tās pašas skolas audzēkne Indra reiz teikusi, ka viņai krievu valoda neesot vajadzīga. Kādu citu dienu janvāra beigās Rīgas radiofonā minēja, ka Kaibalas 7-gadīgās skolas piektās klases audzēkņiem grūtības sagādā krievu valodas mācības. Pie skolām darbojas speciāli krievu valodas pulciņi, bet, kā redzams, latviešu bērniem visai neveicas ar „valdnieku" valodas mācīšanos.

STROSTO MAŠĪNU - TRAKTORU STACIJAS

„Sovetskaja Latvija" 26. janvārī ievadrakstā, kas tika nolasīts Rīgas radiofonā, atklāti konstatē: „Visumā republika traktoru remontu plānu izpilde ir neapmierinoša." Tālāk rakstā paskaidrots, ka mašīnu remonts ir politiski svarīgs uzdevums. Lai nostiprinātu Mašīnu - traktoru stacijas politisko darbu, Rīgas uzņēmumiem jāuzņemas „šefība". Paredzams, ka ar to komūnistu varas vīri neapmierināsies un turpināsies Mašīnu - traktoru staciju direktoru maiņas. Par tām runā kāds radiofonā nolasītais „Cīņas" raksts, kurā teikts: „Ir arī tādas Mašīnu - traktoru stacijas, kur darbs nav pārkārtots un kuŗu direktori nav izpratuši savus uzdevumus."

GOVJU SARGI

26. janvārī Rīgas radiofonā runāja Vārmes sovchoza direktors Jānis Briedis, pavēstot, ka naktīs govis uzrauga sargi. Dienas laikā pie lopiem (arī kūtīs) stāv gans. Vēl nesen šajā sovchozā slaucējām tiešā darbā bijis jāpavada 14 stundas, strādājot ar maziem pārtraukumiem no plkst. 4 rītā līdz 23.30 vakarā. Ar š. g. 1. janvāri ievesta kāda jauna kārtība, kas garantējot slaucējām īsāku darba laiku.

28. janvārī Rīgas radiofonā runāja Valkas raj. kolchoza „Centība" aitkope Anna Sika. Viņa stāstīja, ka jāizdina aitām priežu, egļu, bērzu un apšu zari.

BIJIS KREMLĪ

Kremlī notikušajās Mašīnu - traktoru staciju darbinieku apspriedēs no okupētās Latvijas piedalījies Trapenes MTS dir. Zauers. Radiofonā viņš izteicās, ka apspriede „devusi neizsakāmi daudz ierosinājumus". Sevišķi sajūsmināts viņš bijis par b. Chruščova runu.

MANGAĻOS

zivju rūpniecībā 25. janvārī atklāja ķilavu cechu. Ražošot 2000 kārbas diennaktī. Pirmās kārbas jau tajā pašā dienā nosūtītas uz Maskavu, Kijevu un Sverdlovsku. Tās būšot „augstākā labuma ķilavas".

GULBENES RAJONA

kolchozā „Savienība" kolchoznieku ģimenes nopietni sākušas domāt par pārcelšanos uz centru.

SLOKA

Izrādās, ka pazīstamā Slokas papīra fabrika atjaunota tikai 1950. gadā. Rīgas radiofons to apzīmē kā uzņēmumu ar „Vissavienības nozīmi". Slokas kultūras namu vada nelatvietis Kirjuchins. Pirmajā šī nama darbības nedēļā to apmeklējuši jau 1000 cilvēku. Slokas iedzīvotāju skaits pēdējos 4 gados palielinājies par 3.000. Taču laikam tie būs krievi, līdzīgi kā biedrs Kirjuchins.

SĪKĀS

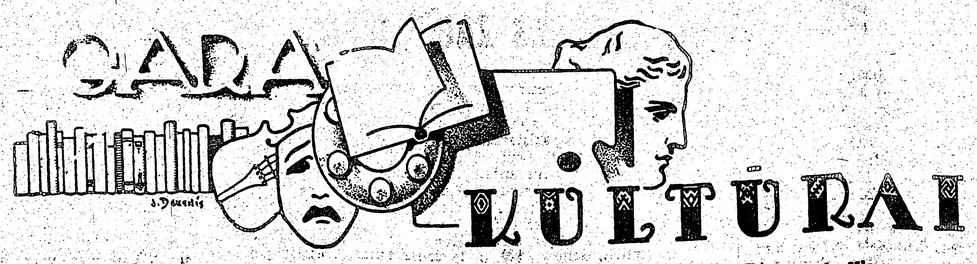

KANTĀTI KURZEMES KAREIVIM ATSKAŅOS ARĪ HAMILTONĀ

KOMPONISTAM T. ĶENIŅAM PASŪTINA DARBU KANADAS RADIOFONS

Toronto Pirmās latviešu ev.-lut draudzes koris patlaban rosīgi nobeidz sagatavošanas darbus savam otram gadskārtējam koncertam, kas notiks sv. Andreja baznīcā Toronto, sestdien, 27. februārī. Intensīvi noris pēdējie mēģinājumi, kuŗi tagad notiek kopā ar ērģelēm. Diriģentam T. Ķeniņam un ērģelniecei Edītei Ozolai-Timermanei lielas pūles prasa skanīgo un plašo sv. Andreja baznīcas 1000 stabuļu ērģeļu saskaņošana ar koŗi, it sevišķi tādēļ, ka jaunajā kantātē „Kurzemes kareivim" ērģelēm ir ne tikai pavadītāja loma, bet gluži patstāvīga faktūra ar simfonisku nozīmi. Koristi tiek aicināti pat līdz trīsreiz nedēļā uz mēģinājumiem, lai vēlreiz izstrādātu un pārslīpētu sarežģītākās vietas. Pēc daudzu koristu ieskata šī kantāte ir tiešām cietākais rieksts, kuŗu tiem nācies pārkost, turklāt vēl samērā īsā laikā, jo kantātes notis A. Kalnāja apgādā Čikāgā iznāca klajā tikai pērnā gada septembrī. Pats autors — diriģents visai pateicīgs enerģiskam izdevējam, latviešu jaunās mūzikas propagandētājam Alfrēdam Kalnājam, bez kuŗa atsaucības uzvedums vispār nemaz nebūtu bijis iespējams.

Arī solisti, operdziedātāja Herta Lūse un baritons Pēteris Geistauts jau kopš rudens cītīgi gatavojušies šī jaundarba iestudēšanai. Šinīs dienās Toronto no Ņujorkas ierodas mūsu iemīļotā dziedone Herta Lūse, lai kopā ar koŗi un ērģelēm noturētu pēdējos generālmēģinājumus. Paša koncerta noorganizēšanā, kas, liekas sv. Andreja baznīcā pulcēs rekorda apmeklētāju skaitu, daudz personiski pūlas draudzes mācītājs A. Čops, draudzes vadītāji darbinieki un, it sevišķi, enerģiskais koŗa priekšnieks J. Petzalis. Savu apmeklējumu koncertam pieteikuši pat tāli ciemiņi no Sav. Valstīm un tālākām Kanadas pilsētām.

Māc. Pavasara ierosmē, koris ar solistiem apsolījis nākamā dienā ar to pašu koncerta programmu viesoties arī 40 jūdzes attālajā kaimiņu pilsētā Hamiltonā, kur koncertu rīko latviešu draudze. Koncerts notiks svētdien, 28. februārī, plkst. 6.00 vakarā Hamiltonas sv. Trīsvienības baznīcā. Koris jau ticis aicināts ciemos pagājušā gadā, pēc Mocarta Rekviema uzveduma, bet tehnisku apstākļu dēļ savu pirmo „viesizrādi" ārpus Toronto var dot tikai šogad. Hamiltoniešiem šī būs iespēja pēc ilgāka laika noklausīties garīgu koncertu latviešu mākslinieku un koŗa sniegumā, vēl ar tik tālu viešņu kā Hertu Lūsi.

Komponists Tālivaldis Ķeniņš nule kā saņēmis Kanadas radio sabiedrības CBC pasūtinājumu īsa apmēra simfoniskam darbam, kas tam jāpaveic rekorda laikā, jo to atskaņos jau pirmdien, 1. martā radio raidījumā Oppurtunity Knocks, laikā no plkst. 8.30 —9 vakarā. T. Ķeniņa kompoziciju Skerco Viskanadas raidījumā, pārraidīs no Toronto CJBC radiofona, un to atskaņos radiofona simfoniskais orķestris diriģenta Edeskina vadībā. V.

Jānis Klīdzējs — Viņa s un viņi

STĀSTI. APGĀDS ASTRA

Tas bija 1937. gadā, kad latviešu rakstniecībā pavīdēja Jāņa Klīdzēja pirmie stāsti. Pēc tam viņš ievērojami audzis, iegūdams laba stāstītāja veiksmi, māku. Viņa romāns Jaunieši ieguva lielu popularitāti ne tik daudz ar savu apstrādājumu, kā ar romantisko jūsmu, jaunatnes ilgu, prieka, mīlestības vilņojumu. Kaut kas jaunekliģs piemīt joprojām Klīdzēja darbiem. Tajos vienmēr šalko jūsma, jaunekliģa dzidra problēmu un to atbilžu meklēšana bez nolūka dot noslēgtu atrisinājumu. Šai ziņā viņš līdzīgs Jānim Akurāteram, kuŗš arī līdz sirmam vecumam palika jaunatnes romantiskas, sapņu, ilgu paudējs, atzīdams mirkļu skaistumu. Tāpat kā Akurāters, arī Klīdzējs spēj lasītāju aizkustināt līdz asarām, aizraut emocionālos pārdzīvojumos. Viņa māksliniecisko sirsnību, pat naivitāte izraisa šo aizkustinājumu. Salīdzinot ar Akurāteru, Klīdzējs tomēr daudz reālistiskāks, tuvāks ikdienai, ko viņš mēdz attēlot ļoti dažādos skatījumos. Akurāteriskā romantisma, izsmalcinātā sibmolisma viņam nav. Tā Klīdzējs iezīmējas kā gluži patstāvīga īpatnība mūsu rakstniecībā, ar savu būtību, stilu, pieeju visām lietām.

Jānis Klīdzējs ir tipisks stāstu rakstnieks, viņš necenšas pakļaut savu vielu stingras fābulas, kompozicijas prasībām, kuŗas raksturīgas labiem novelistiem. Viņš ļauj saviem cilvēkiem, viņu pārdzīvojumiem raisīties brīvi, pašai bezdomīgās dzīves plūsmai līdzi. Dzīvei nav asu nobeigumu, galīgu atrisinājumu; tā rit vienmēr tālāk līdz ar cilvēkiem, kas tajā iekļauti, kamēr nāve viņus izmet ārā. Ja novelei ir stingrāka stāstījuma forma, tad tomēr jāatzīst, ka taisni šī formas stingrība tai reizēm laupa dzīves skaistumu, dažādības pārdzīvojumu, tiešumu, tā kļūst atvalkana, tāla raibajai pasaulei. Stāsts šo raibo pasaules skaistumu spēj atdot daudz pilnīgāk, neiegrožodamies stingrā veidojumā. Stāstu bieži kopj rakstnieki ar labu novērošanu, mirkļu un parādību sajūtu. Klīdzējs tāds ir: labs, jūtīgs, gandrīz lirisks savā pieejā ārienes lietām.

Raksturīgs stāsts ir Džūna, kas aizņem pusi no grāmatas. Tas ir stāsts par latviešu iecelotāju saskaršanos ar šejieniešiem, ar amerikāņiem. Tā ir problēma, kas sākusi jau nodarbināt mūsu rakstniekus, tāpat kā tā nodarbina katru bēgli, kam jādzīvo šai zemē. Stāstīts „es" formā, kas pavedina domāt par dažiem autobiografiskiem vilcieniem. Stāstītājs, čikāgas lopu kautuvē strādādams, iepazīstas ar jaunu meiteni Džūnu, kas viņam darba biedrene. Starp abiem sāk vērpties nemanāmas mīlestības pavedieni.

Rodas sarežģījumi, jo Džūnai jau ir savs puisis, draugs Rejs, kamēr stāstītājam — sieva, kas izrādās gudrāka, vairāk saprotoša nekā citas personas šai stāstā. Nepaciešigo, kaisligo, reizēm uztraucoši plosīgo Džūnu valdzina latvieša miers, iekšējais rimtais gaišums, pat viņa „jocīgums", atšķirība no vietējiem. Klīdzējs viegli, impresionistiski uzbur lopu kautuves īpatnējo darba gaisotni. Zīmīga scēna, kad darba biedri grib latvieti „uzbarot," sadod viņam fabrikā ciepto gaļu tādā daudzumā, ka viņš saslimst diplomātiski. Protams, no viņa romāna ar Džūnu nekas labs neiznāk, viņš aizlaižas uz Kaliforniju. Stāstīdams Klīdzējs šeit parādās kā dzejnieks, kas ar maz vārdiem atklāj smalki novērotas lietas, cilvēku attieksmju nenoteicamās nosaknas.

Ne tik labi autoram padodas gājieni fantastikā. Jaunā viela, Ārlietu ministrs slims nepieder pie krājuma labākajiem. Pēdējā stāstā mēģināts risināt garīgu, reliģisku, psiholoģisku pārtapšanu nāves priekšā kādas varenas valsts bijušā ministra galvā, bet man personiski patika tikai vārdi, kas par šī ministra rīcībām teikti: „Kad nācās saglabāt mieru vai nolīgt izdevīgus tirdzniecības līgumus ar nekad nepiesātināmo Bladentarijas valdnieku, nekad netika izlīdzinājumi izdarīti ar Aurumgodijas vērtībām vai territorijām. Ne viena vien mazāka valsts ar vienu sarkanā zīmula vilcienu uz kartes tika pieškirta Bladentarijai. Vai kāds tika prasījis, ko šo valstiņu tautas domā? Vai kāds par to tika noraizējies, kad pienāca ziņas, ka šīs tautiņas

(Nobeigums 6. lpp.)

Vidovuds Kļava

OAZE

I

Minarets iepeld saules rietā,
zeltoti sārtā.
Stājies pret Meku,
novelci kurpes
un mazgājies!

Ūdens ir dārgs.
Es smeļu saujās
visasākos tuksneša zvirgzdus
un beržu vaigus, līdz tie
asinīm pil.

Tad es noliecos.
Allah ir liels!
Minarets zied
norieta zeltā.

II

Dailā,
tavas smaržas man patīk.

Es atsegšu
plīvuri tavu,
ja tu man soli
dāvāt
tūkstoš un vienu nakti
un nevienas
dienas

III

Vai Allah man lēmis
par kamieli būt,
kas pārtiek no sava kupra?

Kamieļa mūžs esot septiņi gadi.

Bet septītajā tas nokožot
savam saimniekam galvu.

Vai tu zini, cik man
jau kamieļa gadu?

R. Māks

GIGANTU ATGRIEŠANĀS

LAIKMETA VAIBSTI UN GRIMASES

Mūsu laikmets vēl šaubās par ejamo ceļu, īstenībā atrodas krustceles; vēl tas nav izšķīries par savu seju, tāpēc tam ir vairākas sejas, kas savā starpā pretrunīgas; pat vienas sejas vaibsti nav harmoniski, bet brīžiem pārvēršas ākstīgās, atbaidošās grimasēs.

Ir tomēr derīgi ieskatīties kaut uz labu laimi izvēlētas sejas vienā vienīgā vaibstā. Ja tas ir zīmīgs, tad nepaliksim bešā: ar vaibstu valodas palīdzību tuvosimies laikmeta būtībai.

Šis zīmīgais vaibsts aptuveni jāformulē šādi: īpatnēja bijība iepretim visam, kas tīrī dimensionāli liels, milzīgs, gigantisks. Bijība, kas tuvojas pielūgsmei, līdz ar to aizstājot autentiski reliģiskā plāksnē sastopamo bijību un pielūgsmi.

Konkrēti respekts pret visu gigantisko šodien ieraugāms vairākos novados. Lūk, daži:

POLĪTIKĀ

Nav nekāds noslēpums, ka visjaunākos laikos cilvēces likteņus tiecas kārtot lielās imperijas. Parasti runā par Amerikas Savienotajām Valstīm, Krieviju un vēl neizformēto Āziju. Eiropu min aiz ieaudzinātas cieņas pret labām manierēm vai kā materiālu resūru glabātāju. Par mazajiem runā šad tad runāšanas dēļ, nopietni tos neviens vairs neņem.

Varētu domāt, ka šādā situācijā cilvēks tomēr palicis uzticīgs vecajām normām, kas lietas vērtēja nevis pēc lieluma, bet pēc kvalitātes. Diemžēl, tā tas vairs gluži nav. Atstājot šobrīd malā visus idejiskas dabas motīvus, kas rietumu masām liek simpatizēt komūnismam, nav šaubu, ka komūnisma prestižs daudzu acīs balstās faktā, ka to iemieso plašā, milzīgā Krievija. Liekas — „tur kaut kam jābūt" tikai tāpēc, ka šis „tur" ir aplam liels. Krievija bez tam jau cara laikos gandrīz vai sava milzīguma dēļ vien Rietumiem likās mistiska un pievilcīga.

Daudzi eiropieši, kas Ameriku lāga neieredz, tomēr sajūt respektu pret šo jauno, vitālo milzi. Ne jau aiz bailēm. Milzis iedveš respektu kā milzis. To pat var novērot privātā dzīvē: divi metri garš idiots vienmēr būs kaut kas ja ne tieši vērtīgs, tad tomēr apbrīna cienīgs; pusotra metra īsam ģenijam turpretim būs ilgi jāstrādā, lai citi viņa ģeniju atzītu un godinātu.

CELTNIECĪBA, TĒLNIECĪBA

Kā izskaidrot, ka piem. krievi safabricējuši tik milzīgas Ļeņina un Staļina statujas vai visās zemes pilsētās? Lielummānija, protams. Bet ko tā nozīmē? Ar to, ka Ļeņins ir trīs vai četri metri garš, taču netiek intensificēta Ļeņina garīgā kvalitāte. Ļeņins paliek Ļeņins. Tiešām? Varbūt tomēr ne gluži. Krievu komūnistiem, lūk, vajag dimensionāli lielu Ļeņina, lai viņš spētu to iedomāties arī kā garīgi lielu personību. Ar garīgo vien šodien vairs nepietiek. Vajag mielasta acīm, lai arī dvēsele varētu mieloties. Kvalitāti pārstāv kvantitāte. Var jautāt, vai īstenībā nav tā, ka kvantitāte tiecas aizstāt kvalitāti.

Kāds francūzis, atgriezies no Ņujorkas, stāsta, ka debesskrāpji, par spīti neaizstētiskajam iespaidam, ko tie atstāj, izsauc tomēr skatītājā apbrīnu, pat drusku iekšējas drebēšanas tik varenu celtņu priekšā. Kāpēc šis apbrīns, ja debesskrāpji ir neaizstētiski? Tāpēc, ka tie ir milzīgi. Milzīgais mūs paņem savā varā neatkarīgi no visa cita. Lielais iegūst ētiski iekrāsotu prestižu tikai tāpēc, ka tas ir liels. — Nupat Briselē kāds skulptors veido slavenā beļģu kardināla Mersjē statuju, kas būs 3.25 m augsta. Interesanti, ka pat kristīgās aprindās šodien nav imūnas pret visa gigantiskā pielūgsmi.

(Nobeigums 8. lpp.)

Elfrīdas Karlsones-Kukaines koncertā Toronto

Brīvmākslinieces Elfrīda Karlsone - Kukaine uzņēmusies sevišķi slavējamu uzdevumu, atskaņot mūsu tautas dziesmas, piepildot ar tām veselu, satraukta koncerta programmu. Godāt savas pirmās skolotājas Malvines Vīgneres - Grīnbergas piemiņu, kas Latvijā bija ievērojama ar saviem tautas dziesmu dziedājumiem, Karlsone - Kukaine arī nesusi šo, jāteic, lielo upuri, kas dziedātājai dod maz iespējas spīdēt ar savas balss tīri vokālajām kvalitātēm un prasa atsacīšanos no visa āriskīgā, subjektīvā, gremdējoties vienīgi mūsu skaisto tautas melodiju nacionāli īpatnējā pulsējumā.

Šo uzdevumu Elfrīda Karlsone-Kukaine veica ar lielu izpratni, smalkjūtīgu atturību, gribētos uzsvērt, zinību, jo cik daudz mums ir dziedātāju, kas spēj tautas dziesmas prezentēt bez āriskīgas pozes, melosa? Programmas izkārtojums visnotaļ rūpīgi izsvērts, noskaņīgs. Dzirdējām gan Vītola harmonizētās, gan mūsu jaunāko skaņražu apstrādātās tautas dziesmas, katru ar raksturīgu, personisku pieeju harmoniskās valodas piemērošanā un klavieru pavadījumu faktūras izdomā. No vecākajiem autoriem skaistu „Labs ar labu sasatika" devis Ād. Ābele, delikāti kaprīzu „Miedziņš bērnu kaitināja" Jēk. Graubiņš. L. Garūta harmonizējumi „Div' dūjiņas', viņai tik raksturīgā variāciju formā, kas kontrastē ar J. Ķepīša „Tek, saulīte" apstrādājumu (dziedātāja gan dziedāja „Saulīt, tecēj . . .", bet vai tas tik svarīgi?) Vienkārša, bet glīta V. Bērzkalna „Aiz kalniņa liela muiža", toties pakomplicēts A. Jēruma „Pūti, pūti, ziemelīti," diezgan īpatais apstrādājums.

Tautas mūzikas jautājumos daudz iedziļinājies Volfgangs Dārziņš, bet „Tumša nakts" bez kāda dulkaina akorda būtu bijusi mūzikāli reljefāka. Tā paša autora „Grieze, grieza rudzīšos" bija starp citu pārāk sasteigta, melodiskā līnija neskaidra. Daudz košu J. Kalniņa klavieru pavadījuma faktūras, bet „Spīdēj' manis vainadziņš" arī sirsnīgs sentiments. Pirmatskaņojumā Karlsone - Kukaine dziedāja trīs Haralda Berino harmonizācijas, veidotas diezgan radikālā iecerē, bet ar labu, drošu gaumi (it sevišķi „Smalki zelta lietiņš lija"), „Puiši, kas tie puiši" gan vairāk zinģes kā tautas dziesmas raksturā.

L. Karlsones-Kukaines priekšnesums dzīvs, atjautīgs, kuŗu vietumis pavadīja maza, nepiedauzīga mīmika, it sevišķi humoristiskajās pasāžās. Lielākā daļa dziesmu bija ļoti reti dzirdētas, vai pavisam nedzirdētas, ar ko koncerts guva it sevišķi izcilu nozīmi. Daudzas dziesmas vajadzēja atkārtot, kā arī dot piedevas, māksliniece saņēma daudz skaistu ziedu. Klavieru pavadījumus rūpīgi, izstrādāti spēlēja Edīte Ozola-Timermane. Apmēram 150 klausītāju, galvenokārt vidējā un vecākā paaudze. Kur mūsu jaunatne, gaidas un skauti, studenti, jaundibinātā jaunatnes pulciņa locekļi, vārdu sakot visi tie, kuŗus patētiskos avīžu rakstos un konferenču sesiju uzrunās sakāmies saglabāt latviskai idejai un nacionāliem centieniem, kur runas vīri? Vai tiešām tautas dziesma tiem vienīgi nepieciešama pīrāgu vakaros, pie klātiem galdiem? **Tālivaldis Ķeniņš**

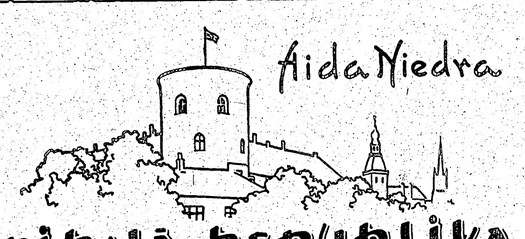

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPEŽIEM

4. turpinājums

„Raugaities," Arne Ceple teica, „te ir viss. Bet pilsētas patiesā ikdiena ir gaužām pieticīga un ierobežota, un šis ir tikai skatlogs!"

„Jā," Abgara Kūmene sacīja, „bet vai jūs devāties ceļojumā, lai izpētītu Berlīnes pārtikas veikalus?"

Smiedamās viņas pagriezās atpakaļ uz Kūrfirstendammu un raudzīdamās ielu tālē Arne Ceple teica:

„Es gribu iepazīt Vācijas šodienu, jo man nepatīk visu uzzināt vienīgi no laikraksta vai grāmatas."

Abgara Kūmene uzmanīga pavērās uz runātāju un, gaŗāmejot kādam lieliskam un jaunam dievnamam Augustes Viktorijas laukumā, viņa nenoturējās un vaicāja:

„Vai jūs interesējāties par politiku, Ceples kundze?"

„Bet Arne izvairījās, apstājās un rādīdama augšup uz baznīcu, teica:

„Skaista. Šī celtne dus kā sala smago namu okeānā . . ." Un, grasīdamās pieiet tuvāk, viņa piebilda: „es te labprāt paliktu kādu brīdi . . ."

„Vē, nē," brīnījās Abgara Kūmene, šinī negantajā ielu troksnī jūs nespēsit iegrimt sevī . . ."

„Kamdēļ gan ne?" pretojās Arne, „es varu arī tirgū Dievu lūgt."

Ap augsto dievnamu paloja nemitīgs lielo ielu troksnis un augstos rādekļos zibsnīja pārmainīgas zaļas un sarkanas satiksmes zīmes gājējiem un braucējiem. Automobiļi triecās klusi un slīdēja bez tauŗu spalgajām balsīm un savā vietā stāvēja policists, kustības kārtotājs ar milzīgiem, baltiem uzročiem, kas atgādināja miesnieka piedurknes. Policists bija drukns un sārts, ar gludeni noskūtu ģīmi un rūpīgi koptām, augšup paliektām ūsām. Elkoņus viņš cilāja pašapzinīgs un vērīgs un bija it kā saaudzis ar šo ielu, ar brūnajiem, pelēkajiem, pazaļganajiem mūŗa namiem, ar smagnējiem jumtiem, pazemiem kupoliem un smailītēm un ar akmens vienkāršiem izmargojumiem.

Vietvietām pa ielām soļoja Hitlera jaunatnes bari, un viņu sarkanie kaklauti plīvoja vējā. Gājēju vidū šaudījās brūnie partijnieki un ar laipnu, veiklu un biedrisku valodu lasīja un ievāca ziedojumus. Grandijās un stūmās augstie un apreklāmētie omnibusi un daži bija triju stāvu augstumā. Ielas un pāreju vietas bija pārpilnas un trauksmīgas. Berlīne dega vasaras saulē. Platais un neglītais Kurfirstendamms bija puteklains un garlaicīgs ar saviem smago un vienādo namu blāķiem. Ceļiniecēm drīz pienāca vēlās pusdienas stunda, un viņas iegriezās kādā pagrabvelves restorānā Nirnbergas ielā. Arī šo ēstuvi Abgarai Kūmenei bija ieteicis pazīstams latviešu gleznotājs. Restorāna lielie spoži noberztie galdi bija bez galdautiem un koka sēdekļi bija senlaicīgi. Telpa bija gandrīz pilna, bet klusa, jo visi ēda un baudīja ar sātu un apdomu pieticīgo ēdienu un rātni piedzēra klāt savu alus mēru. Uz galdiem brīvi stāvēja patukši groziņi ar maizi, bet par katru paņemto riecienu bija jāsamaksā. Tas liecināja, ka maize Berlīnē bija augstā vērtē.

„Vai jūs neesat gardēde?" vaicāja Abgara Kūmene norausdzīdamās, kā apkalpotāja atnesa Arnei vārītas gaļas gabaliņu un kartupeļu salātus.

„Es baudu īsteno vācu tautas ēdienu," smiedamās teica Arne un piebilda: „ izsmalcinātas baudas mēs gūsim Parīzē."

„Ak, arī tur jūs ēdīsit franču tautas ēdienu," zobojās Abgara Kūmene un viņa turpināja, uzmanīgi sadalīdama vistas kūliti un to apbērdama ar sautētu un smaržīgu rīsu, „ko jums līdz iepazīties ar svešu tautu, ja šī tauta ir un paliek varenāka un vajadzības gadījumā jūs iznīcinās bez žēlastības?"

Un mierīga viņa papildināja: „Kaŗā Vācija paņems Lietuvu un Latviju."

Nokaitināta Arne atbildēja nekavēdamās:

„Vai tāda tauta var iznīkt, kas radījusi Lāčplēša teiku?"

„Nu, teika jau nav šīs dienas īstenība," noteica Abgara Kūmene un, skatīdamās apkalpotājas atnestajā lēsē, pabeidza ēst. Saskaitījusi saviem gleznajiem pirkstiem naudu, viņa nolika to uz galda un piecēlās. Viņas devās mājup. Visapkārt klaigāja jaunāko laikrakstu iznēsātāji, un platā un greznā Tauentciena iela kvēloja saulē.

Pansijas kundze saņēma savas ceļinieces ar jaunākajām laikrakstu ziņām.

„Nebrauciet uz Parīzi, jo tur jums draud briesmas. Ja ne rīt, tad parīt komūnisti paņems šo sajukušo, slinko un nelietīgo franču zemi. Parīzē trako streiki."

Vāciete nepūlējās apspiest savu prieku, jo ienīstā Francija tagad gāzās bezdibenī. Bet ceļinieces nebija atrunājamas, un viņas kārtoja savas ceļa somas.

„Nieki," Abgara Kūmene teica, kad pansijās kundze bija aizgājusi, „mēs esam ārzemnieces un franču komūnisti mums neko nedarīs."

„Jūs mani mierināt kā bērnu," pukojās Arne, komūnisti jau Robespjēra laikā neieredzēja ārzemniekus un neieredz arī tagad, un starptautiskais likums nav viņu likums. Bet es domāju, ka Francijas stāvoklis vēl nav tik ļauns, kā attēlo vāciete, un mēs varam braukt."

„Protams," mierīgi pievienojās Abgara Kūmene, „demokratiskajās zemēs bez streikiem nemaz nevar iztikt, un tie ir cilvēkiem kā dienišķa maize."

„Streiks nav nekāda dienišķa maize," atcirta Arne, „jo streiku briesmas izvēršas milzīgos ugunsgrēkos un aprij tautas!"

Abgara Kūmene neatbildēja un smaidīdama iestūma savu ceļa somu kaktā, nometa kurpes un, pacēlusies pirkstgalos, iesāka savus pierastos ķermeņa vingrinājumus.

Arne iegāja gaisa lievenī. Rieta gaisma apspīdēja ielu un augšup sitās solu troksnis un balsu murdēšana. Atspiedusies pret šauro margu, Arne lūkojās lejup un brīnījās, kamdēļ viņa sajūtās nedroša un bikla šinī kārtīgajā, varenajā un glītajā pilsētā . . .

(Turpinājums sekos)

Ievērojamais lietuviešu aktieris Henriks Kačinskas 6. februārī atskatījās uz 30 gadu skatuves darbību. Jubilejas izrāde notika Feliksa Pleijhause telpās Ņujorkā. Sveicienus bija sūtījis arī Amerikas latviešu teātris un Ņujorkas krievu teātris.

Komūnisti piecas reizes viņu aicinājuši atgriezties Lietuvā, apsolot piešķirt Staļina prēmiju. H. Kačinskas šos aicinājumus noraidījies, paskaidrojot, ka gribot būt brīvs, kaut arī būtu jādzīvo nabadzībā.

*

Gleznotājas Elzas Drujas darbu izstāde atklāta Lynn Kottler galerijā, 108 E. 57 ielā, Ņujorkā. Izstādīti 27 darbi. Priekšskatē 7. februārī bija ieradusies laba daļa latviešu publikas. Izstāde turpināsies līdz 21. februārim.

*

Amerikas latviešu teātŗa Ņujorkas ansamblis atkārtos Anšlava Eglīša komēdiju Labāki cilvēki sestdien, 27. februārī, plkst. 8 vak. Master Institute telpās, 323 W., 103. St.

*

Toronto radiofonā un pagājušo svētdien mākslas galerijas koncertzālē uzstājās jauna dziedātāja, Margarita Dežardēn, kuŗa ir dzimusi Latvijā, bet jau 1930. gadā iecelojusi Kanadā. Viņas tēvs A. Jēkabsons ir latviešu baptistu draudzes valdes loceklis. Jaunā dziedātāja mācījusies Toronto konservatorijā, operas skolā, un no 1949. gada uzstājas CBC raidītāja operas savienībā. Kopš pag. gada Margarita Dežardēna papildinās pie bij. Metropolitena operas solistes Irēnes Jesneras. Par savu pēdējo koncertu viņa ieguvusi it atzinīgas Toronto mūzikas kritiķu atsauksmes. Margarita Dežardēn nedaudz runā arī latviski un labprāt atsāktu saskarī ar Kanadas tautiešiem. Plašāku rakstu un interviju sniegsim kādā no tuvākiem LA numuriem.

*

NYHT ievietota ļoti atzinīga atsauksme par Kanadas nacionālā baleta viesizrādi Detroitā. Kā zināms, KNB Cēlijas Frankas vadībā pašlaik ir devusies plašākā turnejā pa ASV. Laikraksts sevišķi izceļ Irēnes Apīnes panākumus, Svānhildes lomā, apzīmējot mūsu dejotāju par Shining light. Izcelts arī viņas partners Dāvids Ādams, tāpat viss ansamblis.

*

Lietuviešu rakstnieku apvienība, kuŗas sēdeklis atrodas Čikāgā, piespriedusi 500 dolaru godalgu lietuviešu rakstniekiem Bernardam Brazdžonim par viņa romānu Lielie krustceļi.

Ievērojamais lietuviešu klavieru virtuozs Andrius Kuprevičus no Argentīnas pārcēlies uz pastāvīgu dzīvi Klīvlendā, kur jau uzaicināts par mācības spēku mūzikas skolā. Starptautiskajā mūzikas festivālā 1947. g. Ženēvā K. ieguva pirmo vietu.

Nobeļa prēmijas laurēātam Francuļ Morjakam atkal iznācis jauns romāns: Galigai (pēc galvenās varones vārda). Pēc rakstnieka paša izteicieniem to varētu nosaukt arī Kāre un riebums. Romānā darbojas tikai pāris personu, kas savīti baismā spēlē kā notikumos starp debesīm un elli. Rakstnieks romānā norauj modernajam farizejam un liekulim visas maskas un atklāj to šausminošā kailumā.

Pasaulē slavenajam jezuītam F. Mukermanam, kas slavens arī kā literatūras vēsturnieks, kritiķis, spredikotājs un pašaizliedzīgs cīnītājs pret komūnismu un fašismu, viņa sekretārē veltījusi atceres grāmatu (Nanda Herbermana: Friedrichs Muckermans — Soeninga apgādā, Paderbornā, Vācijā). Lielais baznīcas tēvs un zinātnieks mira trimdā.

Marianne Monestjē (Monestier) uzrakstījusi grāmatu par filozofu, mākslinieku un ārstu Albertu Šveiceru. Protams, tie ir maldi, ka Šveiceram vēl vajadzētu šādu dokumentu, jo viņš stāv kā suverēns pols mūsu nepastāvīgā laikmeta bangās. Taču no šīs grāmatas var daudz mācīties, kas ir īsta cilvēcība, pašaizliedzība un nesavtība.

Liona Feuchtvangera romāns Žīds Zīss (Jud Süss) atkal iznācis. Plastiskums un tiešamība stilā šim Feuchtvangera romānam piešķir raksturīga dokumenta īpašības. Šī tik daudz diskutētā grāmata tiek izdota kabatas grāmatu serijā, un līdz ar to tā būs pieejama plašākām masām.

Somerseta Mūma romāns par paklīdušu sievieti, kas tomēr lasāms ar labpatiku, saucas: Rozija un slava. Romāns ir pilns ironiskām piezīmēm un uzbrukumiem modernajai un iedomīgajai sabiedrībai. Bez tam tur daudz kritisku novērojumu par rakstniecību un sadzīvi.

Mūsu mīļajai Adžiņai goda diena

Dziedone Ada Benefelde atskatās uz 70 mūža gadiem

Šā gada 18. februārī Ada Benefelde atskatās uz 70 mūža gadiem. Vircburgas latviešu komitejas uzdevumā viņu apciemoju dzīves vietā mazajā Celles ciematā. Pēc smagiem pārdzīvojumiem viņa atkal atguvusi labsajūtu un līdz ar to arī savu humoru. Bet kad saku, ka Vircburgas latvieši grib viņai sarīkot svinīgu aktu, viņa to enerģiski noraida. Tas viņai raksturīgi. Viņa vienmēr ir bijusi dabīgs, nosvērts cilvēks. Skatuves tēliem viņa iedvesa dzīves siltumu un maigumu. Ja atceramies viņu kā Violetu (Traviatā), Mimī (Bohēmā), Grietiņu (Faustā) un neaizmirstamo Butterfly (kas māksliniecei bija arī mīļākās lomas), tad visas šīs tās atspoguļo Ādas Benefeldes pašas dvēseli.

Personiskā dzīvē vienmēr attu-rīgai un lēnprātīgai, viņai piemīta neatsverama dabas dāvana — īsts humors. Viņas asprātīgās atbildes katrreiz sasniedza mērķi, un viņa nebaidījās tās dot arī operas direktoriem. Viņa nekad nespēlēja teātri uz skatuves.

Atceroties pagājušos laikus, viņa stāsta, ka patiku dziedāt mantojusi no savas mātes, kuŗa — arī es atceros — būdama jau pāri 80 gadiem staigāja apkārt vēl vienmēr dziedādama. Pirmās dziedāšanas stundas B ņēmusi pie Milleres-Lichtenieces Rīgā, tad mācījusies Šterna konservātorijā Berlīnē. Šajā laikā kopā ar vēlāk pasaulē slaveno Frīdu Hempeli uzstājusies Maksa Reinhardta inscenētajā Vasaras nakts sapnī un Venēcijas tirgotāja uzvedumā dziedājusi speciāli šim gadījumam komponēto Humperdinka āriju.

Studijas beidzot, viņa uzaicināta dziedāt priekšā Heidelbergas teātŗa intendantam.

Adžiņas acis smej un dzirkst vien, stāstot par šo gadījumu. Kad nodziedājusi dažas jaukas ārijas vecais direktors viņu novērojis no galvas līdz kājām. Tad teicis, lai viņa noņemot cepuri. Te jaunā dziedātāja sākusi gauži raudāt. „Kāpēc tu raudi, bērns?" viņš prasījis. „Es taču neesmu zirgs, ko ved tirgū pārdot, ka mani tā notaksē." Vecais direktors nu pats sācis slaucīt viņai asaras un mierināt. Angažements perfekts, un viņa dziedājusi Heidelbergā neskaitāmas lielas lomas. Pēc Heidelbergas viņa divus gadus dziedājusi Āchenā.

Tad dziedone pārbrauca Latvijā, un no tā laika nepārtraukti darbojās kā Latvijas operas celmlauze. Jau Pāvila Jurjāna vadītā latviešu operā Māmuļā viņa dzied Antonīdu Dzīvībā priekš cara, Mikaēlu Karmenā un Nedu Pajacos. Bēgļu laikos kopā ar Adolfu Kaktiņu un Oskaru Žubīti Benefelde dzied. Pajacus latviešu valodā Maskavas Zimina operā. Tad Adu sauc uz Latvijas Nacionālo operu. Ada Benefelde šajā darbā bija neatsverams spēks. Viņas šajā laikā radītie tēli vēl šodien visiem, kam bija iemīļ viņu dzirdēt un redzēt, ir neaizmirstami. Nopelniem bagāts arī viņas darbs Latvijas valsts konservātorijā, kur viņa darbojās par dziedāšanas profesori.

Visiem mums, kas strādājām kopā ar Adu Benefeldi, viņa bija mīļa un izpalīdzīga, un mūsu labākie novēlējumi viņas goda dienā nāk no sirds.

Ada Benefelde

Ja Ada arī atsakās no oficiālas godināšanas, tad tas nenozīmē, ka viņas draugi un cienītāji nedrīkst viņu atcerēties. Tāpēc šim gadījumam pievienoju viņas adresi: Ada Dzirne — Benefeldt. Germany, Würzburg, Zell am Main. Haupstrasse 192, W. 41.

Elza Žubīte

AICINĀJUMS ĪSLUGAS SACENSĪBAI

Vēl gan ir ziema, un jauniešu galvenās domas saistās ar skolu, darbu un ziemas sporta veidiem. Tomēr skats nedrīkst apstāties tikai tagadnē. Tā čikāgas dažādo jaunatnes organizāciju pārstāvji jau vairākkārt ir pulcējušies kopā, lai pārrunātu un izplānotu Čikāgas Jaunatnes dienu norisi š. g. 3., 4. un 5. jūlijā. Zinot jaunatnes lielo interesi un gatavību mērot lielus attālumus, lai varētu piedalīties jaunatnes dienās, rīkotāju galvenais uzdevums ir nepievilt jauniešu idealismu. Tā kā jaunatnes dienas ir vietā, kur jaunatnei vajadzētu rādīt savus sasniegumus, tad rīkotāji izsludina

ĪSLUGAS SACENSĪBU

šai sacensībā jauniešu dienu rīkotāji lūdz piedalīties visus jauniešus — jaunos rakstniekus. Trīs labākos darbus godalgos. Labākā luga iegūs 50 dolaru naudas balvu, 2. un 3. vietas iegūs vērtīgas grāmatas. Uzvešanas un iestudēšanas apstākļiem piemērotāko no īrīs godalgotajām lugām čikāgas jaunieši iestudēs un izrādīs jaunatnes dienu laikā. Darbu vērtēšanu izdarīs 6 personu žūrijas komisija, kuŗā piedalīsies autoritātes literārā, valodnieciskā un drāmatiskā laukā.

Noteikumi: Sacensības dalībniekiem jābūt jaunākiem par 30 gadiem š. g. 1. maijā, kad izsludinās sacensības rezultātus. Sacensības darbam jābūt oriģināldarbam, iepriekš neizrādītam un nepublicētam. Sacensības darbam jābūt īslugai. Tēmas izvēle un lugas raksturs brīvs. Sacensības darba galīgais iesūtīšanas datums š. g. 20. aprīlis (pasta zīmogam jābūt ne vēlākam par šo dat.). Darbus iesūtīt mašinrakstā Valdim Muižniekam, bez vārda un sūtītāja adreses. Valdis Muižnieks, 2538 W. Division, Chicago, Ill., U.S.A. Autora vārdu un adresi ar īslugas virsrakstu pievienot slēgtā aploksnē, kas tiks atvērta pēc darbu godalgošanas.

Piezīme: Autori lūgti paturēt darbu kopijas, kā arī vēstuli ar oriģināldarbu apdrošināt. Labas sekmes.

ČIKĀGAS LATV. JAUNATNES DIENU RĪKOTĀJI

Viesis no Indijas Baltijas brīvības namā

Dr. Parma Nond Soni izkliedē bažas

Baltijas brīvības nams Ņujorkā savās sienās ir redzējis nevien Baltijas tautu piederīgos, bet ļoti bieži uzņēmis arī daudzu citu tautu pārstāvjus, kas tāpat kā mēs, cīnās par savas dzimtenes atbrīvošanu. Bet tā bija pirmā reize, kad to apmeklē kāds tālās Indijas pārstāvis. Tas bija Dr. Parma Nand Soni, kas 11. februārī ieradās Baltijas brīvības namā uz Latviešu informācijas centra ierosinātām pārrunām. Šinīs neoficiālajās pārrunās piedalījās Komiteju Latvijas, Lietuvas un Igaunijas brīvībai pārstāvji, kā arī LIC un LNC pārstāvji.

Dr. Soni ieradies Amerikā, lai iepazīstinātu amerikāņus ar Indiju. Viņš ir kādas lielas indiešu organizācijas vadītājs un indiešu laikrakstu līdzstrādnieks. Soni atziņās, ka braucot uz Ameriku viņš nav iedomājies, ka šeit viņš sastaps Eiropas tautu trimdiniekus, kuŗu valoda ir radniecīga sanskrita valodai, kas liecina par latviešu un lietuviešu radniecību ar indiešiem. Viņam esot bijušas grūtības sameklēt šīs tautas uz kartes. Tāpat viņam bija sveša mūsu vēsture un mūsu traģēdija Otrā pasaules kaŗa laikā.

Indijas viesis bija veikls sarunu biedrs un savukārt neskopojās ar paskaidrojumiem par dzīvi viņa dzimtenē. Viņa runā bija nomanāms zināms lepnums, kad viņš stāstīja par savas tautas sasniegumiem pēc neatkarības iegūšanas. Un tiešām, Āzijas tautām ir iemesls būt apmierinātām ar saviem sasniegumeim. Daudzas no tām ir nokratījušas eiropiešu virskundzību un nodibinājušas savas neatkarīgas valstis. Un kas tanī pat laikā ir norisinājies vecajā Eiropā? Virkne Eiropas tautu ar vecām kultūras tradicijām ir zaudējušas neatkarību un kritušas par upuri Maskavas imperiālismam.

Indijas loma starptautiskajā politikā pēdējos gados ir ārkārtīgi pieaugusi. Pēc iedzīvotāju skaita tā ir lielākā demokratija pasaulē. Indija ir izvirzījusies par vadītāju visām Āzijas tautām. Līdz ar to mūs vienmēr ir mulsinājusi Indijas nenoteiktā nostāja pret komūnismu. Vai Indija ir aktīvs sabiedrotais brīvās pasaules cīņā pret komūnismu un vai Indija ir gatava atbalstīt komūnisma varā nonākušo tautu atbrīvošanās cīņu, bija jautājumi, kādus uzdeva baltiešu trimdinieki.

Dr. Soni lielā mērā izkliedēja mūsu bažas. Ministru prezidenta Nerū ārpolitikas mērķis esot pasargāt Indiju no ieraušanas ASV un Padomju Savienības konfliktā, bet savā iekšpolitikā viņš esot stingrs komūnisma apkarotājs, un komūnistiem Indijā neesot vieglas dienas.

Pārrunu rezultātā Dr. Soni apsolījās ievietot Indijas presē rakstu seriju par baltiešiem. No vienas puses, tas kalpos mūsu lietas popularizēšanai Indijas sabiedrībā, bet no otras palīdzēs indiešiem apkarot komūnismu savā zemē.

A. Zv.

TORONTO LATVIEŠU JAUNATNES PULCIŅŠ

AICINĀJUMI

Rokdarbu Puduŗa dalībnieces laipni lūgtas ierasties svētdien, 21. febr., plkst. 7 vakarā pie vadītājas Nellijas Jozānes, 30 Dewson St., Toronto.

o

Aicina visus jauniešus piedalīties svētdien, 7. martā, plkst. 5 pp. DV namā, 123 Huron ielā Toronto šacha spēlēs, līdzņemot šacha komplektus. Sacensību kārtība atkarīga no ieradušos dalībnieku skaita.

*

Daudzreiz sabiedrībā izteiktas domas, ka jaunatni interesē tikai sports un viegla rakstura izpriecas. Vērojot Toronto latviešu jaunatnes pulciņa Lāpas pirmo jaunās valdes sasaukto sapulci, ir jāatzīst, ka jaunatnei ir ne tikai interese visplašākās sabiedriskās dzīves nozarēs, bet ka tā grib un prot arī pati savas lietas kārtot un organizēt.

Svētdien, 14. februārī, TLB telpās bija sanākuši pāri par 60 jauniešu. Par sapulces vadītāju ievēlēja Jāni Rudzīti, sekretāri Indru Gubiņu. Sapulce pieņēma valdes ieteikto biedru maksas lielumu, 50 centi par pusgadu. Valdes pr. T. Kronbergs un V. Mileiko norādīja uz aktivitātes iespējām dažādajos „interešu puduŗos", aicināja veidot draudzīgu atmosfairu un nebaidīties no uzrunāšanas priekšvārdā. Pagaidām nodibinājušies šādi puduŗi: literātūras (vad. Vilis Mileiko), drāmatiskais (Ed. Ābele), mākslas (Pārsla Celma), fotografijas (V. Bebris), tautas tradīciju kopšanas (A. Pērkonis), rokdarbu (N. Jozāne), dejošanas (D. Ikers). Paredzēti arī paukošanas, dziedāšanas, ekskursiju u. c. puduri. Ed. Ābele paskaidroja, ka no drāmatiskā puduŗa 5 personas apmeklē A. Maču teātŗa studiju, kur Lāpas biedriem aprēķina tikai pusi no parastās maksas. D. Ikers savukārt ziņo, ka moderno deju mācīšanās grupā pie deju skolotāja V. Švanenbacha izmaksātu 1 dol. pārim par reizi, mācības ilgtu 2 stundas.

Fotografijas pudurim savu atbalstu apsolījis J. Kreilis, ko sapulce ar pateicību pieņem.

Pēc sapulces Lāpas biedri sniedza programmu, kuŗu atklāja Indra Gubiņa ar Zelmas Dzērvītes dzeju Jaunība. Sekoja V. Bērziņa vijoles solo, ko pavadīja J. Dīdrichsone, Biruta Tope deklamēja Nikolaja Kalniņa dzeju, Pārsla Celma spēlēja vijoles solo, pavadīja R. Viškere, A. Pērkons spēlēja akordeona solo, bet R. Pauliņš dziedāja Mediņa un italiešu tautas dziesmas, pavadīdams pats sevi uz klavierēm.

GAIDU UN SKAUTU DRAUDZĪBA

13. februārī Gaujas gaidu vienība kopā ar 72. Rīgas skautu vienību ar slēgtu vakaru un viesu piedalīšanos atzīmēja gaidisma un skautisma kustības dibinātāja lorda Baden Paula un pasaules gaidu priekšnieces lēdijas Baden Paulas dzimšanas dienu. Raibā lokā ap imitēto ugunskuru bija pulcējušies visu to zemju skauti un gaidas, ar kuŗiem abas latviešu vienības nodibinājušas draudzību: igauņi, lietuvieši, somi, poļi, ukraiņi, čechi, ungāri, skoti un kanadieši, kopskaitā ap 150 personu. Par B. P. dzīves gājumu referēja V. Šuriņš. Pēc tam sekoja jautri priekšnesumi dažādās valodās, kuŗus atjautīgi izkārtoja v. Budrēvics. Dažādas sacensību spēles un rotaļas mijās ar ugunskuŗa saucieniem un dziesmām.

Šī vakara namamātes, Gaujas gaidu vienības gaidas un lielgaidas, pacienāja viesus ar tēju un cepumiem. Vakars noritēja draudzīgā, īsti gaidiski - skautiskā garā.

Šis bija pirmais šāda veida sarīkojums Toronto, varbūt pat visā Kanadā. Kuplais dalībnieku skaits un sirsnīgā draudzība liecināja, ka ir atrasts pareizais ceļš uz īsto skautu un gaidu draudzību ne tikvien vārdos, bet arī darbos.

GRAND RAPIDOS

Lai rūdītos dzīves cīņām un grūtībām, vērotu šejienes dabu un veiktu speciālus skautu uzdevumus ziemas apstākļos, 14. Skrundas skautu vienība janvāra mēnesī bija rīkojusi divas skautu nometnes. Pirmā notika divas dienas Stjuarta ezera krastā, un tajā 14 skautu pulciņa dalībnieki vadītāja A. Grigora un vad. A. Kangara virsvadībā izdarīja lielāku pārgājienu — vispirms mežainā un purvainā apvidū, pēc tam pa ezera ledu, lietojot arī slidas. Pārgājiena laikā nācās sastapties ar vairākiem meža dzīvniekiem un zvēriem. Ceļā skauti gatavoja uzturu un rādīja krietnu māku ugunskura kuršanā. Vakaros notika dažādas āra rotaļas un tika vēroti debesu spīdekļi. Par šo sirojumu sevišķi iepriecināti bija visi dalībnieki, kas tajā piedalījās, un tiem sevišķi labā atmiņā palicis slidojums pa ezeru, kas mirdzējis tiešām „kā spogulis." Otra nometne ilga trīs dienas Kamp Otavas rajonā, un tajā piedalījās 8 dižskauti. Nometni un sirojumus vadīja skautu vecāku padomes loceklis mežkopis J. Ziediņš, kuŗš brašos zēnus iepazīstināja ar floru un faunu, ar kuŗu nācās sastapties plašākā nometnes rajonā, sevišķi pētot dzīvnieku pēdas un to dzīvi ziemā. Bez tam visi dalībnieki dabūja vingrināties cirvja un zāģa lietošanā, pie kam arī šinī virzienā neizpalika daudz vērtīgi norādījumi no mežkopja J. Ziediņa puses.

*

28. februārī latviešu biedrības telpās krāsās un skaņās tiks demonstrēta Art. Virsnieka dokumentētā filma par Čikāgas latviešu rīkotajiem pirmiem dziesmu svētkiem ASV. Izrādes noorganizēšanā, kuŗas sākums nolikts pulkst. 5 pp., piedalās Grand Rapidu latviešu skautu vienība. Ieeja 99c, bērniem brīva.

Jānis Klidzējs — Viņas un viņi

(Pārnesums no 5. lpp.)

tiek izskaustas vai aizvestas verdzībā? Viņš pats bija pavēlējis Aurumgodijas presei par to klusēt, jo bija taču jāglābj miers... Un vai par to viņam pašam Nobeļa komiteja nebija piešķīrusi miera prēmiju?" Īsāk, izteiksmīgāk nav iespējams formulēt šī laikmeta politisko iegu vai bezjēdzību kā šajos vārdos.

Pārējie šī krājuma darbi ir liriskas skices, noskaņu tēlojumi, neizņemot arī Viņas un viņi, kā vārdā nosaukta visa grāmata. To attaisnojums, vērtība ir tā, ka tie spēj aizkustināt vietām ar savu iekšējo smeldzi.

Skumjā pasaules klaidoņa, bēgļa atmiņas par mājām, par Latgales ciema nabadzīgo, bet jautro sirsnīgo dzīvi, par kādreiz priecīgiem svētkiem, satiktām meitenēm, bet pāri visam tam stāv tagad vienaldzīgie svešuma kalni, kuŗu priekšā jājūtas un jākauc kā mājas un ceļu pazaudējušam sunam.

Tāpat kā visi latviešu rakstnieki, Jānis Klidzējs stāv sardzē par savas tautas dzīvību. Šī grāmata ir jauns apliecinājums viņa stingrajai latvietībai.

Jānis Veselis

DV masku ballē Hamiltonā 13. februārī, godalgotās maskas. No kr.: Klauns (3. v.), Burbuļmāte (1. v.), Brīvības statuja (2. v.). H. Kligera foto

PROF. L. LIBERTA GLEZNU IZSTĀDE ŅUJORKĀ

14. februārī jau trešo gadu pēc kārtas mākslas cienītāji pulcējās Barbizon Plaza mākslas galerijā, 106 Central Park So., kur bija izstādīti Liberta jaunākie darbi. Šoreiz ekspozīcija varēja būt klāt arī pats mākslinieks, kas kopā ar savu dzīves biedri Amandu Liberti-Rebani apsveica viesus. Savas pirmā izstāde notika citās telpās.

Izstādes atklāšanas priekšvakarā NYT slejās parādījās raksts ar aizrādījumu, ka lielā impresionistiskā glezna, kuŗā redzami Latvijas galvaspilsētas Rīgas torņi, un kuŗu televīzijas skatītāji pārraidījumos no Baltā nama var redzēt prezidenta Eizenhauera aizmugurē, esot pārvietoto latviešu dāvana. Šis Baltijas valsts bēgli, kas dzīvo dažādās ASV daļās ziedojuši pa 1—2 dolariem, lai prezidentam dāvinātu gleznu, pateicībā par iespēju uzsākt jaunu dzīvi.

Pagājušā gadā Liberta izstādes atklāšanā M. Stota kundze ierosināja domu pasniegt Eizenhaueram dāvanu kādu Liberta gleznu.

J. INDUSA GLEZNU IZSTĀDE PARĪZĒ

Šī gada 30. janvārī atklāja mākslinieka Jāņa Indusa gleznu izstādi Parīzē, Raymonda Duncana salonā, 31 rue de Seine.

Kuplā skaitā bija ieradušies latvieši ar sūtni Dr. O. Grosvaldu un Latviešu palīdzības komitejas priekšsēdi inž. Pestmali priekšgalā, kā arī daudz franču kritiķu un mākslas cienītāju.

Izstādes atklāšanā bija ieradušies šādi kritiķi:

Izcilais franču kritiķis Maksimiliāns Gotjē, kas raksta Nouvelles Litteraires, Arts un Comoedia.

Bernets D. Konlans, ilggadīgais Daily Mail kritiķis un tagad Amerikas mākslas žurnāla Pictures Parīzes nodaļas vadītājs, kā arī 7 citu lielāko mākslas žurnālu recenzenti.

Sakarā ar pašreiz izstādītiem darbiem J. Induss jau atklāšanas dienā ir saņēmis Kornila (Parīzes mākslas izstāžu žūrijas priekšsēža) un D. Robertsa (Londonas mākslas reprodukciju izdevniecību direktora) uzaicinājumus izstādīties lielākās kopējās izstādēs Parīzē un patstāvīgā izstādē Londonā.

Jānis Veselis

MANAS MĀTES GADUSIMTENIS

III

DEVIŅDESMITIE GADI

Māte tā bija pieaugusi par spēcīgu veselīgu jaunavu, sārtu vaigu, ar dobīti paplatā Kalvišķu zoda galā. Gadi gāja kā vasaras sapņi, kā ziemas baltie brīnumi, kā pavasara asiņu ilgas, kā rudens tumšie klusie veļu soļi zem mierīgajiem salmu jumtiem, plašajā mauriņu noaugušajā sētsvidū zem kuplām vīksnām, kļaviem. Darba bija gan pulka, tas izlocīja ,izdīdīja visas mītis, lai tā būtu mēslu ārdīšana, siena kašana, virzas ravēšana, kartupeļu ņemšana, kāpostu šķērēšana, lopiem ūdens nešana, labības kraušana, kulšana spriguļiem, linu paisīšana Kannieku rijas pieslietnī, kur salnas mēneša rītos agri jo agri rūca paisāmie veltņi, lauzdami linu izžuvušos, vēl no rijas siltos kaulus. Māte visus šos darbus darīja, nekad nesūdzēdamās par grūtumu, nogurumu, nekad netīkodama aiziet agrāk gulēt vai piecelties vēlāk par Pamata Līzi, par Kristapiņa nelaikīti, par Dimantiņu ar viņa mazo, žiglo, vieglo sievu. Viņa tikai raizējās, kad mājās negāja viss tā, kā vajadzēja augšgalvnieka brāļa uzpūtības, lepnības dēļ. Jaunākais brālis Pricis bija tāpat ar nevaldāmu raksturu, ātru dabu, sakļildojās ar ierāli saimnieku, aizgāja uz Rīgu, iestājās dzelzs lietuvē, kļuva par dumpinieku piektā gadā, par meža brāli ,staigāja ar medību bisi, gribēdams šaut melno simtu, kamēr, soda ekspedīcijām pastiprinoties, aizšmauca uz Ameriku.

Jaunākās māsas Minna, Māra, arī aizklīda pasaulē, katrai bija diezgan skumjš liktenis, bet tas notika vēlāk, pagaidām vēl visa dzimta turējās kopā, ieelpodama tēva māju svētību, latvisko garu, ko grāva putināja jauno laiku vēsmas, kas nāca pēc tautiskā laikmeta spožuma. Jaunās strāvas asajā ziemeļu brāzienā piešķida ,kā siltumnīcas gaiss arī astoņdesmito gadu kristīgā dievbijība, kuŗu latviešu stāstā jauki apdzejoja Apsīšu Jēkabs, kuŗai bija piekērusies, pēc mācītāja Vāgnera dedzīgajām svētrupām Māte ar visu sirdi.

Lielie gari, kas ar Māti vienā gadu desmitā bija dzimuši, nāca ar drošu, te mīklainu, dvēselīgu, te asu sacelšanās skaņu. Aspazija noskandināja savu vētras zvanu Vaidelotē, kas bija tautiskāka par visiem tautiskajiem rakstiem, atskaitot Ausekli, nošalca vilcīgā ilgu dziesma Mēness starus stīgo.

Materlinks tālajā Flandrijā, veco pilsētu, klosteŗu mistikas apmāts, laida klajā traģisko Princesi Malēnu, kas iezīmēja jaunus atklājumus dvēseles mūžīgajā, dziļajā jūŗā. Gabriels d'Annuncio cildināja kvēlo, jūteklisko mīlu savā romānā Bauda. Knuts Hamsuns ne vien pārdzīvoja, bet arī uzrakstīja Kristianijā savu Badu, kas ap **1904. gadu atnāca arī uz Latviju, Austriņa, Jansona jaukajā tulkojumā.** Gerhards Hauptmanis sauca rītu Pirms saules lēkta. Staņislavs Pšibiševskis gremdējās dvēselē, ko saviļņojusi mīlestība, bet noslēpumainais Fjodors Sologubs krievos, ja labāks ģeografs par Ramanu: viņš ģieda ūdeņu kopsakarus, gluži pareizi nodēvēdams šo straumi par Lielupi. Pietiek uzmest skatu uz karti, lai redzētu, ka Lielupe vis nerodas pie Bauskas, bet tās sākumi meklējami pie Subates, ka nevis Susēja ietek Mēmelē, bet Mēmele Susējā, jo Suseja ir daudz dziļāka, platāka, garāka, varenāka straume par Mēmeli. Bet atstāsim šo ģeografu netaisnību viņiem pašiem. Mūžīgie ūdeņi tek neatkarīgi no viņu spriedelējumiem. Mūžīgā dzīve plūst tāpat nemitīgi uz tai vien ziņāmām bezgalības jomām. Māte šai laikā, varbūt, bija vissbezrūpīgākā. Viņas dzīve bija iesākusies laimīgi. Pēteris bija laba cilvēka, lai gan reizēm ātrs.

VII

DĒLA PIEDZIMŠANA

Ar dēla piedzimšanu 1896. gadā, kad pavasaŗas aule, spoža, sarkana, stāvēja rietumos aiz Kannieku alkšņiem, sākās Mātes mūža jauns posms. Trauklīga, jūtīga, viņa sajuta šā gada lielo nozīmi pasaules vēsturē, īpaši zinātnes atradumos. Šai gadā sākās kustīgo ainu laikmets, pa palagu tumšā telpā bālas, drebelīgas, lēnas brauca vecmodīgas karietes, slīdēja iežņaugtas kundzes platām salmu cepurēm galvā, knastie kundziņi skrēja kā aizrauti. Parīzes pētnieks Bekerels, noliekdamies pār noslēpumainu rētu minerālu urānu,atrada, ka tas ir drusku silts, ka tas nemitīgi izstaro savādus neredzamus starus. Vielas sairšana bija uzieta, atoms parādījās par sastādītu būtni. Iesākās jauns atziņu laikmets, kas jo spoži izstaroja, Mātes mūžam liecoties uz rietu, bet īsi pēc viņas nāves izsprāga kā atomu bumba.

Māte nezināja šos atradumus. Viņa dzīvoja Neretas birzu, maigu pakalnu apjostos apvāršņos. Te bija Pakuļu birztiņa, ar ko noslēdzās Āniņu lauki, te bija Vilku Brasls pret Svajānu ganībām, kur ūdens gāzās it kā pār slieksni no Ķāžu līča atoriem Raganu Dzelmē, kas jau pilnīgi atradās Āniņu līča ielīkumā. Pakuļu Čara līcī mutuļoja Orksteniška krāce, kuŗas nosaukums nebija izskaidrojams, jo tuvumā tādu māju nebija. Kad no Orksteniškām pāri zemajiem Zalānu gabaliem aizgāja līdz sausajam grantskalniņam, kur auga kaķpēdiņas, tad drīz vien iekļuva Rīklē, zemā, dumbraiņā zemes strēmelē starp māju tuvajiem un tālajiem āriskajiem laukiem. Rīklē dzīvoja kievietes, saviem spalgajiem kliedzieniem pildīdamas pavasara gaisu. Tālāk, jau Pogeļu daļā, bija Vējlauza, nokalne, gar kuŗu vētras brāzdamās it kā salūza. Gar Poģēlu, Pakuļu Kalniņa robežu atradās Krūtis, neauglīgs cintiņains (krūšains) zemes gabals, ar viršiem, maziem bērziņiem apaudzis. Vēlāk Āniņš Krūtis izara, brangi noşūdoja, pievienoja pārējiem laukiem. Līku loču pa ārisko augstieni starp Zalāniem un Krūtīm gāja smilgainais lauku ceļš uz Pakuļiem. Pašas Āniņu mājas gulēja savu gandrīz versti stiepto lauku vienā galā pie Kannieķiem, tuvākiem kaimiņiem. Treknā nokalne slaidi noslīdēja uz upi, kuŗas krasts Āniņu pusē bija augsts, stāvs. Pie lubām jumtās pirtiņas palīcī auga divas vecas vīksnas, kuŗām pavasara palos ejošie ledi vienmēr nobrāza mizu, bet kuŗas par to neko neiztaisīja, zaļodamas joprojām, garajām saknēm sūkdamas spēku no upes sanestās treknās zemes.

Sestdien, 27. februārī, pl. 8 vakarā sv. Andreja baznīcā, Toronto

PIRMĀS LATVIEŠU EV.-LUT. DRAUDZES KORA

GARĪGS KONCERTS

Piedalās: HERTA LŪSE (mecosoprāns) PĒTERIS GEISTAUTS (baritons)
EDĪTE OZOLA-TIMERMANE (ērģeles)

PROGRAMMĀ: HENDEĻA, MOCARTA, BĒTHOVENA, MENDELSONA, JURJĀNA, VĪTOLA U. C. DARBI UN PIRMATSKAŅOJUMĀ T. ĶENIŅA KANTĀTE „KURZEMES KAREIVIM" (I. VĪKSNAS TEKSTS).

Ieejas kartes ā $1.00 iepriekšpārdošanā Latvija Amerikā redakcijā, Lotus puķu veikalā un sv. Andreja baznīcā. Bērniem puscenas, kara inv. un darba nespējīgiem ieeja brīva

Dzīvojiet jaunās, vērtīgās mājās!

šī populārā 1½ stāvu 6 istabu māja ar 1050 kv. pēdām maksā tikai $9.350
Jūs ietaupīsit, ja daļu darba veiksit personīgi. Informējieties par emigrantu būvatvieglojumiem.
Izgādāju valsts aizdevumus 80—90%! Būvdarbi pēc valsts standartnoteikumiem! Ontario un Kvēbekas provincēs

A. BIRZNIEKA BŪVUZŅĒMUMS
FORT-ERIE ONT. BOX B 1178, CANADA

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
Lotus
802 BATHURST ST.
(Pie Bloor ielas stūra)
Tel. KE 3884 (arī dzīvoklī)

- ZIEDI UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM
- PLAŠĀ IZVĒLĒ DAŽĀDAS PODU PUĶES
- LATVIEŠU KERAMIKAS IZSTRĀDĀJUMI

O. E. CARSON
LIMITED REALTORS
490 COLLEGE ST., TORONTO PR 3313
LATVIEŠU PĀRSTĀVIS
OSVALDS INDZERS MĀJAS HA 7881

... Ja esat nodomājis iegādāties vai pārdot nekustamu īpašumu Toronto vai šās apkārtnē, kādēļ gan neapjautāties pie mums? ...

... Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto

... Palīdzība aizdevumu (morgage) sagādē ... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz $2.000 ...

Nesaistoši padomi un pakalpojumi katrā gadījumā un laikā

KĀDĒĻ NEPIEZVANĪT TŪLĪT?

ULDIS PRIEDĪTIS MĀJAS LO 8073

REAL ESTATE LTD.
A. W. FARLINGER
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

JUMS PIEDĀVĀ:

ST. CLAIR — LANSDOWNE 6 istabu divu stāvu dubultķieģeļu māja. Moderna gaisa vēdināšanas apkure ar eļļu. Iemaksa $3.500, atlikums viena obligācija uz 10 gadiem. Pilna cena $13.500.

SUNNYSIDE rajonā 7 istabu mūra māja, ļoti labā kārtībā, ūdens-eļļas apkure, garāžas iespējas. Iemaksa $3.500.

GLENLAKE ielā 9 istabu atsevišķa mūra māja, divas virtuves, divas vannas istabas, ūdens-eļļas apkure, mūra garāža. Iemaksa $6.000. Cena pēc vienošanās.

EVELYN CRESNT. 7 istabu atsevišķa mūra māja, ļoti ļuvu satiksmei un veikaliem, liels dārzs ar auglu kokiem, mūra garāža. Iemaksa $7.000.

VOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ
2475 BLOOR ST., W., TORONTO
Tel. MU 8151, mājās MI 4561

DAVID R. JOSEPHSON
R.O.L.B.E.O.
OPTOMETRISTS
336A BLOOR ST. W., TORONTO
(pie Spadina Rd) birojā MI 9494
Acu pārbaude Recepte

POLSTĒTĀJS
Izlaboju un pārvelku ar jaunu drēbi dīvānus un krēslus, pagatavoju arī pilnīgi jaunus.
A. HANZENS, OX 9146
(204)

ŽĀVĒTUS ZUŠUS
Sākot ar 10 marc., izsūtu uz visām ASV un Kanadas vietām.
Lūdzu Jūsu pasūtinājumus
A. ROZE
10 Widmer St., Toronto

Pieņemu labošanā visāda veida
PULKSTEŅUS
Garantēts darbs
O. BARONIŅŠ
553 Concord Ave, Toronto
Tel. LA 6139

VIENTUĻŠ KUNGS
nopietnā precību nolūkā vēlas iepazīties ar tautietēm, 30—40 g. vec.
Vēstules adresējamas
Kungam šī laikraksta kantorī
(229)

JAU GADIEM ILGI
es klīstu viena pa svešo pasauli, ar savu skumjo dvēseli.
Esmu kara laika atraitne. Visus, kuŗi bija mīļi un dārgi, aizrāva sarkanā migla.
Ja tu esi tikpat vientuļš, no 50 līdz 65 g. v. ar gaišu dvēseli, tad nāci un esi ar mani, lai dzīve top gaišāka. Ja iespējams, lūdzu ģīmetni.
Lūdzu rakstīt šī laikraksta redakcijā — LATVIETEI
(230)

Veras Keišes
BALETA
SKOLA
TORONTO
Tel. RA 1276

foto Studija
-A. JĀNĪTIS-
181 CARLTON STR.
RA 4055
GARANTĒTS DARBS-MĒRENAS CENAS.

SPORTS

ŠACHS

Toronto latviešu meistarsacīkšu šachā priekšgalā pašlaik ar 3:0 punktiem izvirzījies Bertušs (TLSK), un Augulis (DVsk), Atkaukis (TLSK) ar 3:1 punktiem ir 3. v. 4. v. ar 3:4 punktiem ir Teteris (TLSK), 5. v. Skrastiņš (TLSK) 1:2 p. 6. v. Simsons (TLSK) un Skujiņš (TLSK) 1:3 p.

Nākošās kārtas spēlēs līdz 21. febr. cīnīsies: Atkaukis — Skrastiņš; Bertušs — Augulis; Eichmanis — Simsons; Teteris — Luters; Skujiņš — Skrastiņš. Sacīkšu turpinājums 21. februārī pl. 14.00 DV namā, 123 Huron, Toronto.

VOLEJBOLS

Toronto volejbola meistarības senioru līgā latviešu YMCAs kl. skaistā un abpusēji labā spēlē ar 14:12, 11:13, 15:4 pārspēja igaunu Kalevu. TLSK—KALEVA sacensība beidzās ar neapdraudētu 15:9 un 15:7 Kaleva uzvaru. TLSK spēlēja zem parastā snieguma, kā arī nebija iespējami labākā sastāvā. Otru zaudējumu TLSK piedzīvoja no latv. YMCAs, kas nevainojamā sadarbībā uzvarēja ar 14:11 (laika ierobežojums) un — 15:11.

ATLIKTA SUDRABA SVILPES IZCĪŅA

Februārī tomēr nesagaidīsim Toronto mūsu ASV basketbolistus, kas būtu sacentušies ar Kanadas latv. meistarvienību — TLSK Trimdas Sporta dāvātās sudraba svilpes dēļ. Latviešu sporta dzīves vadītājs Alfrēds Līrums šīm sacensībām bija nozīmējis Filadelfijas Nameju un Čikāgu. Namejs, kas pag. gadā bija viena no labākām vienībām austrumu piekrastē, savu līdzdalību atsaukusi, bet čikāgieši, kas ierindojās 2. vietā Vid. valstu meistarībā, lūguši sacensībām nozīmēt vēlāku laiku.

LINDHURSTI UZVAR ARĪ VĀCIJĀ

Pēc spēļu turnejas Šveicē un Itālijā, Kanadu reprezentējošā vienība — Lindhurst Motors, ieradusies Vācijā. Pirmā sacensībā ar 6:3 pieveikta Fisene. Ļoti vienlīdzīgs bijis spēles pirmais periods un kanadieši pārsvaru guvuši tikai spēles beigās. Manheimā notikusī spēkošanās ar Vācijas izlasi, resp. valstu sacīkste Kanada — Vācija beigusies ar 4:1 kanadiešu uzvaru.

IZŠĶIRĪGA SPĒLE DV — Lietuvieši

Bathurst — College svētdienas basketbola līgas meistarība tuvojas noslēgumam. Pēdējās spēles ir iegājušas izšķirošā posmā ar tiesībām cīnīties finālistu grupā. DV ir vislielākās iespējas tikt finālā grupā taisni tagad, kad spēcīgais konkurents Andy's A. C., kas ir pagājušā gada meistars, zaudēja Mustangam. Andy's punktu attiecība ir 7:7 visas spēles noslēdzot. DV pieveica Andys abās spēlēs un ar punktu attiecību 7:6 ieņem pašlaik atkal 4. vietu, tādējādi daļēji nodrošinot iespējas cīnīties finālistu grupā.

DV izšķirošā spēle notiks svētdien, 21. februārī, plkst. 14.45 UNF zālē, College ielā, kad DV satiksies ar spēcīgo lietuviešu izlasi. DV, šo spēli uzvarot, būs pilnīgi nodrošināta cīnīšanās finālistu grupā, bet zaudējot — nāksies pārspēlēt ar Andy's. Līdzšinējās spēlēs DV ir pieveikusi lietuviešus, bet straujais lietuviešu progress ir brīdinājums DV — lietuviešu panākumus ņemt nopietni. DV šai spēlei ir labi gatavojušies un cer lietuviešus noteikti uzvarēt, bet tāpat domā arī lietuvieši, jo lieliskais panākums pret spēcīgo Mustanga vienību, kad lietuvieši zaudēja tikai pēdējās minūtēs spēles vadību, dod tiem labas izredzes.

Spēlē pret lietuviešiem DV būs pilnā sastāvā ar A. Miezīti, A. Litaunievu, brāļiem Richteriem un citiem ierindā. Vienības vadītājs R. Kadiķis domā, ka vienība pašreiz ir labākā sniegumā un galvenokārt viss atkarāsies no vienības kopējās sadarbības laukumā.

Katrs sporta draugs ir aicināts apmeklēt šo spēli un ar labiem pamudinājumiem atbalstīt latviešu vienību. Tādēļ — uz redzēšanos svētdien!

LATVIEŠU YMCA — DV

Sestdien, 20. februārī, plkst. 20 Centrālās YMCAs zālē College ielā 40, Ontario apgabala latviešu meistarības pirmā kārtā satiksies pirmoreiz jaunā YMCAs vienība ar Toronto DV.

IZĪRĒJAMA gaiša mēbelēta istaba divām personām ar vārīšanas iespējām Bloor-Avenue Rd. rajonā. MI 3438, Toronto. (235)

IZĪRĒJAMA liela mēbelēta istaba vieniniekam, Gerrad — Greenwood rajonā. Zvanīt GL 1678 Toronto. (232)

AVENUE RD. — ROXBOROUGH rajonā izīrējama mēbelēta istaba Uz vēlēšanos uzturs, 35 Chicory Ave, Toronto. (233)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba sievietei St. Clair — Yonge rajonā. Zvanīt vakaros HU 9-6574, Toronto. (225)

IZĪRĒJAMA viena vai pusotras istabas ar virtuves un pagraba lietošanu vieniniekiem vai precētam pārim. Garāžas iespējas. Zv. pēc. plkst. 6 HO 4628, Toronto. (224)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu pārim vai vieniniekam. Tel. PR 4014, Toronto. (227)

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT OL 1403, Toronto

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

21. februārī, pl. 3 p.p. Betlēmes baznīcā Bruklīnā. Māc. A. Ozols. Tai pašā dienā skautu un gaidu sarīkojums.

28. februārī, pl. 3 p.p. Betlēmes baznīcā Bruklīnā. Māc. R. Zariņš.

28. februārī, pl. 6 vak. Sv. Toma baznīcā Bronksā. Māc. R. Zariņš.

Ņujorkā, svētdien, 7. martā, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā Kalpaka piemiņas dievkalpojums. Māc. R. Zariņš (iespējams, ka būs paplašināta programma).

DAITONA, OHIO

Daitonas, latviešu ev. lut. dievkalpojums 28. febr., plkst. 2 p. p., St. Paula ev.-lut. baznīcā. Mācītājs J. Osis. Bērniem turpat svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma kopas pilnsapulce un filmu izrāde par Latviju.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136) **Bramptonā**, 21. febr., plkst. 1 pp. dievkalp. Anglikāņu baznīcā.

Bramptonā, 21. februārī, plkst. 1 pp. dievkalpojums Anglikāņu baznīcā. Dziedās no dziesmu grāmatām; dziesmu gr. būs dabūjamas pie baznīcas.

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Svētdien, 28. februārī, pl. 3.00 pp pulkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma laicīgs piemiņas akts.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Vellandē, 21. febr., plkst. 1 p.p. dievkalp. Ungāru baznīcā.

St. Katarīnā, 21. febr., plkst. 3 pp. dievkalp. Kristus baznīcā.

Iesvētes mācība jauniešiem 20. febr., plkst. 6 vak., 85 Mine ielā.

Sarnijā, 27. febr., plkst. 6 vak. dievkalpojums.

Londonā, 28. febr., plkst. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So), svētdien, 21. februārī, plkst. 3.00 pp. dievkalpojums bērniem, plkst. 4.00 pp. pieaugušajiem.

Ceturtdien, 25. februārī, plkst. 5.30 vakarā jaunatnes sanāksme mācītāja mājā.

Hamiltonā, Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue, South), svētdien, 28. februārī, pl. 6 p.p., draudzes dāmu komitejas rīkotais garīgais koncerts. Piedalās: Herta Lūse, Pēteris Geistauts, Edite Ozola - Timermane un I latviešu ev. - lut. draudzes Toronto koris komp. T. Ķeniņa vadībā. Programmā: Hendeļa, Mocarta, Bēthovena, Mendelsona un Vītola darbi, kā arī T. Ķeniņa godalgotā kantāte Kurzemes Kareivim. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar $1.—.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto, tel.: OL 8171.

21. februārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Māc. A. Briedis. Svētdienas skola bērniem. Tūlīt pēc dievkalpojuma E. Znotiņas deklamāciju vakars baznīcas apakšējā zālē.

28. februārī, plkst. 4 p.p. Dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola bērniem.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu st. PR. 1563).

Svētdien, 21. febr., plkst. 3 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas rīkotais tradicionālais draudzes vakars — bazārs. Piedalīšanās pret labprātīgiem ziedojumiem. Darba nespējīgiem un bērniem piedalīšanās brīva.

Sestdien, 27. februārī, plkst. 8 vak. draudzes koŗa koncerts ar komp. T. Ķeniņa godalgotās kantātes Kurzemes kareivim pirmuzvedumu.

Svētdien, 28. febr., pl. 11, dievkalpojums.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr. DE 8394.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī — dievkalpojumi: 14. un 28. febr., plkst. 1 p.p.

Bērnu dievkalpojums svētd., 28. februārī plkst. 12,30 p.p. baznīcā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. 3-3284.

Kirklandleikā svētdien, 21. februārī, plkst. 8,45 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā svētdien, 21. februārī, plkst. 14, anglikāņu baznīcā **dievkalpojums.**

Norsbejā svētdien, 28. februārī, plkst. 17, lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave., Red Deer, Alberta. Tel. 2918, 248 Selkirk Ave, Winnipeg, Manitoba.

Red Dīrā 21. februārī, plkst. 8 vakarā dievkalpojums Mt. Calvary baznīcā, 55 Str. un 45 Ave. stūrī.

Svētdienas skola Red Dīrā katru svētdienu plkst. 10,30.

Vinipegā 28. februārī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Immanuela baznīcā, Mc. Kenzie un College Ave. stūrī.

Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma baznīcas zālē.

Pēc dievkalpojuma draudzes loceklēm sanāksme.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave, Vancouver B.C.) **Vankuverā**, Redeemer bazn., 8. Ave un Prince Edward ielas krustojumā.

Vankuveras latviešu draudzei dievkalpojums svētdien, 28. febr., plkst. 3 p.p. Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Māc. E. Caune, 10166 - 107 Str., Edmonton, Alta, Tel.: 41890.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man.

Dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrooke ielu krustojumā.

*

Vinipegas latv. ev.-lut. draudzes nākošie dievkalpojumi:
Svētdien, 21. febr., plkst. 14.
Svētdien, 7. martā, pl. 14.00.
Svētdien, 21. martā, plkst. 14.

*

Latvijas ev.-lut. baznīcas **Vinipegā Mārtiņa draudzes** nākošie dievkalpojumi notiks:
Svētdien, 28. febr., plkst. 15.
Svētdien, 28. martā, plkst. 15.
Sv. Imanuela baznīcā, College un McKenzie ielu stūrī.

Māc. A. Voitkus, Hamiltonā, Pāvila ev.-lut. draudzē.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS BĒRNIEM

A. BRIGADERES
ANNELES GRĀMATA
ar OSK. NORĪŠA 10 daudzkrāsainām illustrācijām, ļoti labs papīrs, bildes segtas ar zīdpapīru, 17,5x25 cm formāts, iesieta.
Cena $3.00

M. TIMMAS PASAKAS
ZELTA ATSĒLDZIŅA
Lielformāta ar krāsainām illustrācijām
Cena $3.50

V. STRĒLERTES TAUTAS PASAKU IZLASE
ZELTA CIRVĪTIS
ar NORMANDA HARTMAŅA zīmējumiem
Cena $2.00

LATVIEŠU TAUTAS PASAKU IZLASE
BRĪNUMA GREDZENS
Cena $1.35

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, tel. EM 8-0792

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5828

Dr. SILVIJA UŽĀNS
BĒRNU, IEKŠĶIGAS, ĀDAS SLIMĪBAS
(Slimniekus pagaidām apmeklē mājās)
Tel. GL 2892, Toronto

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEV IEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(LIETUVIETIS)
Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu
Runā vācu un slavu valodas

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
.....
Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savas maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāči, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A. Tel. NI 8-9389

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

RIDOUT
ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

E. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS,

APBŪVES GĀBALI PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONA UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI IEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U.C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

Katra māja fotografēta. — Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet Ridout foto reģistrāciju

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā

VISU NEDĒĻU

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

Cross Road Country

LATVIA

Cena brošēt. $9.80, ies. $12.50

LATVJU GRĀMATA

P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
GENERAL INSURANCE AGENCY

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — mēbeļu, kažoku apdrošināšana u. c.

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIEŅEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO
Tel. HA 3800

AUSTRAS ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

LIELĀ IZVĒLĒ 1954. GADA

METEOR, MERCURY un LINCOLN

vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

Pārstāvis P. BERNĀTS
Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

Bruno Purins

REAL ESTATE BROKER
ACTIVE MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RICĪBĀ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS
OL 7561
1318 Bloor W. Toronto

AUSTRUMU BIROJS
GL 7516
179 Danforth Ave. Toronto

BIROJI ATVĒRTI NO PL 10—10 VAKARĀ

Iemaksa $6.000 ziemeļos no Danforth pie Broadview, atsevišķa 10 istabu dubultķieģeļu māja. Zvanīt E. PUĶĪTIM, OL 7561, Toronto.

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO NAMU SARAKSTU

FEDERAL
Tailors, Cleaners, Launderers
728 ST. CLAIR AVE, TORONTO
● PAGATAVOJAM DĀMU UN KUNGU APĢĒRBUS ●
PIEŅEM TĪRĪŠANĀ UN LABOŠANĀ ● VELAS MAZGĀTAVA
ME 7545 ZVANĪT ME 7545

Iris PUĶU SALONS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem
Orchidejas, gardēnijas, rozes utt.
Palmas, ziedoši stādi par pazeminātām cenām no pašu siltumnīcām

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas
AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St., West, Toronto, tel. RA 9011
Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

UZMANĪBU! MAINĪTA ADRESE!
V. KUČĀNS
DĀMU UN KUNGU DRĒBNIEKS
387 Milverton Blvd., Toronto, tel. GE 6813, no pl. 9—20

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604.

KAKTIŅŠ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transporta darbus
261 Concord Ave, Toronto, tel. KE 9578, katrā laikā

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. D. SAMU
Pieņem slimniekus
316 St. CLAIR Ave, W,
pie Spadina Rd.
Diplomēts iekšķīgās un ādas slimībās
Tel. MI 8669

Dr. S. V. FEINMAN
Vīnes universitātes ārsts-chirurgs
Tel. LL 5739.
Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.
251 CRAWFORD St.
(Dundas stūrī) Toronto.
Runā vāciski up krieviski

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel.
RA 0556 vai LL 5228.

Dr. MICHAEL BALKANI
spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.
202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.
Tel. RA 9632 un HU 8-7841

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt EM 8-9038, Toronto
(188)

Dr. JĀNIS REKAI
chirurgs un dzemdību palīdzība
Dr. PAULS REKAI
iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi
219 St. Clair Ave. W.
Toronto, Ont.
Iepr. telef. pieteikšanās
Tel. MI 2395

Dr. med. K. ŽYMANTIENE
Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 un pēc vienošanās. OL 6851
Runā latviski un vāciski

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St. E. Room 809
EM 8-5284
Runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
Igaunu jurists,
Mājās MA 0141, Toronto
(697)

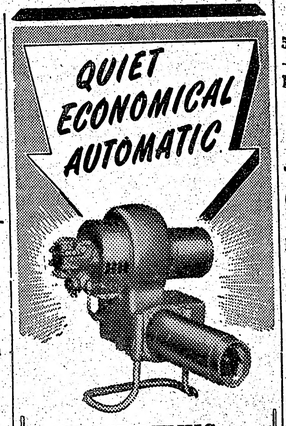

FAIRBENKS-MORSE
UN CITU LABĀKO FIRMU ELĻAS
APKURES
Latviešiem 10% atlaide
Nomaksa līdz 24 mēn.
Garantija 1 gadu
Sniedzam paskaidrojumus latviešu valodā. Labojam un iekārtojam visu veidu ūdens, gaisa un tvaika apsildīšanas sistēmas, kā jaunbūvēs, tā arī vecajās mājās
GARNEY & Co
15 BARTON AVE
Toronto, ME 2554

GIGANTU ATGRIEŠANĀS

(Pārnesums no 5. lpp.)

RAKSTNIECĪBA

Nav noliedzams, ka rakstnieki šodien mēdz būt visai „produktīvi," t. i. daudz raksta. Parasti laikus pārdzīvo tikai paši galvenākie darbi. Dažs tad nu iekrīt tādā kā frenēzijā: ja nevar uzrakstīt neko labu, tad jāraksta pēc iespējas vairāk: sak', varbūt tur kas ģeniāls izšķilsies pats no sevis; vai arī ja nekā ģeniāla nebūs, tad uzvarēšu ar masu! „Daudz rakstīt" sāk it kā nozīmēt „būt labam rakstniekam." Kaut kas vērtīgs kļūst tikai tāpēc, ka tas apmēru ziņā liels. Tā, protams, ir illūzija, ko rakstniecībā daudz grūtāk noslēpt nekā profānajās aktīvitātēs.

Un tomēr viņi raksta. Kad apbrūkst tematikas vai iedvesmes, raksta pašportretus, autobiografijas; visjaunākā gadījumā savāc kopā visus artiķeļus, kas kādreiz nodrukāti avīzēs un izdod tos atsevišķā grāmatā. Visi vienkopus tie taču izskatās kā kaut kās lielāks. — Vai tālu laiks, kad ģeniju vērtēs pēc apdrukāta papīra kilogramiem? Kad literātūrā par vienīgo īsto kritēriju kļūs svara mēru vienības?

Romāna izplatība mūsdienās ir šai ziņā zīmīgs un vērā ņemams fakts. Romāns ir žanrs, kas atļauj gari un plaši izrakstīties, tā sējumu skaits teorētiski nav ierobežots. Milzīgā kults te var svinēt savas orģijas zem garīgās jaunrades maskas.

*

Kādā sengrieķu mītā stāstīts, ka Zevs, iekāms viņš kļuva par „dievu un cilvēku tēvu," izcīnīja uzvaru pār gigantiem, atmezdams tos atpakaļ Tartarā. Gigantiem bijis padomā traucēt pasaules kārtību. Zeva veikums, tātad, ir kārtības un prāta spēku uzvara pār tumsu un chaosu.

Rietumu civilizācijā kopš renesanses valda Zeva princips. Saprāta normas visumā nosaka rietumu cilvēka rīcību, nevis kādi tumši zemapziņīgi spēki. Viņa labākais darbs — zinātnē, mākslā, filozofijā, technikā, tīri praktiskos laukos — norit skaidrības un mēra zīmē.

Vai tas tā turpināsies?

Milzīgā kults, ko vērojām izpaužamies dažos mūsu laikmeta dzīves novados, ir kaut kas svešs minētajai skaidrības un mēra prasībai. Ja arī tas arvien vēl it kā patur racionālās civilizācijas politūru, izmantodams to pat kā savas izpausmes formu, piem., modernajā celtniecībā, tad skaidrs tomēr, ka te darīšana ar irracionālo. Kas ir šis irracionālais, kāpēc visa milzīgā kā milzīgā priekšā izjūtam savādu bijību, tas cits jautājums.

Būtu pārāk tālu aizieties, ja mēģinātu šai parādībai redzēt kādu sakaru ar mūsdienu reliģisko krizi. Tad būtu jāsaka, ka cilvēks, pazaudējis vai noliedzis vecos dievus, ir spiests krist ceļos jauno, pašradīto dievu priekšā, ka milzīgā kults, tātad, ir līdz nepazīšanai profanizētas reliģijas fragmenti...

Bet tik tālu iet ir riskanti. Apmierināsimies ar formālu konstatējumu: Zeva uzvarētie giganti atkal atgriezušies zemes virsū, ja ne visi, tad vismaz daži. Slepeni ielavījušies cilvēku pasaulē, piesavinājušies nevainīgās civilizācijas formas, tie atsākuši savu iemīļoto laika kavēkli: izķēmot pēc sava ģīmja un līdzības labi domātos cilvēku darbus.

FANTAZIJA
PIEDĀVĀ:
DĀMU CEPURES
ZĪDA LAKATIŅUS-ŠALLES NO PARĪZES
MĀKSLĪGAS PUĶES
ŠUVĒJA
DĀVANĀM: diplomēta Parīzē
KABAT. LAK. IELIEK. Pieņem pasūtinājumus
(māksl. zīm.) ikdienas kleitām, vakara tērpiem
balles tērpiem Cenas mērenas
Pieņem no 5.00 — 8.30
209 JOHN St., Tel. TR 1595 (Dundas tramv. Beverley piet. v.)
Toronto. L. Blumbergs

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA
Piezvaniet, ja jums vajadzība:
UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APDROŠINĀŠANA
IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU
O. K. JOHNSON & CO LTD,
697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. TEL. EM 8-1403, 1588, 3168

Visāda veida
RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu taustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāšanas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto, Ont.

HEINTZMAN un CO KLAVIERU TIRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto.
(Latvijas Konservātorijas absolv.)
piedāvā savus pakalpojumus kā klavieru tirskaņotājs, remontētājs un eksperts.
Pērkot klavieres no augšminētās firmas 15 proc. atlaide
Lietotas klavieres pēc izvēles.

KLAVIERU BŪVĒTĀJS
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem
TORONTO, 90 LONDON ST,
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

UZMANĪBU!
PĒC MĒRA ŠŪTS UZVALKS vai kostīms no angļu drānas, sākot ar $65
J. GRISLIS 188 Davenport Rd.
Tel. MI 5295 Toronto

Kāpēc baidīties bezdarba, ja
WILLIAM BOLLAND
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1130 College St., Toronto, LL 3744
JUMS PIEDĀVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ:
VEIKALUS,
AUTO REMONTU DARBNĪCAS, FABRIKAS
un DZĪVOJAMĀS MĀJAS
kur ikviens ar savu ietaupījumu var sev un savai ģimenei nodrošināt darbu un maizi.

Ēdienu veikals
Eglinton W. Toronto. Cena $6.800
Cenā veik. iekārtai $6.650 vērtībā

Jaukţu preču ţirgotava
Bloor W. Toronto. Ķīmiskā tīrītava un veļas mazgātava Z. Toronto

6 ist. atsevišķa mūra māja
ar garāžu. Cena $12.800 Bloor — Runnymede rajonā

6 istabas + saules istaba
Mūra māja ar garāžu. St. Clair — Lansdowne raj. Cena $13.500

Ossington — St. Clair
atsevišķa ķieģeļu māja (duplekss) 9 istabas + 3 istabu dzīv. pagrabā, 2 virtuves, 2 vannas istabas, garāža. Cena $17.900

Pēc tuvākas informācijas
zvanīt LL 3744 dienā un pēc pl. 6 vak., bet no 4—6 un svētdienās LL 7606
prasot
Mr. V. MUKTS
Iegaumējiet, ka mums ir bagātīgā izvēlē dzīvojamās mājas visos pilsētas rajonos par katra kabatai piemērotām cenām